
**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA
DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO
ROKU 2028**

**MIASTO DARŁOWO
POWIAT SŁAWIEŃSKI
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE**

ZAMAWIAJĄCY	MIASTO DARŁOWO
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING

Opracowanie:

Westmor Consulting

Urszula Wódkowska

Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek

Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:

Joanna Kaszubska – Konsultant

Karolina Bonowicz – Młodszy Analityk

Spis treści

Spis treści.....	3
Wykaz skrótów	5
1. Wstęp.....	6
1.1 Cel opracowania programu	6
1.2 Podstawa wykonania pracy.....	6
1.3 Metodyka opracowania programu	6
1.4 Efekty realizacji dotychczasowego programu	9
2. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi	17
3. Ocena stanu środowiska	40
3.1 Charakterystyka miasta Darłowo.....	40
3.1.1 Położenie administracyjne i geograficzne	40
3.1.2 Zagospodarowanie przestrzenne miasta	41
3.1.3 Demografia.....	42
3.1.4 Gospodarka.....	47
3.1.5 Infrastruktura drogowa i transport.....	50
3.1.6 Zaopatrzenie w ciepło, gaz, energię elektryczną	55
3.1.7 Odnawialne źródła energii	57
3.1.8 Walory turystyczno-rekreacyjne oraz promocja miasta Darłowo	66
3.1.9 Włączenie aspektów ekologicznych do polityk sektorowych	68
3.2 Analiza stanu środowiska przyrodniczego miasta	73
3.2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	73
3.2.2 Zagrożenia hałasem	83
3.2.3 Pola elektromagnetyczne	86
3.2.4. Gospodarowanie wodami	90
3.2.5 Gospodarka wodno-ściekowa.....	97
3.2.6 Zasoby geologiczne i gleby	101
3.2.7 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	106
3.2.8 Zasoby przyrodnicze	109
3.2.9 Zagrożenia poważnymi awariami.....	116
3.3 Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii	118
3.4 Zagadnienia horyzontalne	120
3.4.1 Adaptacja do zmian klimatu.....	120
3.4.2 Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska.....	123
3.4.3 Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe.....	124
3.4.4 Monitoring środowiska	126
4. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie	127

4.1 Nadrzędny cel programu.....	127
4.2 Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska.....	127
4.3 Instrumenty realizacji programu	134
5. System realizacji programu ochrony środowiska	135
5.1 Struktura zarządzania środowiskiem.....	135
5.2 Struktura zarządzania programem	137
5.3 Monitoring programu ochrony środowiska.....	138
6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	141
7. Spis tabel	143
8. Spis rysunków	143
9. Spis wykresów.....	144

Wykaz skrótów

As – Arsen
BZT₅ - biochemiczne zapotrzebowanie tlenu
Cd – Kadm
ChZT – chemiczne zapotrzebowanie tlenu
CRFOP – Centralny rejestr form ochrony przyrody
C₆H₆ – Benzen
CO – Tlenek węgla
CO₂ – Dwutlenek węgla
GIOŚ – Główny Inspektor Ochrony Środowiska
GPZ – Główny Punkt Zasilający
GUS – Główny Urząd Statystyczny
IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
JCWP – Jednolite Części Wód Powierzchniowych
JCWpd – Jednolite Części Wód Podziemnych
KPGO – Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
KPOP – Krajowy Program Ochrony Powietrza
KPOŚK – Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
M.P. – Monitor Polski
MEW – Małe Elektrownie Wodne
NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Ni – Nikiel
NO₂ – Dwutlenek azotu
O₂ – Tlen
O₃ – Ozon
OZE – Odnawialne źródła energii
P – Fosfor
Pb – Ołów
PEM – Pole elektromagnetyczne
PCB – Polichlorowane bifenyle
PIB – Państwowy Instytut Badawczy
PIG – Państwowy Instytut Geologiczny
PM – pył zawieszony
PMŚ – Państwowy Monitoring Środowiska
POŚ – Program Ochrony Środowiska
PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna
PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
RDW – Ramowa Dyrektywa Wodna
SO₂ – Dwutlenek siarki
SPA – Strategiczny Plan Adaptacji
ŚOR – Środki Ochrony Roślin
u.p.o.ś. – Ustawa Prawo Ochrony Środowiska
UE – Unia Europejska
WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
ZPO – Zapobieganie Powstawaniu Odpadów

1. Wstęp

1.1 Cel opracowania programu

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028, który porusza zagadnienia związane z szeroko rozumianą problematyką ochrony środowiska na terenie miasta.

Zgodnie z art. 17 ust. 1. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r., poz. 1219 z późn. zm.), organ wykonawczy gminy w celu realizacji polityki ochrony środowiska zobligowany jest do sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska.

Niniejszy dokument zawiera cele ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych oraz środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów. Program Ochrony Środowiska definiuje cele i zadania dla najbliższych 8 lat (2021-2028), zawiera monitoring realizacji Programu oraz prognozuje nakłady finansowe potrzebne na wdrożenie zakładanych działań.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo spełnia wymagania zawarte w opracowanym przez Ministerstwo Środowiska dokumencie „Wytoczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” z dnia 2 września 2015 r.

1.2 Podstawa wykonania pracy

Niniejszy dokument wykonany został na podstawie umowy z dnia 25.01.2021 r., której przedmiotem jest opracowanie Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028, zawartej pomiędzy Miastem Darłowo, reprezentowanym przez Burmistrza Miasta Darłowo, a firmą WESTMOR CONSULTING Urszula Wódkowska, 87-704 Bądkowo, ul. 1 Maja 1a, biuro: 87-800 Włocławek, ul. Królewiecka 27.

1.3 Metodyka opracowania programu

Program ochrony środowiska (POŚ) jest dokumentem strategicznym, opracowywanym na szczeblu gminnym, odnoszącym się do aspektów środowiskowych, który zachowuje spójność z dokumentami o charakterze strategicznym obowiązującymi na szczeblu powiatowym i wojewódzkim. Dokument określa i systematyzuje działania środowiskowe, niezbędne do poprawy jakości życia mieszkańców i stanu środowiska na terenie jednostki oraz przyczynia się do zapewnienia zrównoważonego rozwoju.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 opracowany został na zlecenie Burmistrza Miasta Darłowo, zgodnie z art. 14 ust. 1 i ust.

2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r., poz. 1219 z późn. zm.), w którym czytamy – „Polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2019 r. poz. 1295 z późn. zm.)” oraz „Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”.

Projekt programu ochrony środowiska zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020r., poz. 1219r., z późn. zm), podlega zaopiniowaniu przez organ wykonawczy powiatu, czyli Zarząd Powiatu w Sławnie. Jednocześnie należy podkreślić, że Burmistrz Miasta Darłowo, zgodnie z art. 17 ust. 4 w/w. ustawy, zapewnia możliwości udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 poz. 247) w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska.

Po przeprowadzeniu postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko oraz po zaopiniowaniu, Program ten, zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020r., poz. 1219, z późn. zm.), uchwała Rada Miejska. Ustawa ta wprowadza również obowiązek sporządzania co 2 lata raportu z wykonania Programu i przedstawienia go Radzie Miejskiej. Następnie raport przekazywany jest przez organ wykonawczy miasta do organu wykonawczego powiatu.

W sporządzanym dokumencie uwzględniono wymagania obowiązujących przepisów prawnych dotyczących ochrony środowiska. Podstawę aktualizacji Programu stanowią następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713);
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020r., poz. 1219 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 poz. 247);
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2020 poz. 55, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1439, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2020 r. poz. 797 z późn. zm.);

- ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadach opakowaniowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1114);
- ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorstw w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1903);
- ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. z 2020 r. poz. 1680);
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. prawo wodne (Dz.U. z 2021 poz. 624);
- ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz.U. z 2021 r. poz. 76);
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1161, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2021 poz. 741);
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2020 poz. 1463 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2020 r. poz. 2028);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2020 r. poz. 1064, z późn. zm.).

W trakcie prac nad Programem:

- konsultowano się z pracownikami Urzędu Miejskiego w Darłowie w zakresie pozyskania informacji niezbędnych do opracowania Programu;
- dokonano oceny relacji pomiędzy zapisami środowiskowych dokumentów strategicznych szczebla centralnego, wojewódzkiego i powiatowego, w celu ustalenia uwarunkowań zewnętrznych dla opracowywanego programu;
- dokonano analizy aktualnych dokumentów strategicznych Miasta w celu zachowania spójności priorytetów oraz zapewnienia skoordynowanej realizacji planowanych działań ujętych we wszystkich dokumentach strategicznych;
- określono potrzeby w zakresie ochrony środowiska na terenie miasta i na ich podstawie sprecyzowano cele i niezbędne działania ekologiczne pozostające w zgodności z celami ujętymi w dokumentach strategicznych wyższego szczebla oraz obowiązującymi dokumentami strategicznymi dla Miasta;
- opracowano harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji poszczególnych działań ekologicznych, mając na uwadze pilność zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony środowiska, możliwości finansowe Miasta oraz dostępne źródła finansowania;
- uzgodniono sposoby wdrażania i zasady monitorowania Programu.

W Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 uwzględniono następujące, zasadnicze części:

- charakterystykę miasta, uwzględniającą dane demograficzne, gospodarcze oraz o stanie infrastruktury i środowiska;
- uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne realizacji Programu Ochrony Środowiska na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym;
- analizę jakości środowiska na terenie miasta wraz z planowanymi działaniami ekologicznymi;
- obszary interwencji, kierunki interwencji, cele oraz zadania dla Miasta Darłowo wraz z harmonogramem ich realizacji;
- propozycje systemu wdrażania i monitorowania Programu.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 odnosi się do dokumentów wyższego szczebla, tj. do Programu Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 oraz Programu Ochrony Środowiska Powiatu Sławieńskiego na lata 2019-2022 z uwzględnieniem perspektywy do 2026 r. Wdrożenie założeń Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 przyczyni się do poprawy stanu środowiska przyrodniczego oraz wzrostu atrakcyjności miasta zarówno pod względem osiedleńczym, jak i inwestycyjnym.

1.4 Efekty realizacji dotychczasowego programu

Poprzednio obowiązującym Programem Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo był Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 przyjęty Uchwałą Nr XLVI/342/2017 Rady Miejskiej w Darłowie z dnia 26 października 2017 r. Realizacja zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć niebędących inwestycją w zakresie ochrony środowiska była systematycznie prowadzona zgodnie z możliwościami finansowymi Miasta.

Ostatni raport z wykonania ww. Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo został opracowany na lata 2017- 2020. Poniżej w tabeli przedstawiono wynik zrealizowanych zadań w tych latach.

Tabela 1. Stan zrealizowania zadań z Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024 w latach 2017 – 2020

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?	Zakres zrealizowany w 2017 r.	Zakres zrealizowany w 2018 r.	Zakres zrealizowany w 2019 r.	Zakres zrealizowany w 2020 r.
Termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego w Darłowie	Miasto Darłowo	TAK	-	-	Wymiana stolarki okienne i drzwiowej; Docieplenie ścian mansardowej; Docieplenie stropu na poddaszu; Docieplenie od wewnątrz ściany szczytowej – południowej; Ocieplenie fundamentów budynków Montaż instalacji fotowoltaiczne Wymiana opraw oświetleniowych na oprawy LED	-
Tworzenie infrastruktury ograniczającej natężenie hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych np. ekrany akustyczne	Miasto Darłowo, zarządcy dróg	NIE	Po przeprowadzonej analizie wykonalności zadania, stwierdzono brak możliwości zrealizowania działania. Wskaźnik obejmujący wybudowanie 5 km infrastruktury z ekranów akustycznych jest niemożliwy do zrealizowania.			
Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi (w tym zasad lokalizacji instalacji emitujących pola elektromagnetyczne z	Miasto Darłowo	NIE			-	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?	Zakres zrealizowany w 2017 r.	Zakres zrealizowany w 2018 r.	Zakres zrealizowany w 2019 r.	Zakres zrealizowany w 2020 r.
uwzględnieniem walorów krajobrazowych)						
Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych	GIOŚ	TAK	-	-	Dokonano badań: — JCWP CWIIIWB7 Jarosławiec – Sarbinowo, — RW6000047149 Głównica z jeziorami Kopań i Wicko, — RW60001946791 Wieprza od Moszczenicy do Łąkawicy — RW6000224699 Wieprza od Łąkawicy do ujścia Dla wszystkich badanych JCWP określono zły stan wód. ¹ Dokonano również oceny stanu JCWPd nr 10, który został określony jako dobry.	bd
Modernizacja sieci wodociągowej na terenie Miasta	MPGK Sp. z o.o. w Darłowie	Tak	Wymiana i montaż zasuw 37, 11 hydrantów i odcinków sieci o łącznej długości 260 m	Wymiana i montaż zasuw 12, 13 hydrantów i odcinków sieci o łącznej długości 130 m. Zakup	Wymiana i montaż zasuw 49, 13 hydrantów i odcinków sieci o łącznej długości 420 m.	Wymiana i montaż zasuw 77, 19 hydrantów i odcinków sieci o łącznej długości 460 m. Modernizacja komory

¹ Szczegółowe wyniki badań w rozdziale 2.6.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?	Zakres zrealizowany w 2017 r.	Zakres zrealizowany w 2018 r.	Zakres zrealizowany w 2019 r.	Zakres zrealizowany w 2020 r.
				zautomatyzowanego systemu dezynfekcji.	Zakup nowego układu pompowego stabilizującego ciśnienie w sieci.	zasuw magistrali DN500 (dwie zasuw DN500 i 4 łączniki DN500)
Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie Miasta ²	MPGK Sp. z o.o. w Darłowie	Tak	Budowa sieci rozdzielczej wodociągowej 140 m oraz 36 przyłączy	Budowa sieci rozdzielczej wodociągowej 900 m oraz 21 przyłączy	Budowa sieci rozdzielczej wodociągowej 400 m oraz 24 przyłącza	Budowa sieci rozdzielczej wodociągowej 900 m oraz 21 przyłączy
Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Miasta ³	MPGK Sp. z o.o. w Darłowie	Tak	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej 200 m oraz 18 przyłączy	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej 200 m oraz 18 przyłączy	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej 1100 m oraz 21 przyłączy	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej 700 m oraz 21 przyłączy
Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Miasta ⁴	MPGK Sp. z o.o. w Darłowie	Tak	Wymiana układu sterowania 4 przepompowni ścieków. Modernizacja 13 pomp przepompowni ścieków (wymiana silnika, doszczelniaczy, układu	Wymiana układu zasilania i automatyki przepompowni ścieków ul. Północna Darłowo	Wymiana 11 pomp w przepompowniach ścieków. Modernizacja 9 przepompowni (montaż przewodnic, siłła pod pompy, naprawa zbiorników przepompowni). Wymiana 6 zasuw na	Wymiana 9 pomp w przepompowniach ścieków. Modernizacja 11 przepompowni (montaż przewodnic, siłła pod pompy, naprawa zbiorników przepompowni).

² Zadanie nie było wskazane w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024, ale było realizowane na terenie Miasta i przyczynia się do osiągnięcia założonego celu i poprawy stanu jakości środowiska na terenie miasta

³ Zadanie nie było wskazane w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024, ale było realizowane na terenie Miasta i przyczynia się do osiągnięcia założonego celu i poprawy stanu jakości środowiska na terenie miasta

⁴ Zadanie nie było wskazane w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024, ale było realizowane na terenie Miasta i przyczynia się do osiągnięcia założonego celu i poprawy stanu jakości środowiska na terenie miasta

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?	Zakres zrealizowany w 2017 r.	Zakres zrealizowany w 2018 r.	Zakres zrealizowany w 2019 r.	Zakres zrealizowany w 2020 r.
			sterującego, sterowania pompami, kabla zasilającego.)		rurociągach tłocznych.	
Modernizacja oczyszczalni ścieków ⁵	MPGK Sp. z o.o. w Darłowie	Tak	Wymiana kraty mechanicznej. Zakup sprzętu monitoringu jakości ścieków oczyszczonych i surowych. Modernizacja zbiorników reaktorów – szt. 2 – czyszczenie i wymiana membran dyskowych.	Wymiana separatora piasku. Montaż zautomatyzowanej stacji zlewczej. Zakup 1 dmuchawy hali dmuchaw. Modernizacja prasy taśmowej (wymiana tamy, prowadnic, rolek napędowych, ściągaczy). Wymiana pieca grzewczego olejowego oczyszczalni ścieków. Wymiana - Przepływomierz elektromagnetyczny – wylot ścieków oczyszczonych. Wymiana oświetlenia zewnętrznego na terenie oczyszczalni ścieków.	Modernizacja systemu napowietrzania ścieków (sondy tlenowe, azotanowe, wymiana dysków napowietrzających, pomp recyrkulacji zewnętrznej i wewnętrznej. Zakup 2 dmuchaw do systemu napowietrzania. Modernizacja komory pompowania osadu recyrkulującego (zakup 3 pomp, wymiana żurawi podnoszących pompy, 6 zasuw na rurociągu tłocznym).	Kompleksowa modernizacja przepompowni ścieków wewnętrznej oczyszczalni ścieków, Modernizacja piaskowników (wymiana pomp pulpy piaskowej, dmuchawy wzruszania piasku). Zakup oprogramowania sterującego oczyszczalnią ścieków.
Uwzględnienie złóż kopalin w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	Miasto Darłowo	Brak danych o złożach kopalin	-	-	-	-

⁵ Zadanie nie było wskazane w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024, ale było realizowane na terenie Miasta i przyczynia się do osiągnięcia założonego celu i poprawy stanu jakości środowiska na terenie miasta

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?	Zakres zrealizowany w 2017 r.	Zakres zrealizowany w 2018 r.	Zakres zrealizowany w 2019 r.	Zakres zrealizowany w 2020 r.
Rekultywacja i przywracanie wartości użytkowej terenom i gruntom zdewastowanym	Miasto Darłowo	bd	-	-	-	-
Zmniejszenie ilości powstających odpadów w tym ograniczenie marnotrawienia żywności oraz wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów -zakup pojemników i worków na bioodpady dla mieszkańców	Miasto Darłowo, przedsiębiorstwo gospodarki komunalne	W TRAKCIE	Zakup worków na odpady	Zakup worków na odpady	Zakup worków na odpady	Zakup worków na odpady i pojemników na bioodpady - dla wspólnot mieszkaniowych
Zwiększenie świadomości społecznej na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi -edukacja ekologiczna, kampania informacyjna: ulotki, foldery, kawiarenki obywatelskie, prezentacje w szkołach i przedszkolach (teatryk)	Miasto Darłowo, przedsiębiorstwo gospodarki komunalne	W TRAKCIE	Prowadzenie działań z zakresu edukacji ekologicznej i zwiększenia świadomości społecznej na temat prawidłowego gospodarowania odpadami – zadanie zrealizowane w 75,00%	-	Prowadzenie działań z zakresu edukacji ekologicznej i zwiększenia świadomości społecznej na temat prawidłowego gospodarowania odpadami – zadanie zrealizowane w 75,00%	Prowadzenie działań z zakresu edukacji ekologicznej i zwiększenia świadomości społecznej na temat prawidłowego gospodarowania odpadami – zadanie zrealizowane w 75,00%
Osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych w wysokości min. 50% ich masy do 2020 roku	Miasto Darłowo, przedsiębiorstwo gospodarki komunalne	TAK	Poziom osiągnięty (dla roku 2017 min. 20%) - 33,68%	Poziom osiągnięty (dla roku 2018 min. 30%) - 34,27%	Poziom osiągnięty (dla roku 2019 min. 40%) - 42,23%	Dane będą dostępne po przygotowaniu sprawozdania za 2020 rok, tj. do 31 marca 2021 r. Dla roku 2020 m.in. 50%
Osiągnięcie 70% odpadów komunalnych poddanych recyklingowi do 2025 roku	Miasto Darłowo, przedsiębiorstwo gospodarki komunalne	NIE	Nie osiągnięto wymaganego poziomu recyklingu, przygotowania do	Nie osiągnięto wymaganego poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i	Nie osiągnięto wymaganego poziomu recyklingu, przygotowania do	Dane będą dostępne po przygotowaniu sprawozdania za 2020 rok, tj. do 31 marca 2021 r.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?	Zakres zrealizowany w 2017 r.	Zakres zrealizowany w 2018 r.	Zakres zrealizowany w 2019 r.	Zakres zrealizowany w 2020 r.
			ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych w wysokości 45%. Poziom ten wniósł 31,92%.	odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych w wysokości 50%. Poziom ten wniósł 23,27%.	ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych w wysokości 60%.	Wymagany poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych wynosi 70%.
Utrzymanie na poziomie 0% recyklingu odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania do 2030 roku	Miasto Darłowo, przedsiębiorstwo gospodarki komunalne	TAK	Utrzymano poziom - 0%	Utrzymano poziom - 0%	Utrzymano poziom - 0%	Dane będą dostępne po przygotowaniu sprawozdania za 2020 rok, tj. do 31 marca 2021 r.
Likwidacja elektronicznego systemu monitorowania usług odbioru odpadów ⁶	Miasto Darłowo, przedsiębiorstwo gospodarki komunalne	TAK	-	Zadanie zgodnie z przypisanym wskaźnikiem w Programie powinno brzmieć odbiór odpadów komunalnych za pomocą elektronicznego systemu monitorowania. W 2016 wdrożony został elektroniczny system monitorowania odbioru odpadów komunalnych i funkcjonował on w latach kolejnych: 2017 – 2020, obejmując 100% wszystkich właścicieli nieruchomości.		
Zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych i likwidacja dzikich wysypisk	Miasto Darłowo,	TAK	Zadanie dotyczące zbierania, usuwania odpadów porzuconych w ogólnodostępnych miejscach nieprzeznaczonych do ich zbierania, magazynowania lub składowania zawarte jest w SIWZ w przetargu na odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości na terenie miasta Darłowo			
„Zielone Darłowo”. Tworzenie nowych oraz odnowa zdegradowanych terenów zielonych na obszarze Miasta Darłowa w celu poprawy jakości środowiska dla mieszkańców i turystów	Miasto Darłowo	TAK	-	-	Całkowita powierzchnia terenu poddana przebudowie 11,9 ha, w tym nowy park o powierzchni 5,56 ha.	-

⁶ W Programie Ochrony Środowiska zadanie brzmiało Likwidacja elektronicznego systemu monitorowania usług odbioru odpadów, ale wskaźnik dotyczył liczby protokołów dotyczących nieprawidłowej segregacji. Zadanie powinno brzmieć „Odbiór odpadów komunalnych za pomocą elektronicznego systemu monitorowania”.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Działanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane?	Zakres zrealizowany w 2017 r.	Zakres zrealizowany w 2018 r.	Zakres zrealizowany w 2019 r.	Zakres zrealizowany w 2020 r.
					W ramach zadania powstał: — Park Morski w Darłównu Zachodnim, — Park Inkula — Park przy ul. Św. Gertrudy, Park Króla Eryka.	
Kontrole zakładów mogących mieć negatywny wpływ na stan środowiska i bezpieczeństwo mieszkańców	Miasto Darłowo, straż pożarna	W związku z brakiem na terenie miasta Darłowa zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku, zadanie w tym zakresie nie było realizowane	-	-	-	-

Źródło: Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2017-2020, za lata 2017-2020

2. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

RAMY POLITYKI KLIMATYCZNO-ENERGETYCZNEJ DO ROKU 2030

Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 zawierają ogólnounijnne założenia i cele polityki na lata 2021-2030. Do najważniejszych celów na rok 2030 należą:

- ograniczenie o co najmniej 40 proc. emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.)
- zwiększenie do co najmniej 32 proc. udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii
- zwiększenie o co najmniej 32,5 proc. efektywności energetycznej.

W październiku 2014 r. ramy polityki zostały przyjęte przez Radę UE. Sprzyjają one zmianom w kierunku gospodarki niskoemisyjnej i tworzeniu efektywnego i bezpiecznego systemu energetycznego. Należy podkreślić, że dokumenty na szczeblu krajowym oraz wojewódzkim uwzględniają szereg zobowiązań międzynarodowych związanych z wdrażaniem Dyrektyw UE, a także są spójne ze wspólnotowymi dokumentami programowymi. W związku z tym, dokumenty szczebla lokalnego, takie jak programy ochrony środowiska dla gmin są zgodne z poniższymi dokumentami wyższego rzędu. Zaplanowane do realizacji zadania w *Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028* wpływają na realizację celów środowiskowych określonych w dokumencie w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych oraz wzrostu efektywności energetycznej budynków na terenie miasta Darłowo. W związku z tym, Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 jest spójny z określonymi Ramami polityki klimatyczno – energetycznej do roku 2030.

KRAJOWY PLAN GOSPODARKI ODPADAMI 2022

Dokument przyjęty został Uchwałą nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 r. w sprawie *Krajowego planu gospodarki odpadami 2022* (MP z 2016 r. poz. 784) i stanowi kontynuację wcześniejszych planów gospodarki odpadami (aktualizacja KPGO 2014). Dokument analizuje obecny stan gospodarki odpadami i wyznacza kierunki działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz kształtowania systemu gospodarki odpadami w kraju na najbliższe lata (cele i kierunki działań na lata 2016-2022 oraz perspektywicznie do 2030 roku).

Głównym celem dokumentu jest określenie polityki gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, wpisującej się w działania gospodarki o obiegu zamkniętym. Zgodnie z założeniami KPGO, należy przede wszystkim zapewnić realizację działań znajdujących się najwyżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami, a więc zapobiegać ich wytwarzaniu oraz stworzyć niezbędną infrastrukturę do selektywnego

zbierania odpadów u źródła tak, aby zapewnić ich efektywny recykling i osiągnąć założone cele. Efektem wdrożenia KPGO 2022 będzie zapewnienie racjonalnej gospodarki odpadami i ograniczenie negatywnego wpływu odpadów na środowisko.

Celami wskazanymi w dokumencie są między innymi:

1. ZPO (zapobieganie powstawaniu odpadów),
2. Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby w 2020 r. nie było składowanych więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
3. Dążenie do zmniejszania ilości składowanych odpadów,
4. Osiągnięcie wymaganego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych,
5. Zapewnienie osiągnięcia odpowiedniego poziomu zbierania zużytego sprzętu oraz zużytych baterii i akumulatorów,
6. Osiągnięcie odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu odpadów powstających z produktów, między innymi odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych,
7. Dokończenie likwidacji mogilników, zawierających przeterminowane ŚOR i inne odpady niebezpieczne,
8. Zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku.

Dla osiągnięcia założonych celów, określone zostały kierunki działań dotyczące m.in. edukacji ekologicznej, rozwoju selektywnego zbierania odpadów, a także zostały wskazane działania takie, jak np. prowadzenie kontroli przez inspekcję ochrony środowiska, prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej w zakresie gospodarki odpadami, wspieranie budowy sieci napraw i ponownego użycia produktów.

Uwarunkowania płynące z Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2022 zostały uwzględnione w przedmiotowym *Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028* Zadania z zakresu gospodarowania odpadami ujęte w POŚ, mają na celu zrealizowanie założeń ww. dokumentu i zbudowanie systemu gospodarowania odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO 2022.

PROGRAM OCZYSZCZANIA KRAJU Z AZBESTU NA LATA 2009 – 2032

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032 został ustanowiony Uchwałą Nr 122/2009 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009 r. Dokument ten określa zadania niezbędne

do oczyszczenia kraju z azbestu w okresie 24 lat, wynikające ze zmian gospodarczych i społecznych, jakie nastąpiły m.in. w związku ze wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

W Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 utrzymane zostają cele określone w poprzednio obowiązującym Programie. Są to:

- 1) usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- 2) minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu;
- 3) likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Realizacja Programu zakłada współpracę poprzez wykonywanie zadań wzajemnie się uzupełniających na trzech poziomach (centralnym, wojewódzkim i lokalnym: powiatowym i gminnym). Te zadania będą finansowane zarówno ze środków publicznych, jak i prywatnych.

Program przewiduje zgrupowanie zadań w pięciu blokach tematycznych:

- 1) Zadania legislacyjne;
- 2) Działania edukacyjno-informacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, szkolenia pracowników administracji rządowej i samorządowej, opracowywanie materiałów szkoleniowych, promocja technologii unieściewania włókien azbestowych, organizacja krajowych i międzynarodowych szkoleń, seminariów, konferencji kongresów i udział w nich;
- 3) Zadania w zakresie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych, z obiektów użyteczności publicznej, terenów byłych producentów wyrobów azbestowych, oczyszczania terenów nieruchomości, budowy składowisk oraz instalacji do unieściewania włókien azbestowych;
- 4) Monitoring realizacji *Programu* przy pomocy elektronicznego systemu informacji przestrzennej;
- 5) Działania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 jest zgodny z Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032, gdyż uwzględnia w swoich zapisach i planach jego założenia w zakresie unieszkodliwiania i usuwania wyrobów azbestowych na terenie miasta Darłowo, przyczyniając się do poprawy stanu środowiska.

AKTUALIZACJA „KRAJOWEGO PROGRAMU OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH”

AKPOŚK 2017 zawiera wykaz aglomeracji oraz planowanych inwestycji w zakresie ich wyposażenia w systemy kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalnie ścieków. Celem Programu, przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie

oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. Rada Ministrów przyjęła piątą aktualizację KPOŚK 31 lipca 2017 r. Przyjęta przez rząd aktualizacja zawiera listę zadań zaplanowanych przez samorządy do realizacji w latach 2016-2021.

Zakres rzeczowy planowanych przez aglomerację inwestycji obejmuje:

- budowę nowych sieci kanalizacyjnych,
- modernizację istniejących sieci kanalizacyjnych,
- budowę oczyszczalni ścieków komunalnych,
- modernizację oczyszczalni,
- rozbudowę oczyszczalni,
- modernizację części osadowej w oczyszczalniach,
- likwidację oczyszczalni.

Modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej ma na celu ochronę środowiska przyrodniczego w zakresie oczyszczania ścieków, ich zrzutów oraz skutków, jakie wywierają na otoczenie, przez co założenia *Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo* wypełniają cele wyznaczone w *Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych*.

POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA 2030 – STRATEGIA ROZWOJU W OBSZARZE ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Polityka ekologiczna państwa 2030 to dokument przyjęty Uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. w sprawie przyjęcia "Polityki ekologicznej państwa 2030 - strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej"(M.P. z 2019 r. poz. 794).

Celem głównym określonym w dokumencie jest: Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorstw.

W jego ramach wyznaczono następujące cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I: Środowisko i zdrowie. *Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.*
- Cel szczegółowy II: Środowisko i gospodarka. *Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska*
- Cel szczegółowy III: Środowisko i klimat. *Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.*

Realizacja celów środowiskowych będzie wspierana przez następujące cele horyzontalne:

- Środowisko i edukacja. *Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa.*

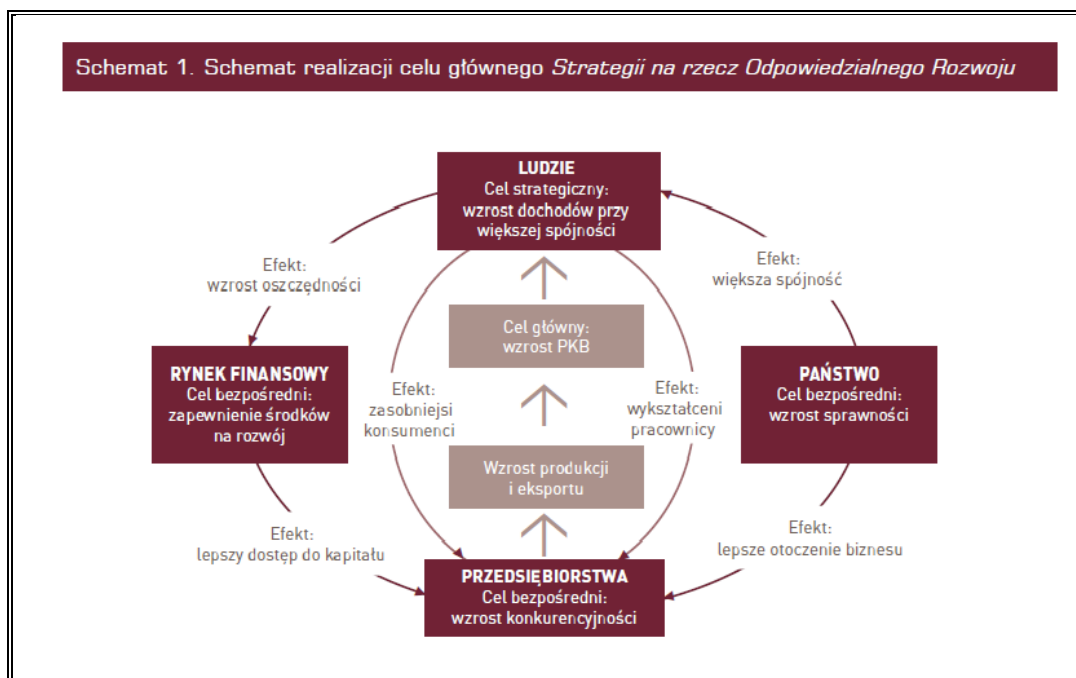
— Środowisko i administracja. *Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.*

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 wpisuje się w powyższe cele. Priorytetem obu dokumentów jest ochrona środowiska przyrodniczego, poprzez podejmowanie działań w zakresie ochrony przyrody i powiązanie jej z rozwojem społecznym i gospodarczym na szczeblu krajowym i lokalnym. W związku z tym, oba dokumenty są ze sobą spójne.

STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.)

Dokument został przyjęty uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. (M.P. z 2017 r. poz. 260) w sprawie przyjęcia *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*. Powyższa strategia jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020 i określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r. Głównym celem Strategii jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

Rysunek 1. Schemat realizacji celu głównego Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

Źródło: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

Dokument zawiera następujące cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną,
- Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony,
- Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

Cele zawarte w *Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028* wpisują się w cele i kierunki działań zawarte w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), a w szczególności w **Cel szczegółowy II** - Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, kierunek interwencji – rozwój obszarów wiejskich. Zadania określone w POŚ wpływają na rozwój miasta Darłowo uwzględniając przede wszystkim aspekt ochrony środowiska, w związku z czym, wpływają na zrównoważony rozwój jednostki.

STRATEGICZNY PLAN ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030 (SPA 2020)

Dokument został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29 października 2013 r. Głównym jego celem „jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu”. W dokumencie wskazano priorytetowe kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach, takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża.

Wśród celów szczegółowych wyznaczono następujące zadania:

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska;

Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu:

- Działanie priorytetowe: Przygotowanie strategii, planów ochrony, programów ochrony lub planów zadań ochronnych w zakresie ochrony przyrody z uwzględnieniem zmian warunków klimatycznych.

Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich;

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu;

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu;

Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu;

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu;

Cele i założenia zawarte w *Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028* są spójne i wpisują się w cele, kierunki działań i działania priorytetowe zawarte w Strategicznym Planie Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Przede wszystkim, przedmiotowy dokument przyczynia się do realizacji **Celu 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska**, a w szczególności jest spójny z kierunkiem działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu. Działaniem priorytetowym jest przygotowanie strategii, planów ochrony, programów ochrony lub planów zadań ochronnych w zakresie ochrony przyrody z uwzględnieniem zmian warunków klimatycznych. Realizacja założeń dokumentu wpłynie na poprawę jakości środowiska na terenie miasta, w tym poprawę jakości komponentów przyrody, które mają wpływ na zahamowanie postępującego zjawiska dotyczącego zmian klimatycznych.

STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU TRANSPORTU DO 2030 ROKU

Strategia została przyjęta przez Radę Ministrów Uchwałą nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1054).

Wizją SRT2030 jest Polska charakteryzująca się w 2030 r. nowoczesnym systemem transportowym, umożliwiającym wysoką dostępność transportową.

Celem głównym jest zwiększenie dostępności transportowej przy jednoczesnej poprawie bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego, poprzez tworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym.

Dokument określa następujące kierunki interwencji:

- Kierunek interwencji 1: budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce,
- Kierunek interwencji 2: poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym,
- Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności,
- Kierunek interwencji 4: poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów,
- Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko,
- Kierunek interwencji 6: poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 jest zgodny ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku. Cześć

zaplanowanych zadań w Programie wpłynie przede wszystkim na realizację założeń kierunku interwencji 5. ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU WSI, ROLNICTWA I RYBACTWA NA LATA 2030

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 została przyjęta Uchwałą nr 123 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1150).

Wizja polskiej wsi 2050 brzmi następująco: *Obszary wiejskie w 2050 r. to atrakcyjne miejsce pracy, zamieszkania, wypoczynku i prowadzenia działalności rolniczej lub pozarolniczej. To również obszary dostarczające dóbr publicznych i rynkowych, z zachowaniem unikalnych walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych dla przyszłych pokoleń, dzięki zrównoważonemu rozwojowi konkurencyjnego rolnictwa i rybactwa. Na obszarach wiejskich zatrzymano niekorzystne zmiany demograficzne oraz znacząco zwiększono pozytywne efekty środowiskowe produkcji rolnej i rybackiej. Podstawą ustroju rolnego są gospodarstwa rodzinne rozwijające się w sposób zrównoważony i odpowiedzialny, wykorzystujące nowoczesne technologie. Zapewniono zwiększenie się wkładu małych i średnich gospodarstw rolnych w zapewnienie zrównoważonego rozwoju rolnictwa.*

Celem głównym Strategii jest: *Rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego.*

W strategii wyznaczono następujące cele szczegółowe:

- I. Zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej,
- II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska,
- III. Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 wpisuje się w cel szczegółowy II, a dokładniej w kierunek interwencji II.4 Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska. Zgodnie z tym, dokument jest spójny ze Strategią zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030. Jego założenia oddziałują również na poprawę jakości życia oraz ochronę środowiska na terenie miasta Darłowo.

POLITYKA ENERGETYCZNA POLSKI DO 2030 ROKU

Dokument ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 10 listopada 2009 r. uchwałą nr 202/2009 (Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2030 r.; M.P. z 2010 r. nr 2 poz. 11) i przedstawia strategię państwa, mającą na celu odpowiedzenie na najważniejsze wyzwania stojące przed polską energetyką,

zarówno w perspektywie krótkoterminowej, jak i w perspektywie do 2030 roku. W ramach wskazanego dokumentu przewidziano:

- w zakresie poprawy efektywności energetycznej:
 - dążenie do utrzymania zero energetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną;
 - konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE 15;
- w zakresie wzrostu bezpieczeństwa dostaw paliw i energii:
 - racjonalne i efektywne gospodarowanie złożami węgla znajdującymi się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego;
 - zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw ropy naftowej, rozumianej jako uzyskiwanie ropy naftowej z różnych regionów świata, od różnych dostawców z wykorzystaniem alternatywnych szlaków transportowych;
 - budowę magazynów ropy naftowej i paliw płynnych o pojemnościach zapewniających utrzymanie ciągłości dostaw, w szczególności w sytuacjach kryzysowych;
 - zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii;
- w zakresie dywersyfikacji struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej:
 - przygotowanie infrastruktury dla energetyki jądrowej i zapewnienie inwestorom warunków do wybudowania i uruchomienia elektrowni jądrowych opartych na bezpiecznych technologiach, z poparciem społecznym i z zapewnieniem wysokiej kultury bezpieczeństwa jądrowego na wszystkich etapach: lokalizacji, projektowania, budowy, uruchomienia, eksploatacji i likwidacji elektrowni jądrowych;
- w zakresie rozwoju wykorzystania OZE:
 - wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 r. oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych;
 - osiągnięcie w 2020 r. 10% udziału biopaliw w rynku paliw transportowych oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji;
 - ochronę lasów przed nadmiernym eksploatowaniem, w celu pozyskiwania biomasy oraz zrównoważone wykorzystanie obszarów rolniczych na cele OZE, w tym biopaliw tak, aby nie doprowadzić do konkurencji pomiędzy energetyką odnawialną i rolnictwem oraz zachować różnorodność biologiczną;

- wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej istniejących urządzeń piętrzących stanowiących własność Skarbu Państwa;
- zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach;
- w zakresie rozwoju konkurencyjnych rynków:
 - zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania rynków paliw i energii, a przez to przeciwdziałanie nadmiernemu wzrostowi cen;
- w zakresie ograniczenia oddziaływania energetyki na środowisko:
 - ograniczenie emisji CO₂ do 2020 r. przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego;
 - ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM10 i PM2,5) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych;
 - ograniczenie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych;
 - minimalizację składowania odpadów przez jak najszersze wykorzystanie ich w gospodarce;
 - zmianę struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.

Wobec powyższego, *Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028* jest zgodny z Polityką energetyczną Polski do 2030, gdyż realizuje zaplanowane w nim kierunki działań z zakresu poprawy efektywności energetycznej oraz wprowadzania niskoemisyjnych rozwiązań.

POLITYKA ENERGETYCZNA POLSKI DO 2040 ROKU

Dokument stanowi załącznik do obwieszczenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 marca 2021 r. (M.P. z 2021 poz. 264). Celem polityki energetycznej państwa jest: bezpieczeństwo energetyczne przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych.

W ramach celów szczegółowych wyznaczono:

1. Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych;
2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej;
3. Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych;
4. Rozwój rynków energii;

5. Wdrożenie energetyki jądrowej;
6. Rozwój odnawialnych źródeł energii;
7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji;
8. Poprawa efektywności energetycznej.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 wpłynie na realizację celu w zakresie rozwoju OZE i poprawy efektywności energetycznej, które zostały wyznaczone w ww. dokumencie. W *POŚ* uwzględniono zadania z tego zakresu w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza.

STRATEGIA ROZWOJU SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ 2022

Dokument przyjęty został Uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2013 r. (M.P. z 2013 r. poz. 377).

Głównym celem Strategii jest wzmocnienie efektywności i spójności systemu bezpieczeństwa. Będzie on realizowany poprzez cele operacyjne, do których należą:

1. Kształtowanie stabilnego międzynarodowego środowiska bezpieczeństwa w wymiarze regionalnym i globalnym;
2. Umocnienie zdolności państwa do obrony;
3. Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego;
4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa;
5. Tworzenie warunków do rozwoju zintegrowanego systemu bezpieczeństwa narodowego.

Na bezpieczeństwo m.in. ma wpływ degradacja środowiska naturalnego, klęski żywiołowe, rosnące zapotrzebowanie na energię. *Program Ochrony Środowiska* Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 reguluje prowadzoną politykę ochrony środowiska na danym terenie, wspierając zadania mające na celu ochronę i poprawę jego stanu. Wpisuje się on w realizację celu nr 4. Zwiększenie integracji i polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa, a dokładnie w kierunku interwencji 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.

KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030

Dokument przyjęty został Uchwałą Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 roku (M.P. 2019 poz. 1060).

Celem głównym polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym

osiąganiu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel główny realizowany będzie przez uzupełniające go trzy cele szczegółowe:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
2. Wzmacniania regionalnych przewag konkurencyjnych;
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Założenia *Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028* są spójne z założeniami celu 1, gdyż jego realizacja przyczynia się do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, przede wszystkim w wymiarze środowiskowym i przestrzennym.

STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO 2030

Dokument przyjęty został Uchwałą Rady Ministrów nr 184/2020 z dnia 14 grudnia 2020 r.

Celem głównym Strategii jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce.

Natomiast wyznaczonymi celami szczegółowymi są:

1. Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych,
2. Poprawa zdrowia obywateli oraz systemu opieki zdrowotnej,
3. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy,
4. Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 wpisuje się w realizację celu szczegółowego 2. Na poprawę stanu zdrowia obywateli ma wpływ zmiana ich stylu życia i środowiska, które oddziałują na powstawanie wielu chorób. W Strategii wskazane zostało, iż konieczne jest wykorzystywanie w większym stopniu nowoczesnych technologii i rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływanie smogu, czy środków transportu.

STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO (WSPÓLDZIAŁANIE, KULTURA, KREATYWNOŚĆ) 2030

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030 przyjęta została Uchwałą nr 155 Rady Ministrów z dnia 27 października 2020 r. (M.P. z 2020 r. poz. 1060).

Głównym celem SRKS jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. Realizowany on będzie przez następujące cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne,
- Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich,
- Cel szczegółowy 3. Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne.

Założenia *Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028* wpisują się w realizację celu szczegółowego 1 i sformułowany w jego ramach priorytet 1.2. Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej, w którym zwrócono uwagę na budowanie kapitału społecznego, na który wpływa zaangażowanie uczniów w pomoc koleżeńską, pracę społeczną, życie kulturalne i ochronę środowiska naturalnego.

KRAJOWY PROGRAM OCHRONY POWIETRZA DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030)

Celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza (KPOP) jest poprawa jakości powietrza na terenie całej Polski, w szczególności obszarów o najwyższych stężeniach zanieczyszczeń powietrza oraz obszarów, na których występują duże skupiska ludności. Został przyjęty uchwałą Nr 58 Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2014 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 469), (KPOP, 2015) (M.P. z 2015 r. poz. 905).

Celem głównym jest poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Celami szczegółowymi KPOP są:

- Osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia.
- Osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.

Program Ochrony Środowiska Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 wpływa na poprawę jakości powietrza, a co za tym idzie poprawę jakości życia mieszkańców. W POŚ zaplanowano działania przyczyniające się do tego, z zakresu budowy sieci gazowej,

termomodernizacji obiektów, wymiany urządzeń grzewczych oraz modernizacji oświetlenia ulicznego na lampy energooszczędne. Wobec tego dokumenty są ze sobą spójne.

KRAJOWY PROGRAM ZAPOBIEGANIA POWSTAWANIU ODPADÓW

Celem Krajowego Programu Zapobiegania Powstawaniu Odpadów jest zaprzestanie relacji pomiędzy wzrostem gospodarczym a produkcją odpadów, które oddziałują na środowisko.

Głównym celem jest postępowanie stabilnej gospodarki opartej na skuteczniejszym zastosowaniu zasobów, respektowaniu środowiska i zdobyciu większej konkurencyjności za pomocą użycia technologii o niższym zapotrzebowaniu na surowce oraz energię a także takiej, która pozwoli zużytkować surowce wtórne i odnawialne źródła energii.

Pozostałe cele:

- Rozwój zrównoważonej gospodarki opartej na efektywniejszym wykorzystaniu zasobów, poszanowaniu środowiska i osiągnięciu wyższej konkurencyjności, dzięki wykorzystaniu technologii o niższym zapotrzebowaniu na surowce i energię oraz *umożliwiającej wykorzystanie surowców wtórnych i odnawialnych źródeł energii*,
- Budowa świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez edukację ekologiczną opartą na propagowaniu działań o charakterze niematerialnym np. propagowanie inwestycji w rozwój kompetencji, naukę, rozpowszechnianie kultury, turystyki zamiast dóbr materialnych, ograniczenia zbędnej konsumpcji, uczenia podejmowania świadomych wyborów i wsparciu dobrych praktyk oraz inicjatyw społecznych,
- Zmniejszenie ilości zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 jest zgodny z Krajowym Programem Zapobiegania Powstawania Odpadów, ponieważ uwzględnia w swoich założeniach działania w zakresie gospodarowania odpadami. Jednym z obszarów interwencji w POŚ jest gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, w ramach którego wyznaczono zadania przyczyniające się do osiągnięcia wskazanych w ww. dokumencie celów.

PROGRAM WODNO –ŚRODOWISKOWY KRAJU

Program stanowi zbiór najefektywniejszych działań wspierających osiągnięcie celów środowiskowych oraz zmierza do poprawy i utrzymania stabilnego stanu wód w określonych obszarach dorzeczy poprzez wyznaczone w dokumencie cele.

Cele Programu:

- Niepogarszanie stanu części wód,

- Osiągnięcie dobrego stan wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych,
- Spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie),
- Zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 jest zgodny z założeniami Programu Wodno-Środowiskowego Kraju, gdyż jego realizacja przyczynia się do poprawy jakości wód znajdujących się na obszarze *miasta Darłowo*. W *POŚ* zaplanowano zadania z zakresu zapewnienia odpowiedniego systemu gospodarki wodno – ściekowej oraz poprawy stanu jakości wód. Działania te przyczyniają się do osiągnięcia ww. celów Programu.

PLANY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM POWODZIOWYM

Plany mają na celu powstrzymanie powodzi i ochronę przed powodzią. Zawierają także informacje dotyczące odpowiedniej organizacji w razie wystąpienia powodzi.

Wobec powyższego głównym celem PZRP jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. Działania te prowadzić będą m.in. do obniżenia strat powodziowych.

W ramach Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym określono 3 cele główne, którym odpowiada 13 celów szczegółowych:

- zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego:
 - utrzymanie oraz zwiększenie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni w regionie wodnym,
 - wyeliminowanie lub unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,
 - określenie warunków możliwego zagospodarowania obszarów chronionych obwałowaniami,
 - unikanie wzrostu oraz określenie warunków zagospodarowania na obszarach o niskim (Q0,2%) prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi;
- obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego:
 - ograniczenie istniejącego zagrożenia powodziowego,
 - ograniczenie istniejącego zagospodarowania,
 - ograniczenie wrażliwości obiektów i społeczności na zagrożenie powodziowe;
- poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym:
 - doskonalenie prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych,
 - doskonalenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych na powódź,
 - doskonalenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi,
 - wdrożenie i doskonalenie skuteczności analiz popowodziowych,
 - budowa instrumentów prawnych i finansowych zniechęcających lub skłaniających do określonych zachowań zwiększających bezpieczeństwo powodziowe,
 - budowa programów edukacyjnych poprawiających świadomość i wiedzę na temat źródeł zagrożenia i ryzyka powodziowego.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 jest spójny z Planami Zarządzania Ryzykiem Powodziowym, uwzględnia w swoich zapisach jego założenia. Według Map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, dostępnych na stronie internetowej Informatycznego Systemu Osłony Kraju, na terenie miasta Darłowo występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią. W POŚ zaplanowano do realizacji zadanie z zakresu wsparcia OSP, umożliwiając w przypadku wystąpienia zagrożenia powodzi lub podtopień, skuteczniejszą reakcję i pomoc oraz przywrócenie do stanu sprzed wystąpienia zdarzenia.

PLAN GOSPODAROWANIA WODAMI NA OBSZARACH DORZECZA ODRY

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 jest spójny z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2016 poz. 1967).

Obszar dorzecza Odry obejmuje południowo-zachodnie, zachodnie oraz północno-zachodnie tereny Polski. Jego powierzchnia wynosi 118 015 km².

Główne sposoby użytkowania wód według Planu Gospodarowania Wodami na obszarach Dorzecza Odry to:

- pobór wody na cele komunalne i gospodarcze,
- pobór wody na cele technologiczne i chłodnicze,
- pobór wody na cele rolnictwa,
- rybactwo i wędkarstwo,
- żegluga śródlądowa,
- turystyka, rekreacja wodna.

Celami Planów Gospodarowania Wodami jest:

- Określenie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych,
- Zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- Zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW),
- Zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- Ochrona i podejmowanie działań naprawczych w celu eliminacji zanieczyszczeń powstałych w skutek działalności człowieka.

Cele zawarte w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 uwzględniają założenia Planu Gospodarowania Wodami na obszarach dorzecza Odry w zakresie zapobiegania dopływowi lub ograniczania dopływu

zanieczyszczeń do wód podziemnych, zapobieganiu pogarszaniu się stanu wód oraz ochrony wód przed zanieczyszczeniami powstałymi w skutek działalności człowieka.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO DO ROKU 2030

Strategia przyjęta została Uchwałą Nr VIII/100/19 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 28 czerwca 2019 roku.

Wizją rozwoju województwa zachodniopomorskiego jest: Województwo zachodniopomorskie w 2030 roku to region o nowoczesnej i zróżnicowanej gospodarce wykorzystującej swe walory geograficzne i środowiskowe, oferujący doskonałe warunki do życia dla obecnych i przyszłych mieszkańców. Jest regionem konkurencyjnym, stwarzającym możliwości rozwoju zarówno mieszkańcom, jak i podmiotom gospodarczym.

Osiągnięcie zarysowanej wizji rozwoju wymagać będzie koncentracji działań na czterech następujących celach strategicznych:

- Cel Strategiczny I. Otwarta społeczność: Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności - otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości,
- Cel Strategiczny II. Dynamiczna gospodarka: Kształtowanie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz wzmacnianie konkurencyjności regionu,
- Cel Strategiczny III. Sprawny samorząd: Skuteczny samorząd – zintegrowany region. Równość terytorialna w dostępie do wysokiej jakości usług publicznych,
- Cel Strategiczny IV. Partnerski region: Silna pozycja i aktywna rola w relacjach międzyregionalnych i transgranicznych.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 jest spójny z celem rozwoju zrównoważonego Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego. *Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028* zakłada podejmowanie działań z zachowaniem równowagi przyrodniczej i poszanowaniem zasobów środowiska.

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Obecnie obowiązujący Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego został przyjęty przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego Uchwałą Nr XVII/214/20 z dnia 24 czerwca 2020 r.

Dokument określa cele i kierunki rozwoju regionu, wskazuje szczegółowe zasady organizacji przestrzennej województwa oraz formułuje kierunki polityki przestrzennej. Stanowi element systemu planowania przestrzennego i pełni w nim funkcję koordynacyjną między planowaniem krajowym a planowaniem lokalnym.

Plan określa uwarunkowania i kierunki rozwoju województwa w zakresie:

- organizacji struktury przestrzennej, w tym podstawowych elementów sieci osadniczej,
- infrastruktury społecznej i technicznej,
- ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- lokalizacji inwestycji publicznych rządowych i samorządu województwa.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 jest spójny z planem zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego. Oba dokumenty mają na uwadze właściwe wykorzystanie przestrzeni i jej zasobów oraz istniejącego zainwestowania dla potrzeb rozwojowych zapewniających wzrost poziomu i jakości życia społeczeństwa.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO NA LATA 2016-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO 2024

Program przyjęty został Uchwałą nr XVI/298/16 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 listopada 2016 r.

W Programie Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 wyznaczono dziesięć obszarów interwencji w ramach, których określono poszczególne cele.

Naczelną zasadą przyjętą w Planie jest zasada zrównoważonego rozwoju, która umożliwia zharmonizowany rozwój gospodarczy i społeczny, zgodny z przyjętym Prawem ochrony środowiska. Nadrzędnym celem *Planu* jest: Stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i opartego na hierarchii sposobów postępowania z odpadami komunalnymi jak również zgodnego z zasadą zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska oraz zapewniającego poprawę stanu środowiska naturalnego. Jednocześnie powinien być realizowany cel społeczny budowy świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez edukację ekologiczną społeczeństwa.

Zgodnie z *Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2022* oraz *Krajowym Programem Zapobiegania Powstawaniu Odpadów*, do realizacji zostały przyjęte cztery główne cele w zakresie gospodarki odpadami:

Cel 1. Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB.

Cel 2. Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska.

Cel 3. Zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów.

Cel 4. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.

Osiągnięcie wyznaczonych celów będzie możliwe poprzez realizację wyznaczonych kierunków działań na szczeblu wojewódzkim:

- intensyfikację edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami,
- wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na recykling oraz odzysk energii zawartej w odpadach w procesach termicznego ich przekształcania,
- wyeliminowanie praktyk niewłaściwej eksploatacji i rekultywacji składowisk odpadów,
- wskazanie w planie inwestycyjnym, będącym załącznikiem do WPGO, infrastruktury niezbędnej do osiągnięcia zgodności z unijnymi dyrektywami w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w tym wdrożenia hierarchii sposobów postępowania z odpadami, osiągnięcia wymaganych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu oraz ograniczenia składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- właściwe zaplanowanie w planie inwestycyjnym niezbędnych inwestycji pozwalających na osiągnięcie celów w zakresie gospodarki odpadami wynikających z przepisów krajowych oraz UE.

Realizacja *Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo* pozwoli na realizację celów ogólnych w zakresie gospodarki odpadami zawartymi w dokumencie wojewódzkim. *Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo* zakłada m.in. wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów, osiągnięcie poziomów recyklingowych oraz likwidację azbestu, przez co zgodny jest z Programem Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego.

PROGRAM OCHRONY POWIETRZA ORAZ PLAN DZIAŁAŃ KRÓTKOTERMINOWYCH DLA STREFY ZACHODNIOPOMORSKIEJ

Program został przyjęty został Uchwałą Nr XVI/206/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 4 czerwca 2020 r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej.

Program opracowany został w związku z odnotowaniem w 2018 roku przekroczenia standardów jakości powietrza oraz docelowego poziomu benzo(a)pirenu w pyłe PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 oraz pyłu PM2,5 (faza II) w strefie zachodniopomorskiej.

Nadrzędnym celem Programu ochrony powietrza jest wskazanie działań naprawczych, których realizacja doprowadzi do poprawy stanu jakości powietrza, co w konsekwencji spowoduje ograniczenie niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie i życie

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

mieszkańców województwa zachodniopomorskiego. Celem Programu ochrony powietrza jest również wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń substancji w powietrzu.

Program Ochrony Powietrza wpływa na poprawę jakości powietrza i zwraca uwagę na przekroczenie poziomów dopuszczalnych różnych substancji w województwie. Powyższy dokument wyznacza również zadania dla gmin. Zadania te uwzględniono w założeniach realizacji *Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028*. W związku z tym programy są ze sobą spójne.

PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO NA LATA 2020 – 2026 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA LATA 2027-2032

W dniu 22 października 2020 r. Uchwałą Nr /XX/240/20 Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwalił aktualizację Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2020-2026 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2027-2032.

Głównym celem dokumentu jest wskazanie sposobów gospodarowania odpadami na terenie województwa zachodniopomorskiego, zgodnie z hierarchią określoną w ustawie o odpadach oraz KPGO 2022. Działania wskazane w WPGO 2020 mają za zadanie doprowadzić do realizacji celów, które zapewnią racjonalną gospodarkę odpadami na terenie województwa zachodniopomorskiego. Realizacja *Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo* pozwoli na realizację celów ogólnych w zakresie gospodarki odpadami zawartymi w dokumencie wojewódzkim. Program Ochrony Środowiska zakłada m.in. ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośrednio na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów; likwidację azbestu, przez co jest zgodny z założeniami WPGO.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA PRZED HAŁASEM DLA WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Program został przyjęty 24 stycznia 2019 r. przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego Uchwałą Nr III/34/19.

Głównym celem programu jest zaplanowanie działań zmierzających do ograniczenia oddziaływania akustycznego i przywrócenia stanu środowiska do stanu faktycznego, czyli dotrzymania dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach chronionych akustycznie. W *Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028* wskazano działania mające na celu zwiększenie ochrony przed hałasem. W związku z tym *Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028* wykazuje zgodność z dokumentem.

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2019-2022 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2023-2026

Program został przyjęty 4 października 2019 r. Uchwałą Nr X/VI/65/19 przez Radę Powiatu Sławieńskiego. Główną zasadą przyjętą w programie jest zasada zrównoważonego rozwoju, która umożliwi zharmonizowany rozwój gospodarczy i społeczny zgodny z ochroną walorów środowiska. Zatem nadrzędnym celem programu jest: Rozwój gospodarczy powiatu sławieńskiego przy zachowaniu i ochronie wartości przyrodniczych oraz racjonalnej gospodarce zasobami.

W programie określono również cele dla każdego z obszarów interwencji. Należą do nich:

- Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska;
- Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię;
- Poprawa stanu środowiska;
- Przeciwdziałanie zmianom klimatycznym;
- Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej;
- Rozwój wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw;
- Ochrona przed hałasem;
- Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej;
- Ochrona przed polami elektromagnetycznymi;
- Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska;
- Poprawa stanu i jakości wód;
- Ochrona środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich;
- Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej;
- Zastąpienie zbiorników bezodpływowych przydomowymi oczyszczalnymi ścieków;
- Rozbudowa i modernizacja sieci przesyłowych;
- Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska;
- Ochrona środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich
- Ograniczenie szkodliwego wpływu azbestu na środowisko;
- Udoskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów;
- Ograniczenie składowania odpadów;
- Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska;
- Ochrona przyrody;

- Zrównoważony rozwój turystyki;
- Ochrona obszarów szczególnie cennych przyrodniczo;
- Zapewnienie wysokiego bezpieczeństwa i porządku publicznego;

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 wykazuje spójność z dokumentem poprzez realizację wymienionych celów. Oba dokumenty przyczyniają się do poprawy jakości środowiska i jego ochrony.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA DARŁOWO NA LATA 2017 – 2023

Program został przyjęty z dniem 24 kwietnia 2017 r. Uchwałą Nr XXXVIII/298/2017 przez Radę Miejską w Darłowie.

Głównym celem programu jest Poprawa jakości życia mieszkańców z uwzględnieniem ich potrzeb społecznych, gospodarczych i kulturalnych. Cele szczegółowe to

- odnowa przestrzeni publicznej w celu zwiększania jej atrakcyjności turystycznej;
- zwiększenie dostępu mieszkańców do aktywności społecznej;
- podniesienie jakości życia w mieście poprzez odnowę przestrzeni zdegradowanych.

Program Ochrony Środowiska spójny jest z Lokalnym Programem Rewitalizacji poprzez realizację celu poprawy jakości życia w mieście poprzez odnowę przestrzeni zdegradowanych oraz uwzględniając poprawę jakości życia mieszkańców z uwzględnieniem ich potrzeb.

AKTUALIZACJA PROJEKTU ZAŁOŻEŃ DO PLANU ZAOPATRZENIA W CIEPŁO, ENERGIĘ ELEKTRYCZNA I PALIWA GAZOWE DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2015-2030

Dokument został przyjęty z dniem 28 sierpnia 2019 r. Uchwałą Nr XII/93/2019 przez Radę Miejską w Darłowie. Jego zakres obejmuje:

- ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
- przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych;
- możliwości wykorzystywania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła użytkowego wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych;
- możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej;
- zakres współpracy z innymi gminami.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 wykazuje spójność z dokumentem uwzględniając w swoich założeniach przedsięwzięcia

racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych, które przyczyniają się do poprawy stanu środowiska na terenie miasta.

PROGRAM USUWANIA AZBESTU ORAZ WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST WRAZ Z INWENTARYZACJĄ DLA GMINY MIASTO DARŁOWO

Program został przyjęty z dniem 27 października 2009 r. Uchwałą Nr XXXV/332/09 przez Radę Miejską w Darłowie.

Celem programu jest spowodowanie działań związanych z oczyszczaniem terenu miasta z azbestu, tj. wyrobów budowlanych zawierających azbest jak również pozostałych wyrobów zawierających azbest i odpadów azbestowych w określonym horyzoncie czasowym.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 wykazuje spójność z dokumentem uwzględniając działania związane z usuwaniem azbestu z terenu miasta.

MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA DARŁOWO

Podczas opracowania dokumentu uwzględniono założenia wynikające z uchwalonych i obowiązujących na terenie miasta Darłowo Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego. Ponadto przedsięwzięcia planowane w *Programie Ochrony Środowiska* są spójne z ich zapisami.

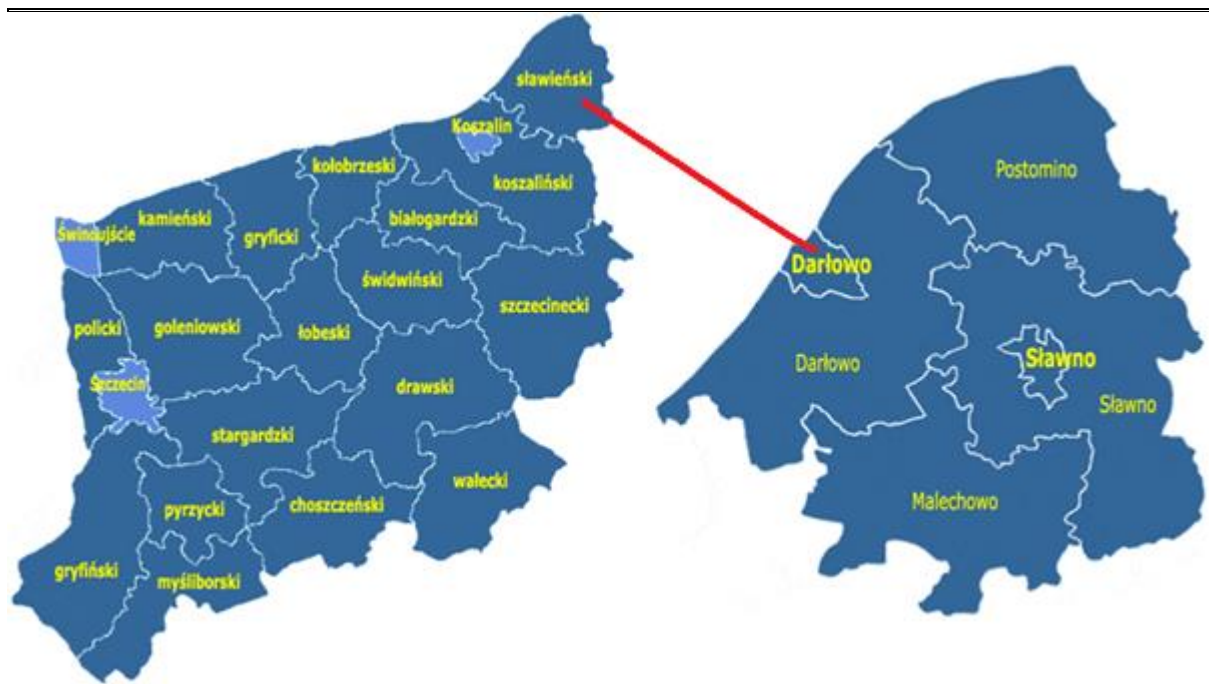
3. Ocena stanu środowiska

3.1 Charakterystyka miasta Darłowo

3.1.1 Położenie administracyjne i geograficzne

Miasto Darłowo zlokalizowane jest przy ujściu rzeki Wieprzy do Morza Bałtyckiego na północno-wschodnim skraju województwa zachodniopomorskiego, w powiecie sławieńskim. Obszar Miasta graniczy od północnego zachodu z Morzem Bałtyckim, natomiast w części lądowej jest otoczony przez tereny należące do gminy wiejskiej Darłowo.

Rysunek 2. Położenie miasta Darłowo na tle powiatu sławieńskiego i województwa zachodniopomorskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://gminy.pl>

Miasto usytuowane jest w odległości 21 km od Sławna, które jest ważnym węzłem kolejowym i drogowym na trasie Berlin - Szczecin - Gdańsk - Królewiec, 40 km od Koszalina oraz 48 km od Słupska, z którymi posiada dogodne połączenia komunikacyjne.

Według podziału fizycznogeograficznego Polski wg Kondrackiego (2002), Miasto Darłowo położone jest na terenie dwóch mezoregionów: Równiny Słupskiej oraz Wybrzeża Koszalińskiego. Równina Słupska obejmuje jedynie południową część miasta, pozostałą część miasta obejmuje Wybrzeże Koszalińskie. Szczegółowa regionalizacja fizycznogeograficzna Miasta została zaprezentowana w poniższej tabeli.

Tabela 2. Położenie Miasta Darłowo wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski

Miasto Darłowo	
Prowincja	Niż Środkowoeuropejski
Podprowincja	Pobrzeża Południowobałtyckie
Makroregion	Pobrzeże Koszalińskie
Mezoregion	Równina Słupska
	Wybrzeże Koszalińskie

Źródło: Kondracki J. (2002), Geografia regionalna Polski

3.1.2 Zagospodarowanie przestrzenne miasta

Miasto Darłowo zajmuje powierzchnię 2 021 ha. Na terenie Miasta Darłowo – zgodnie z danymi zaprezentowanymi w tabeli 1 – przeważają użytki rolne stanowiące 71,40%

powierzchni ogółem, lasy i grunty leśne pokrywają 3,46%, zaś pozostałe grunty i nieużytki – 25,14% powierzchni Miasta. Struktura zagospodarowania gruntów została przedstawiona w tabeli poniżej.

Tabela 3. Struktura zagospodarowania gruntów Miasta Darłowo

Wyszczególnienie	J. m.	Powierzchnia	Udział %
użytki rolne	ha	1 443	71,40%
grunty orne	ha	779	38,55%
Sady	ha	2	0,09%
Łąki	ha	431	21,33%
pastwiska	ha	164	8,11%
grunty rolne zabudowane	ha	26	1,29%
grunty pod rowami	ha	41	2,03%
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	ha	70	3,46%
pozostałe grunty i nieużytki	ha	508	25,14%
Razem	ha	2 021	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

3.1.3 Demografia

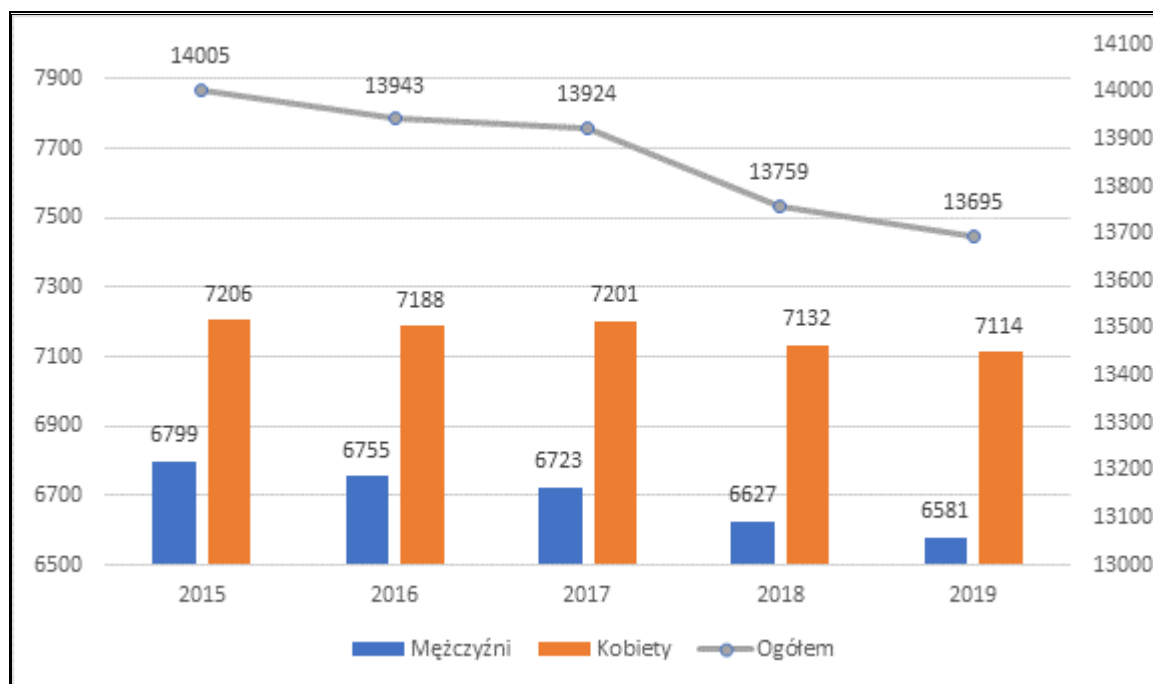
Zgodnie z danymi GUS w roku 2019 miasto Darłowo zamieszkiwało 13 695 osób, z czego kobiety stanowiły – 51,95% mieszkańców (tj. 7 114 osób), a mężczyźni stanowili natomiast 48,05% mieszkańców (tj. 6 581 osób). Na przestrzeni analizowanych lat (2015-2019) zaobserwowano spadek liczby mieszkańców. Spadek dotyczy zarówno liczebności kobiet, jak i mężczyzn. Liczba mieszkańców ogółem spadła o 310 osób, tj. o 2,21%, z czego liczba kobiet zmniejszyła się o 92 osoby, tj. 1,28%, a liczba mężczyzn spadła o 218 osób, czyli 3,21%.

Tabela 4. Liczba ludności w mieście Darłowo w latach 2015-2019

Wyszczególnienie	Jednostka	2015	2016	2017	2018	2019
Ogółem	Osoba	14 005	13 943	13 924	13 759	13 695
Mężczyźni		6 799	6 755	6 723	6 627	6 581
Kobiety		7 206	7 188	7 201	7 132	7 114

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Wykres 1. Liczba ludności (wg płci) miasta Darłowo w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

W roku 2019 na terenie miasta Darłowo największa liczba osób znajdowała się w przedziale wiekowym 60-64 (1 203 osoby). Drugą najliczniejszą grupę stanowiły osoby w przedziale wiekowym 65-69 (1 103 osoby). Liczną grupę stanowiły także osoby w przedziale wiekowym 35-39 (1 078 osób). Wśród ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym obserwowano nadwyżkę liczby mężczyzn nad liczbą kobiet, natomiast wśród osób w wieku poprodukcyjnym, to liczba kobiet przeważała nad liczbą mężczyzn.

Tabela 5. Struktura wieku miasta Darłowo w roku 2019

Wiek	Ogółem	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
0-4	512	257	255
5-9	628	342	286
10-14	623	318	305
15-19	803	440	363
20-24	658	332	326
25-29	855	422	433
30-34	869	447	422
35-39	1 078	572	506
40-44	1 049	521	528
45-49	868	421	447
50-54	784	405	379
55-59	955	441	514

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Wiek	Ogółem	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet
60-64	1 203	544	659
65-69	1 103	497	606
70-74	755	319	436
75-79	388	146	242
80-84	316	96	220
85 i więcej	248	61	187

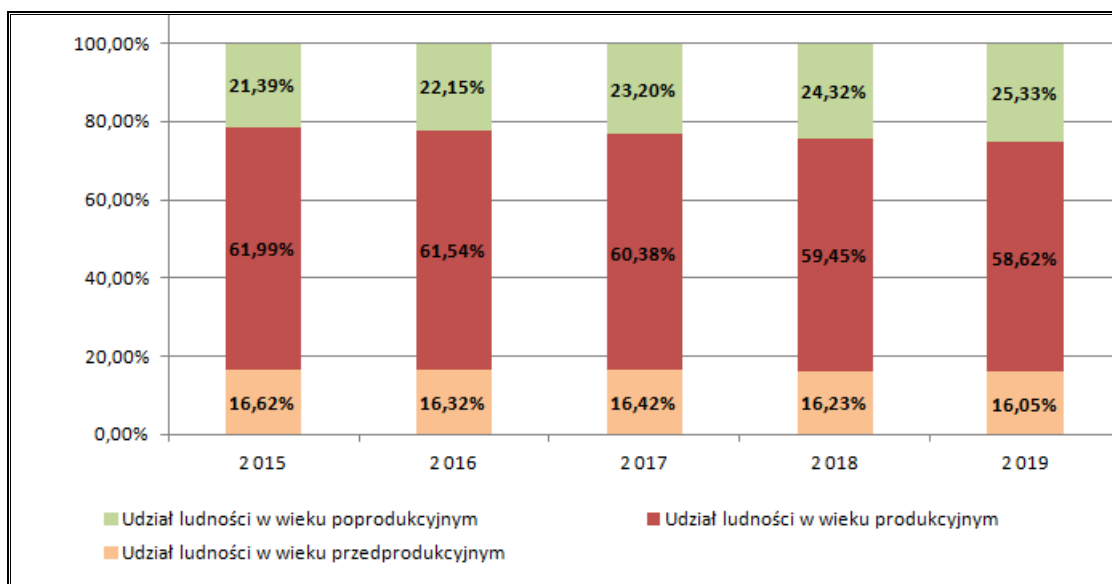
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bd1.stat.gov.pl/BDL/start>
 Analizując sytuację demograficzną w zakresie poszczególnych grup ekonomicznych, odnotowano spadek wśród ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym na przestrzeni lat 2015-2019. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym zmalała o 5,58%, a liczba ludności w wieku produkcyjnym zmalała o 7,52%. W badanych latach wzrosła natomiast liczba ludności w wieku poprodukcyjnym o 15,79%.

Tabela 6. Ludność miasta Darłowo w latach 2015-2019

Wyszczególnienie		Jednostka	2015	2016	2017	2018	2019
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ogółem	Osoba	2 328	2 275	2 286	2 233	2 198
	Mężczyźni		1 218	1 188	1 207	1 186	1 155
	Kobiety		1 110	1 087	1 079	1 047	1 043
Ludność w wieku produkcyjnym	Ogółem	Osoba	8 681	8 580	8 407	8 180	8 028
	Mężczyźni		4 651	4 603	4 510	4 384	4 307
	Kobiety		4 030	3 977	3 897	3 796	3 721
Ludność w wieku poprodukcyjnym	Ogółem	Osoba	2 996	3 088	3 231	3 346	3 469
	Mężczyźni		930	964	1 006	1 057	1 119
	Kobiety		2 066	2 124	2 225	2 289	2 350

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bd1.stat.gov.pl/BDL/start>
 W 2019 r. sytuacja demograficzna przedstawiała się następująco: udział ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosił 16,05%, udział ludności w wieku produkcyjnym wynosił 58,62%. Natomiast ludność w wieku poprodukcyjnym stanowiła 25,33% ludności ogółem. Biorąc powyższe pod uwagę, sytuacja demograficzna na terenie miasta Darłowo w większości posiada cechy wspólne z tendencją ogólnokrajową i przedstawia postępujący proces starzenia się społeczeństwa i stopniowe zmniejszanie się liczby ludności.

Wykres 2. Udział poszczególnych grup ekonomicznych miasta Darłowo w ogólnej liczbie ludności w [%] w latach 2015 - 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

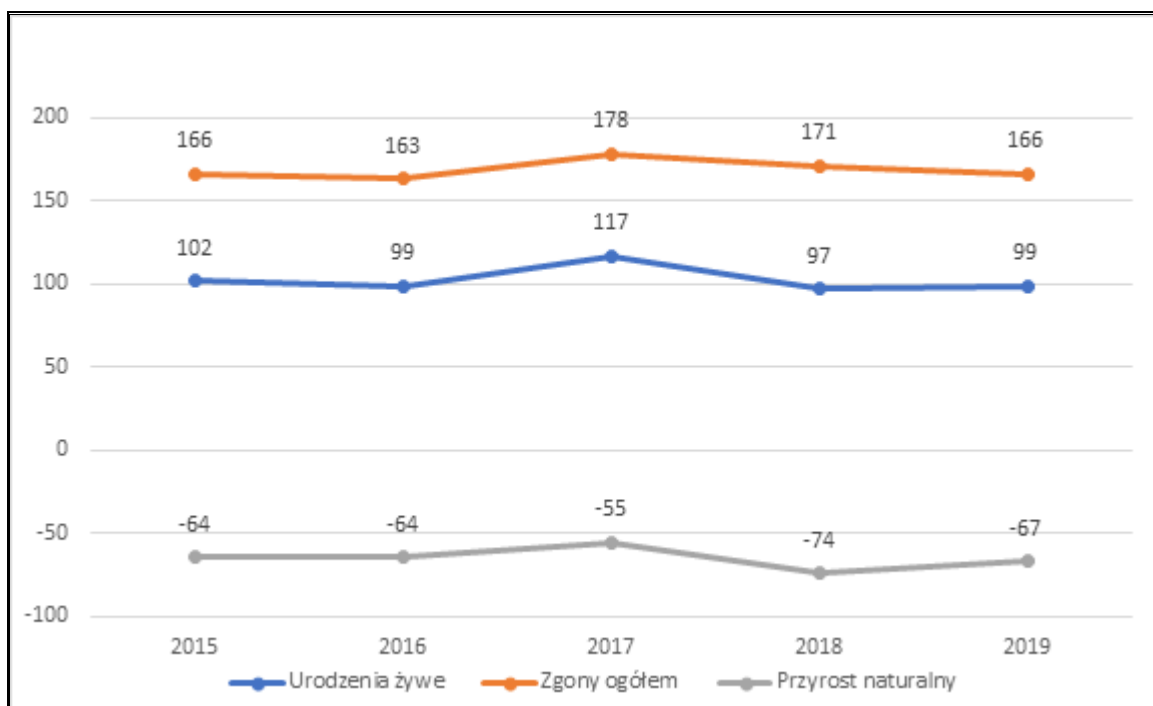
Przyrost naturalny (w analizowanych latach) odnotował wartości ujemne, przy czym najniższą wartość osiągnął w roku 2018. Ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego świadczy o większej liczbie zgonów niż urodzeń żywych w danym roku. Szczegółowe informacje zostały przedstawione w tabeli poniżej oraz na wykresie.

Tabela 7. Przyrost naturalny w mieście Darłowo w latach 2015-2019

Wyszczególnienie		Jednostka	2015	2016	2017	2018	2019
Urodzenia żywe	Ogółem	Osoba	102	99	117	97	99
	Mężczyźni		52	49	66	54	46
	Kobiety		50	50	51	43	53
Zgony ogółem	Ogółem	Osoba	166	163	178	171	166
	Mężczyźni		81	92	103	98	82
	Kobiety		85	71	69	73	84
Przyrost naturalny	Ogółem	Osoba	-64	-64	-55	-74	-67
	Mężczyźni		-29	-43	-37	-44	-36
	Kobiety		-35	-21	-18	-30	-31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Wykres 3. Przyrost naturalny w mieście Darłowo w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>
 Poprzez migracje rozumie się stałą lub czasową zmianę miejsca pobytu. Saldo migracji ma istotny wpływ na wysokość populacji danego obszaru. W analizowanym okresie jedynie w 2017 roku zanotowano dodatnie saldo migracji. W pozostałych analizowanych latach zanotowano saldo ujemne, co świadczy o większej liczbie osób wymeldowujących się niż meldujących na tym terenie. Szczegóły prezentuje tabela oraz wykres poniżej.

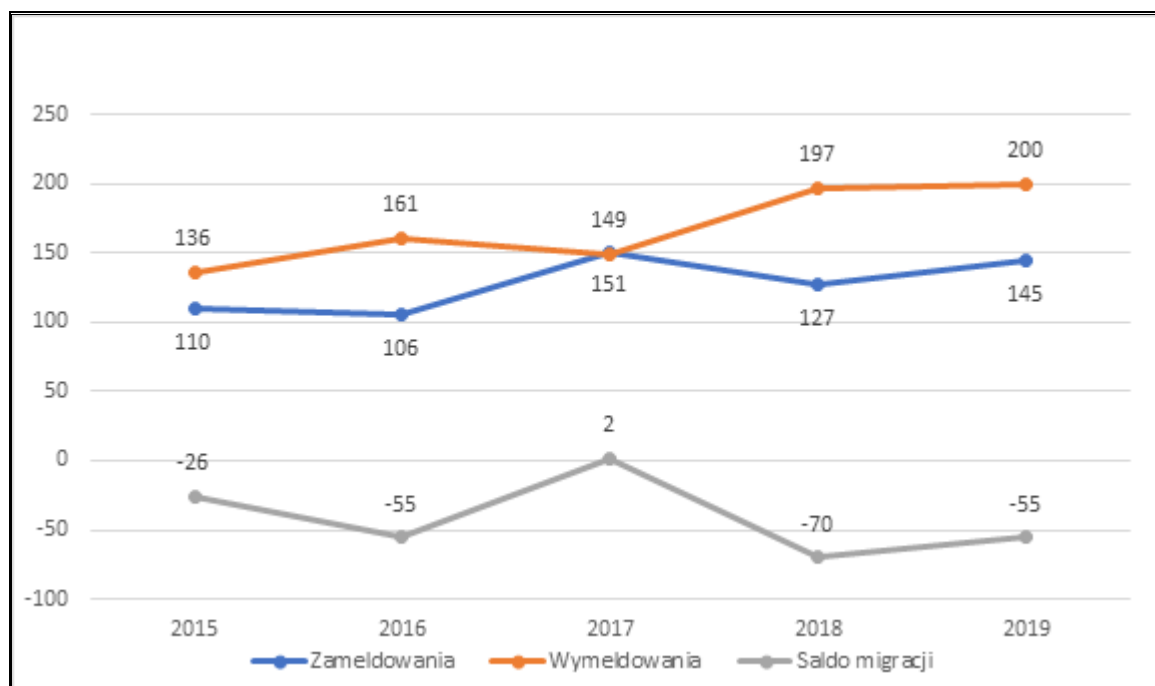
Tabela 8. Saldo migracji na terenie miasta Darłowo na przestrzeni lat 2015-2019

Wyszczególnienie		Jednostka	2015 ⁷	2016	2017	2018	2019
Zameldowania	Ogółem	Osoba	110	106	151	127	145
	Mężczyźni		49	56	73	63	58
	Kobiety		61	50	78	64	87
Wymeldowania	Ogółem	Osoba	136	161	149	197	200
	Mężczyźni		59	92	74	100	102
	Kobiety		77	69	75	97	98
Saldo migracji	Ogółem	Osoba	-26	-55	2	-70	-55
	Mężczyźni		-10	-36	-1	-37	-44
	Kobiety		-16	-19	3	-33	-11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

⁷ Dane za rok 2015 z powodu braku dostępnych danych dla tego roku o migracji w ruchu zagranicznym w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, uwzględniają jedynie migrację w ruchu wewnętrznym.

Wykres 4. Saldo migracji na terenie miasta Darłowo w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

3.1.4 Gospodarka

Według danych GUS na terenie miasta Darłowo w roku 2020 zarejestrowanych było 2 080 podmiotów gospodarczych, z czego 2 010, tj. 96,63% funkcjonowało w sektorze prywatnym. Liczba podmiotów gospodarczych ogółem, od roku 2015 do roku 2020, wzrosła o 152 podmioty, tj. o 7,88%. Strukturę działalności gospodarczej prowadzonej na terenie miasta Darłowo, zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym prezentuje tabela poniżej.

Tabela 9. Struktura działalności gospodarczej wg sektorów na terenie miasta Darłowo w latach 2015-2020

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Podmioty gospodarki narodowej						
Ogółem	1 928	1 942	1 939	1 945	2 032	2 080
Sektor publiczny						
Ogółem	58	59	58	54	58	57
Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	21	22	22	20	17	16
Spółki handlowe	5	5	5	3	4	4
Sektor prywatny						
Ogółem	1 864	1 876	1 867	1 880	1 960	2 010
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1 514	1 516	1 497	1 528	1 555	1 586
Spółki handlowe	88	91	92	74	73	78
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	18	18	20	13	12	13
Spółdzielnie	6	6	6	4	4	4

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Fundacje	1	4	5	5	5	5
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	45	48	51	46	51	55

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

W sektorze publicznym przoduje sekcja L, tj. działalność związana z obsługą rynku nieruchomości. W sektorze prywatnym można zaobserwować przodowanie jednej sekcji nad innymi, tj. sekcji I, działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi.

W sektorze publicznym największy wzrost zanotowała sekcja L, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, notując wzrost o 5 podmiotów, tj. 17,86%. Natomiast największy spadek zanotowała sekcja P, związana z edukacją, notując spadek o 8 podmiotów, tj. 57,14%. W sektorze prywatnym największy wzrost w latach 2015-2020 odnotowała sekcja L, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, notując wzrost o 80 podmiotów, tj. 109,59%. Natomiast największy spadek wynoszący 68 podmiotów, tj. 15,01% – zanotowała sekcja G, która powiązana jest z handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów samochodowych, włączając motocykle.

Tabela 10. Podział i liczba podmiotów gospodarczych na terenie miasta Darłowo w latach 2015- 2020

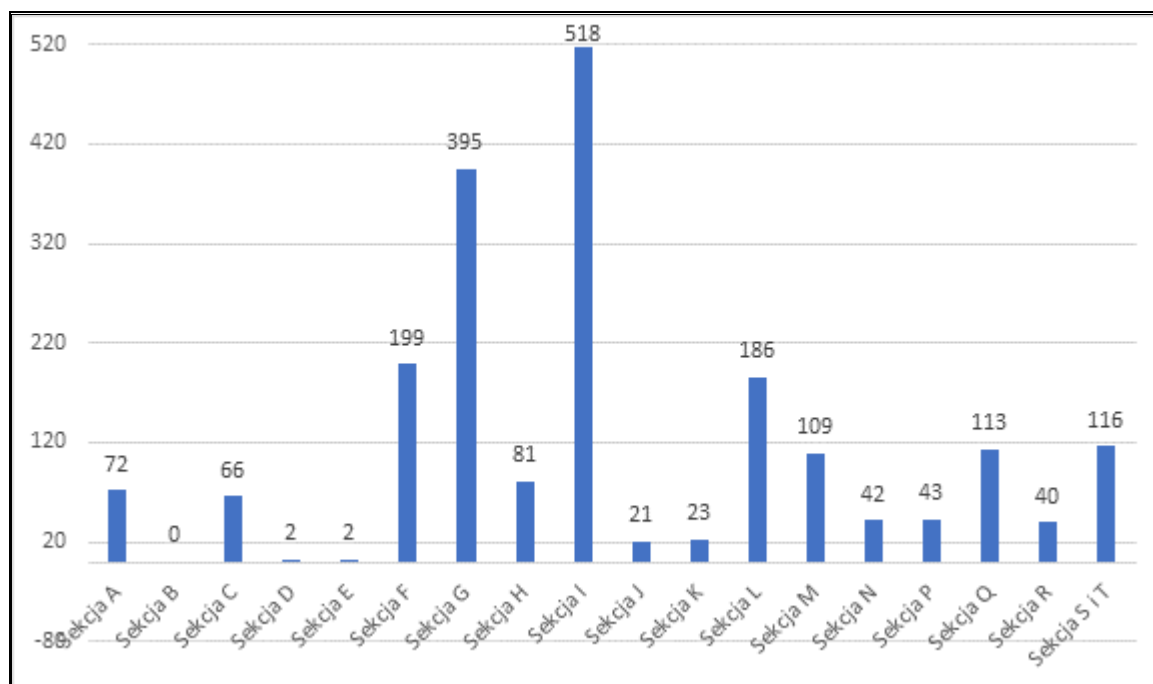
Wyszczególnienie	Jednostka	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sektor publiczny							
Sekcja C	Podmiot	1	1	1	0	1	1
Sekcja D		1	1	1	1	1	1
Sekcja E		1	1	1	1	1	1
Sekcja G		1	1	1	0	0	0
Sekcja H		1	1	1	1	1	1
Sekcja L		28	28	27	27	33	33
Sekcja M		0	0	0	0	0	1
Sekcja O		5	5	5	5	5	5
Sekcja P		14	15	15	12	9	6
Sekcja Q		3	3	3	3	3	4
Sekcja R		3	3	3	3	3	3
Sektor prywatny							
Sekcja A	Podmiot	73	72	68	73	72	72
Sekcja B		1	1	0	0	0	0
Sekcja C		101	102	101	91	92	98
Sekcja D		2	1	1	1	1	1
Sekcja E		0	0	0	0	0	1
Sekcja F		141	144	148	160	183	199
Sekcja G		453	445	409	390	382	385

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Wyszczególnienie	Jednostka	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sekcja H		80	79	79	79	81	80
Sekcja I		477	488	510	521	521	518
Sekcja J		23	27	28	24	21	21
Sekcja K		30	23	26	26	24	23
Sekcja L		73	78	85	94	145	153
Sekcja M		83	88	88	96	103	108
Sekcja N		35	34	33	33	40	42
Sekcja P		33	33	32	32	35	37
Sekcja Q		100	101	103	105	105	109
Sekcja R		36	35	38	38	37	37
Sekcje S i T		123	121	112	111	110	116

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Wykres 5. Liczba podmiotów gospodarczych (wg sekcji PKD) w roku 2020 w mieście Darłowo

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/>

Legenda:

A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B	Górnictwo i wydobywanie
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	Dostawa Wody: gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne
P	Edukacja
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S	Pozostała działalność usługowa
T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne

Miasto Darłowo stanowi podstrefę Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Powierzchnia podstrefy liczy 18,6643 ha. Podstrefa składa się z trzech kompleksów. Pierwszy kompleks to tereny przylegające do portu wewnętrznego położone na południe i zachód od elewatorów zbożowych i biegną równolegle do rzeki Wieprzy, aż do ujścia do niej rzeki Grabowej. Drugi kompleks znajduje się przy ulicach Kolejowej i Gen. Józefa Sowińskiego. Trzeci kompleks znajduje się przy ul. Przemysłowej. Teren przeznaczony jest pod zabudowę produkcyjno - magazynową, portową oraz usługi rzemieślnicze.

3.1.5 Infrastruktura drogowa i transport

Sieć komunikacyjną na terenie miasta Darłowo tworzą: droga krajowa nr 37, drogi wojewódzkie nr 205 oraz nr 203, 3 drogi powiatowe oraz drogi gminne o długości 54,401 km.

Szczegółowy wykaz dróg gminnych na terenie miasta znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 11. Wykaz dróg znajdujących się na terenie miasta Darłowo

Lp.	Ulica	km	Nawierzchnia/Stan drogi
1	Admiralska	0,613	utwardzona/dobry
2	Akacyjowa	0,252	nieutwardzona/zły
3	Aleja Jana Pawła II	2,706	utwardzona/dobry
4	Aleja Parkowa	0,716	utwardzona/dobry
5	Aleje Wojska Polskiego	0,176	utwardzona/dobry
6	gen. Władysława Andersa	0,250	utwardzona/dobry
7	Księżnej Anny	0,331	utwardzona/dobry
8	Bałtycka	0,160	nieutwardzona/zły
9	Józefa Bema	0,190	utwardzona/dobry

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Lp.	Ulica	km	Nawierzchnia/Stan drogi
10	gen. S. Skalskiego	0,191	utwardzona/dobry
11	Bosmańska	0,612	utwardzona/dobry
12	Brzozowa	0,294	częściowo utwardzona/zły
13	Bursztynowa	0,294	nieutwardzona/zły
14	Chabrowa	0,237	utwardzona/średni
15	Józefa Chełmońskiego	0,359	częściowo utwardzona/zły
16	Chińska	0,185	utwardzona/dobry
17	Józefa Chłopickiego	0,129	utwardzona/dobry
18	Cicha	0,289	utwardzona/dobry
19	Jana Henryka Dąbrowskiego	0,266	utwardzona/dobry
20	Dębowa	0,614	utwardzona/dobry
21	Długa	0,760	utwardzona/dobry
22	Dorszowa	0,159	utwardzona/zły
23	Stanisława Dulewicza	0,175	utwardzona/dobry
24	Adolfa Dygasińskiego	0,306	utwardzona/dobry
25	Juliana Fałata	0,116	utwardzona/dobry
26	Hieronima Fiodorowa	0,200	utwardzona/dobry
27	Fiołkowa	0,298	utwardzona/dobry
28	Flisacka	0,178	utwardzona/dobry
29	Franciszkańska	0,190	utwardzona/dobry
30	Gdyńska	0,122	utwardzona/dobry
31	Św. Gertrudy	0,361	utwardzona/dobry
32	Artura Grottgera	0,253	utwardzona/dobry
33	Helska	0,303	utwardzona/dobry
34	Hotelowa	0,121	utwardzona/dobry
35	mjr Hubala	0,265	utwardzona/dobry
36	Jachtowa	0,161	utwardzona/dobry
37	Jagiellońska	0,509	utwardzona/dobry
38	Kapitańska	0,162	utwardzona/dobry
39	Mieczysława Karłowicza	0,498	utwardzona/dobry
40	Kaszubska	0,218	utwardzona/dobry
41	Klonowa	0,233	nieutwardzona/zły
42	Kolejowa	0,167	nieutwardzona/zły
43	K. Komedy	0,5	utwardzona/średni
44	Marii Konopnickiej	0,075	utwardzona/dobry
45	Mikołaja Kopernika	0,205	utwardzona/dobry
46	Wojciecha Kossaka	0,127	utwardzona/dobry

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Lp.	Ulica	km	Nawierzchnia/Stan drogi
47	Kościelna	0,189	utwardzona/dobry
48	Pl. Tadeusza Kościuszki	0,235	utwardzona/dobry
49	Kotwiczna	0,218	utwardzona/dobry
50	Kowalska	0,170	utwardzona/dobry
51	Krótką	0,135	utwardzona/dobry
52	Karola Kurpińskiego	0,098	częściowo utwardzona/dobry
53	Letnia	0,115	utwardzona/dobry
54	Witolda Lutosławskiego	0,575	utwardzona/zły
55	Łąkowa	0,371	nieutwardzona/zły
56	Łososiowa	0,16	nieutwardzona/zły
57	Gen. Stanisława Maczka	0,153	utwardzona/dobry
58	1-go Maja	0,240	utwardzona/dobry
59	Makowa	0,309	utwardzona/dobry
60	Marynarska	0,612	utwardzona/dobry
61	Jana z Maszewa	0,226	nieutwardzona/zły
62	Masztowa	0,125	utwardzona/dobry
63	Jana Matejki	0,185	utwardzona/dobry
64	Kard. I. Jeża	0,23	nieutwardzona/zły
65	Adama Mickiewicza	0,235	utwardzona/dobry
66	Miodowa	0,143	utwardzona/średni
67	Młyńska	0,264	utwardzona/dobry
68	Stanisława Moniuszki	0,218	utwardzona/dobry
69	Józefa Muchy	0,226	utwardzona/dobry
70	Nadbrzeżna	0,335	utwardzona/dobry
71	Nadmorska	1,200	utwardzona/dobry
72	Nagietkowa	0,213	nieutwardzona/zły
73	Cz. Niemena	0,239	nieutwardzona/zły
74	Feliksa Nowowiejskiego	0,102	utwardzona/dobry
75	Michała Kleofasa Ogińskiego	0,072	utwardzona/dobry
76	Ogródowa	0,136	utwardzona/dobry
77	L. Okulickiego	0,282	utwardzona/dobry
78	Osadnicza	0,195	częściowo utwardzona/średni
79	Ignacego Jana Paderewskiego	0,105	utwardzona/dobry
80	Piastowska	0,302	utwardzona/dobry
81	Emilii Plater	0,764	utwardzona/dobry
82	Plażowa	0,313	utwardzona/dobry
83	Pocztowa	0,223	utwardzona/dobry

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Lp.	Ulica	km	Nawierzchnia/Stan drogi
84	Polna	1,311	nieutwardzona/zły
85	Południowa	0,290	utwardzona/dobry
86	Pomorska	0,237	utwardzona/dobry
87	Kr. Eryka Pomorskiego	0,4	utwardzona/dobry
88	Ks. Jerzego Popiełuszki	0,471	utwardzona/dobry
89	Portowa	0,373	utwardzona/dobry
90	Powstańców Warszawskich	0,418	utwardzona/dobry
91	Północna	0,968	utwardzona/dobry
92	Przemysłowa	0,737	częściowo utwardzona/średnia
93	Pucka	0,115	utwardzona/dobry
94	Kazimierza Pułaskiego	0,579	utwardzona/dobry
95	Racisław	1,234	nieutwardzona/zły
96	Ratuszowa	0,092	utwardzona/dobry
97	Mikołaja Reja	0,341	nieutwardzona/dobry
98	W. S. Reymonta	0,643	utwardzona/dobry
99	Gen. Stefana Roweckiego	0,118	utwardzona/średni
100	Rybacka	0,226	utwardzona/zły
101	Rynkowa	0,390	utwardzona/dobry
102	Rzeczna	0,312	częściowo utwardzona/zły
103	Rzemieśnicza	0,313	utwardzona/dobry
104	Słoneczna	0,368	nieutwardzona/dobry
105	Juliusza Słowackiego	0,190	utwardzona/dobry
106	Słowiańska	0,931	utwardzona/dobry
107	Sosnowa	0,144	nieutwardzona/zły
108	Splawie	0,294	nieutwardzona/zły
109	Spokojna	0,239	nieutwardzona/zły
110	Sportowa	1,100	utwardzona/dobry
111	Stoczniowa	0,146	nieutwardzona/zły
112	Stodolniana	0,110	utwardzona/dobry
113	mjr Henryka Sucharskiego	0,119	częściowo utwardzona/dobry
114	Szantowa	0,062	utwardzona/dobry
115	Szarych Szeregów	0,324	nieutwardzona/zły
116	Szpitalna	0,118	utwardzona/zły
117	Ścienna	0,068	utwardzona/dobry
118	Romualda Traugutta	0,132	nieutwardzona/zły
119	Wałowa	0,895	utwardzona/dobry
120	Wczasowa	0,113	nieutwardzona/zły

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Lp.	Ulica	km	Nawierzchnia/Stan drogi
121	Wenedów	0,397	utwardzona/dobry
122	Wiejska	0,482	utwardzona/średni
123	Henryka Wieniawskiego	0,484	utwardzona/dobry
124	Wierzbowa	0,159	nieutwardzona/zły
125	Wilków Morskich	0,464	utwardzona/dobry
126	Wiosenna	0,117	utwardzona/dobry
127	Wiśniowa	0,212	częściowo utwardzona/dobry
128	Władysława IV	0,444	utwardzona/dobry
129	Szkolna	0,197	utwardzona/dobry
130	Wschodnia	0,183	utwardzona/dobry
131	Józefa Wybickiego	0,335	utwardzona/zły
132	kard. Stefana Wyszyńskiego	0,598	utwardzona/dobry
133	Zachodnia	0,197	utwardzona/dobry
134	Zacisze	0,213	nieutwardzona/zły
135	Zamkowa	0,230	utwardzona/dobry
136	Plac Zamkowy	0,022	utwardzona/dobry
137	Zawiszy Czarnego	0,072	utwardzona/dobry
138	Zielona	0,529	częściowo utwardzona/dobry
139	Księżnej Zofii	0,227	nieutwardzona/zły
140	Zygmunta III Wazy	0,102	utwardzona/dobry
141	Żagłowa	0,161	utwardzona/dobry
142	Władysława Żeleńskiego	0,070	utwardzona/dobry
143	Żwirki i Wigury	0,190	utwardzona/dobry
144	Bogusława X	0,301	utwardzona/dobry
145	Fryderyka Chopina	1,162	utwardzona/dobry
146	Królowej Jadwigi	0,509	utwardzona/dobry
147	Kanałowa	0,451	utwardzona/średni
148	Lotników Morskich	1,972	utwardzona/dobry
149	Okrężna	0,623	utwardzona/dobry
150	Karola Szymanowskiego	0,223	utwardzona/zły
151	Tkacka	0,097	utwardzona/dobry
152	Stanisława Wyspiańskiego	0,866	częściowo utwardzona/dobry
153	Zwycięstwa	0,953	utwardzona/dobry
154	Stefana Żeromskiego	0,799	utwardzona/zły

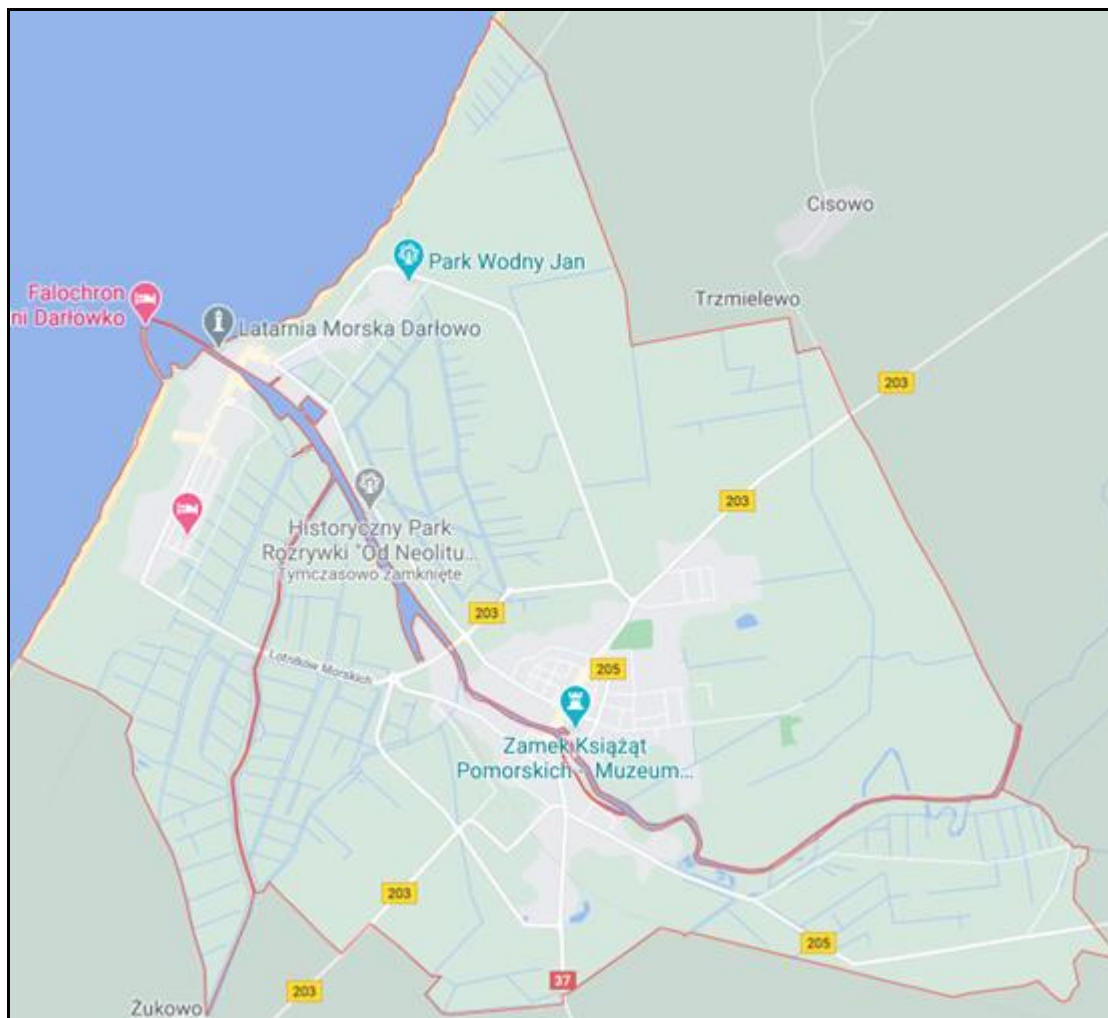
Źródło: Dane w Urzędzie Miejskiego w Darłowie

Ponadto, na obszarze miasta Darłowo znajduje się linia kolejowa nr 418 Sławno-Darłowo.

Źródło: Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Darłowo

Najbliższy port lotniczy znajduje się 150 km od Darłowa: Szczecin – Goleniów. W podobnej odległości (180 km) znajduje się port lotniczy Gdańsk – Rębiechowo.

Rysunek 3. Infrastruktura drogowa na terenie miasta Darłowo

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.google.com/maps/>

3.1.6 Zaopatrzenie w ciepło, gaz, energię elektryczną

ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

Na terenie miasta Darłowo funkcjonuje 9 systemów ciepłowniczych, w tym trzy z nich zostały wyłączone z eksploatacji. Obsługiwane są przez spółkę miejską: Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Darłowie. Ciepło na cele grzewcze i podgrzewu ciepłej wody użytkowej wytwarzane jest w kotłowniach pracujących w oparciu o spalanie gazu ziemnego wysokometanowego GZ50 o wartości opałowej 36,10 MJ/m³. Wszystkie kotły wyposażone są w wysokosprawne palniki modułowane firmy Waishaupt. MPEC posiada stały monitoring zużycia gazu w kotłowniach, co pozwala na jego racjonalne wykorzystywanie. Ciepło do odbiorców dostarczane jest w 100% systemem rur preizolowanych. Wszystkie systemy

ciepłownicze pracują w oparciu o automatykę pogodową, a parametry pracy urządzeń nadzorowane są przez centralny system monitoringu i sterowania.

Ponadto na terenie miasta funkcjonuje szereg indywidualnych źródeł ciepła – kotłowni lokalnych oraz palenisk domowych nadal zasilanych węglem, drewnem, olejem opałowym oraz w niewielkim stopniu energią elektryczną.

ZAOPATRZENIE W GAZ ZIEMNY

Miasto Darłowo zasilane jest gazem wysokometanowym (E) za pośrednictwem gazociągu stalowego wysokiego ciśnienia DN 100, będącego odgałęzieniem gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Koszalin – Bobrowice.

Analizując poniższą tabelę można zauważyć, że w latach 2015-2019 długość sieci gazowej na terenie miasta zwiększyła o 3 917 metrów (wzrost o 5,59%). O 152 sztuki wzrosła również liczba przyłączy, a co za tym idzie zwiększeniu uległa liczba odbiorców gazu. Liczba odbiorców wzrosła o 41, tj. o 0,89%. Jest to pozytywne zjawisko, gdyż gaz ziemny jest paliwem ekologicznym wpływającym na ograniczenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego poprzez zmniejszenie emisji szkodliwych substancji i gazów do atmosfery. Jego wykorzystanie przyczynia się do ochrony środowiska.

Tabela 12. Wyposażenie miasta Darłowo w sieć gazową w latach 2015-2019

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2015	2016	2017	2018	2019
Długość czynnej sieci ogółem	m	70 055	70 135	70 670	71 875	73 972
Długość czynnej sieci rozdzielczej	m	67 331	67 411	67 946	69 151	71 248
Czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	szt.	1 718	1 739	1 791	1 830	1 870
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych	szt.	1 578	1 596	1 641	1 676	1 711
Odbiorcy gazu	gosp.	4 614	4 650	4 677	4 712	4 655
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.	1 850	1 900	1 976	2 051	2 160
Zużycie gazu	tys. m ³	2 742,4	2 888,9	-	-	-
	MWh	29 076,6	32 700,9	34 807,6	35 585,0	35 369,6
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	tys. m ³	1 899,5	1 967,5	-	-	-
	MWh	19 999,5	20 442,9	24 046,2	24 300,3	26 268,1
Ludność korzystająca z sieci gazowej	Osoba	12 487	12 413	12 404	12 252	12 055

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

ZAOPIATRZENIE W ENERGIE ELEKTRYCZNA

Dostawcą energii dla miasta Darłowo jest: Energa - Operator S.A. Oddział w Koszalinie, ul. Morska 10, 75-950 Koszalin. Miasto Darłowo zasilane jest z Głównego Punktu Zasilania zlokalizowanego na terenie miasta. Jego podstawowe dane przedstawiono poniżej:

- Nazwa GPZ: Darłowo
- Napięcie transformacji: 110/15
- Ilość transformatorów: 2
- Moc transformatorów: 15 MVA

Źródło: ENERGA – OPERATOR SA, Oddział w Koszalinie, ul. Morska 10, 75-950 Koszalin

Energia elektryczna rozprowadzana jest do odbiorów poprzez sieć linii napowietrznych i kablowych 15 kV oraz 0,4 kV oraz stacji transformatorowych 110,15 kV i 15/0,4 kV. Na terenie Miasta Darłowo ENERGA - OPERATOR SA posiada między innymi linie elektroenergetyczne o napięciu 110kV, 15kV i 0,4kV, które są obsługiwane przez Rejon Dystrybucji w Koszalinie. Według informacji ENERGA OPERATOR SA, Oddział w Koszalinie, obecna infrastruktura energetyczna zlokalizowana na terenie Miasta Darłowo pokrywa obecne zapotrzebowanie na energię elektryczną zadeklarowaną przez odbiorców zlokalizowanych na terenie miasta.

3.1.7 Odnawialne źródła energii

Możliwość eksploatacji i rozwój ekologicznych źródeł energii jest szansą na zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego, a także stwarza możliwość poprawy zaopatrzenia energetycznego terenów o słabo rozwiniętej infrastrukturze energetycznej. Powstawanie nowych inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii (OZE) przyczynia się do redukcji emisji CO₂ oraz wpływa na oszczędność energii i zwiększenie efektywności energetycznej. Montaż tego typu urządzeń wiąże się z dość wysokimi nakładami na etapie inwestycyjnym, natomiast w fazie eksploatacji pozwala na duże oszczędności w opłatach za energię w porównaniu do powszechnie stosowanych źródeł ciepła opalanych węglem, olejem czy gazem.

3.1.7.1 Energia wiatru

Energia wiatru należy do odnawialnych źródeł energii, nie jest jednak dla środowiska neutralna. W praktyce bowiem elektrownie wiatrowe mogą wywierać negatywny wpływ na otoczenie – ludzi, ptaki oraz krajobraz. Problemem jest np. wytwarzany przez turbiny wiatrowe monotony, stały hałas o niskim natężeniu, który niekorzystnie oddziałuje na psychikę człowieka. Innym ujemnym aspektem jest wpływ elektrowni na ptaki. Nie można też zapomnieć o ujemnym wpływie farm na krajobraz, zajmują one bowiem duże powierzchnie

i zlokalizowane są często w rejonach turystycznych lub nadmorskich, co zniechęca część osób do odwiedzenia takich miejsc. Instalacje wiatrowe utrudniają także rozchodzenie się fal radiowych.

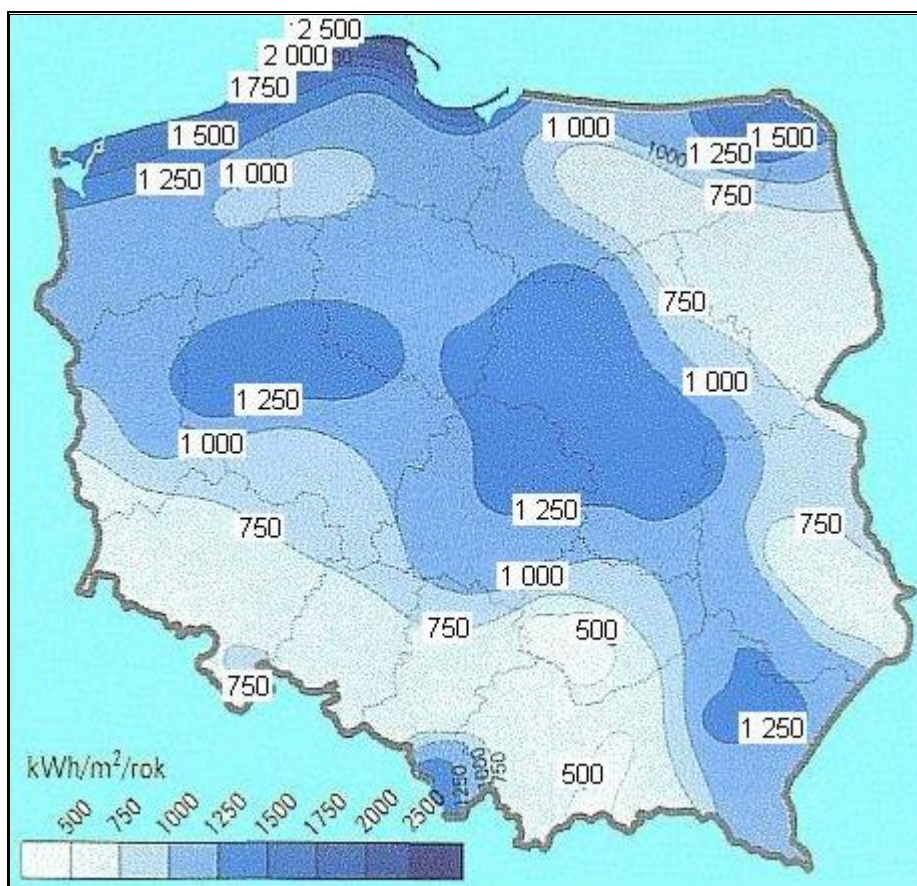
Z uwagi na uwarunkowania prawne, przyrodnicze, krajobrazowe i sozologiczne, należy uznać za wyłączone dla lokalizacji elektrowni wiatrowych następujące obszary:

- wszystkie tereny objęte formami ochrony przyrody,
- projektowane obszary ochronne, w tym zwłaszcza obszary wytypowane w ramach tworzenia Europejskiej Sieci Obszarów Chronionych NATURA 2000, projektowane i postulowane zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- tereny tworzące osnovę ekologiczną województwa, której zasięg określony został w planie zagospodarowania przestrzennego województwa,
- tereny położone w strefach ekspozycji obiektów dziedzictwa kulturowego: pomników historii, cennych założeń urbanistycznych i ruralistycznych oraz założeń zamkowych, parkowo-pałacowych i parkowo-dworskich,
- tereny w otoczeniu lotnisk wraz z polami wznoszenia i podejścia do lądowania.

Największy potencjał produkcji energii elektrycznej pochodzącej z wiatru w Polsce przypada na okres jesienno - zimowy, kiedy to prędkości wiatru są najwyższe. Zaistniała sytuacja jest bardzo korzystna, ze względu na fakt, że maksymalne sezonowe zasoby energii wiatru pokrywają się z największym zapotrzebowaniem na energię w okresie grzewczym.

Poniższy rysunek przedstawia mezoskalową mapę wiatrów z izoliniami rocznej podaży surowej energii wiatru, niesionej przez strugę wiatru o powierzchni przekroju 1 m^2 na wysokości 30 m nad poziomem gruntu (30 m n.p.g.). Z analizy mapy wynika, że miasto Darłowo znajduje się w strefie korzystnych warunków dla rozwoju energetyki wiatrowej, bowiem na jej terenie energia wiatru na wysokości 30 m nad poziomem gruntu wynosi ok. $1750 \text{ kWh/m}^2/\text{rok}$.

Rysunek 4. Mapie energii wiatru w kWh/m² na wysokości 30 m nad poziomem gruntu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Halina Lorenc, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Opracowanie 2001, Warszawa

W chwili obecnej na terenie miasta Darłowo nie funkcjonują farmy wiatrowe. W ostatnich latach do Urzędu Miejskiego w Darłowie nie zgłosiły się również podmioty zainteresowane stworzeniem farm wiatrowych na terenie Miasta. W zakresie pozyskiwania energii wiatru najbardziej perspektywiczne są tereny niezurbanizowane, znajdujące się poza miastem. Występujące na terenie miasta obszary silnie zurbanizowane oraz uwarunkowania prawne, przyrodnicze, krajobrazowe i sozologiczne związane z lokalizacją na tym terenie obszarów i obiektów prawnie chronionych, znacznie ograniczają budowę elektrowni wiatrowych.

3.1.7.2 Energia wody

Energia wody wykorzystywana jest głównie do wytwarzania energii elektrycznej za pośrednictwem turbiny wodnej połączonej z prądnicą. Elektrownie wodne buduje się najczęściej na terenach górzystych lub w miejscach, gdzie jest możliwe piętrzenie wody. Wyższe spiętrzenie i większa masa przepływającej wody przyczyniają się do większej ilości energii elektrycznej możliwej do wytworzenia. Małe elektrownie wodne (MEW) dzieli się dodatkowo na: mikro elektrownie wodne, mini elektrownie wodne, małe elektrownie wodne.

Energia wody jest nieszkodliwa dla środowiska, nie przyczynia się do emisji gazów cieplarnianych, nie powoduje zanieczyszczeń, a jej produkcja nie pociąga za sobą

wytwarzania odpadów. Poza tym koszty użytkowania elektrowni wodnych są niskie. Ich zaletą jest także stworzenie możliwości wykorzystania zbiorników wodnych do rybołówstwa, celów rekreacyjnych czy ochrony przeciwpożarowej. Wśród wad hydroenergetyki należy wymienić niekorzystny wpływ na populację ryb, którym uniemożliwia się wędrówkę w górę i w dół rzeki, niszczące oddziaływanie na środowisko nabrzeża, a także fakt, że uzależnione od dostaw wody hydroelektrownie mogą być niezdolne do pracy np. w czasie suszy. Wadą jest również fakt, że niewiele jest miejsc odpowiednich do lokalizacji takich elektrowni.

Zgodnie z zapisami dokumentu „Program rozwoju sektora energetycznego w województwie zachodniopomorskim do 2015 r., z częścią prognostyczną do 2030 r.”, precyzyjne oszacowanie mocy małych elektrowni wodnych jest utrudnione ze względu na niewykorzystany potencjał wód województwa zachodniopomorskiego. Szacuje się, że przyrost mocy może zainstalowanej może plasować się w granicach 0,5 – 1 MW. Informacje zawarte w „Koncepcji zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego” pokazują, że średnia gęstość sieci rzecznej w województwie wynosi 1,32 km/km². Największą długością sieci rzecznej charakteryzują się zlewnie Parsęty i wynoszą około 4,1 tys. km. W całym województwie zachodniopomorskim znajduje się ponad 240 obiektów piętrzących wodę w korytach rzek, jak również na wpływach rzek z jezior.

Obecnie na terenie miasta Darłowo funkcjonuje prywatna elektrownia wodna na rzece Wieprza.

3.1.7.3 Energia z biomasy i biogazu

Największy potencjał w zakresie wykorzystania biomasy i biogazu posiadają tereny rolnicze oraz charakteryzujące się występowaniem dużej koncentracji hodowli zwierzęcej. Opłacalność budowy biogazowni zależy również od dodatkowych czynników, m.in. bliskiego sąsiedztwa licznych ferm w stosunku do planowanej biogazowni, dużej koncentracji zakładów surowcowego przetwórstwa rolnego, spożywczego albo rzeźni, a także zapewnienia odpowiedniego zbytu ciepła lub energii elektrycznej. Jednym ze sposobów produkcji biomasy jest także uprawa roślin energetycznych.

BIOMASA

Zgodnie z zapisami Dyrektywy 2001/77/WE biomasa oznacza podatne na rozkład biologiczny produkty oraz ich frakcje, odpady i pozostałości przemysłu rolnego (łącznie z substancjami roślinnymi i zwierzęcymi), leśnictwa, związanych z nim gałęzi gospodarki, jak również podatne na rozkład biologiczny frakcje odpadów przemysłowych i miejskich. Ustawa o biokomponentach i paliwach ciekłych definiuje biomasę jako „stałe lub ciekłe substancje pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, które ulegają biodegradacji, pochodzące z produktów, odpadów i pozostałości z produkcji rolnej oraz leśnej, przemysłu

przetwarzającego ich produkty, a także części pozostałych odpadów, które ulegają biodegradacji, a w szczególności surowce rolnicze” (Art. 2 ust. 1 pkt. 2). Jednym ze sposobów produkcji biomasy jest także uprawa roślin energetycznych. Obecnie ocenia się, że biomasa jest źródłem energii odnawialnej o największym potencjale do wykorzystania w Polsce.

Pochodzenie biomasy może być różnorodne, poczynając od polowej produkcji roślinnej, poprzez odpady występujące w rolnictwie, w przemyśle rolno – spożywczym, w gospodarstwach domowych, jak i w gospodarce komunalnej. Biomasa może również pochodzić z odpadów drzewnych w leśnictwie, przemyśle drzewnym i celulozowo – papierniczym. Zwiększa się również zainteresowanie produkcją biomasy do celów energetycznych na specjalnych plantacjach: drzew szybko rosnących (np. wierzba), rzepaku, słonecznika, wybranych gatunków traw. Ważnym źródłem biomasy są też odpady z produkcji zwierzęcej oraz odpady z gospodarki komunalnej.

Jedną z barier w wykorzystaniu biomasy do celów energetycznych jest dostępność węgla kamiennego i wytworzonego z niego koksu. Jedynie wahania cen węgla, który poza tym trzeba przeważnie transportować na znaczne odległości oraz łatwość dostępu do paliwa w warunkach lokalnych, takiego jak słoma, zrębki leśne, drewno wierzbowe, mogą przyczynić się do zwiększenia zapotrzebowania na surowce lokalne.

Biomasa charakteryzuje się niską gęstością energii na jednostkę (transportowanej) objętości i z natury rzeczy powinna być wykorzystywana możliwie blisko miejsca jej pozyskiwania. Jest zasobem ograniczonym. Nie można też zapomnieć, że produkcja biomasy dla celów energetycznych jest konkurencją dla produkcji dla celów żywnościowych – powoduje zmniejszenie jej zasobów bezpośrednio poprzez przeznaczanie plonów lub pośrednio – przez zmniejszenie powierzchni upraw. Poza tym przeznaczenie powierzchni pod plantacje energetyczne niesie zagrożenie dla bioróżnorodności i często dla naturalnych walorów rekreacyjnych.

BIOGAZ

Prawo energetyczne definiuje biogaz rolniczy jako „paliwo gazowe otrzymywane w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów” (Art. 3 ust. 20a). Biogaz może być również wytwarzany podczas fermentacji anaerobowej bądź rozpadu gnilnego ścieków i odpadów komunalnych. Opłacalność budowy biogazowni zależy od wielu czynników, m.in. bliskiego sąsiedztwa licznych ferm w stosunku do planowanej

biogazowni, dużej koncentracji zakładów surowcowego przetwórstwa rolnego, spożywczego albo rzeźni, a także zapewnienia odpowiedniego zbytu ciepła lub energii elektrycznej.

Obecnie na terenie miasta Darłowo nie funkcjonuje żadna biogazownia rolnicza oraz w kolejnych latach nie jest planowana jej budowa.

3.1.7.4 Energia geotermalna

Energia geotermalna wykorzystuje ciepło wewnętrzne Ziemi, ogrzewając wody podziemne, które znajdując ujście wydostają się na powierzchnię jako ciepła woda lub para wodna (uzależnione jest to od bliskości kontaktu z magmą). Woda geotermiczna wykorzystywana jest bezpośrednio (doprowadzana systemem rur), bądź pośrednio (oddając ciepło chłodnej wodzie i pozostając w obiegu zamkniętym). W celu uznania wód podziemnych za odnawialne źródło energii muszą być spełnione odpowiednie warunki ich użytkowania, tj. woda po oddaniu ciepła musi być wtłaczana z powrotem, a tempo wydobycia i obniżania temperatury zbiornika nie powinno przekraczać szybkości ponownego ogrzania się wody we wnętrzu ziemi. Taki warunek spełniony jest wyłącznie w przypadku wód o wysokiej temperaturze.

Geotermię dzielimy na geotermię niskotemperaturową i wysokotemperaturową. Geotermia wysokotemperaturowa umożliwia bezpośrednio wykorzystanie ciepła ziemi, którego nośnikiem są substancje wypełniające puste przestrzenie skalne (woda, para, gaz i ich mieszaniny) o względnie wysokich wartościach temperatur. Można ją wykorzystywać w celach grzewczych, ale również m.in. do celów rekreacyjnych, hodowli ryb, produkcji rolnej itp. Geotermia niskotemperaturowa nie daje natomiast możliwości wykorzystania bezpośredniego ciepła ziemi. Wymaga ona zastosowania urządzeń wspomagających, tj. pomp ciepła, które doprowadzają do podniesienia energii na wyższy poziom termodynamiczny.

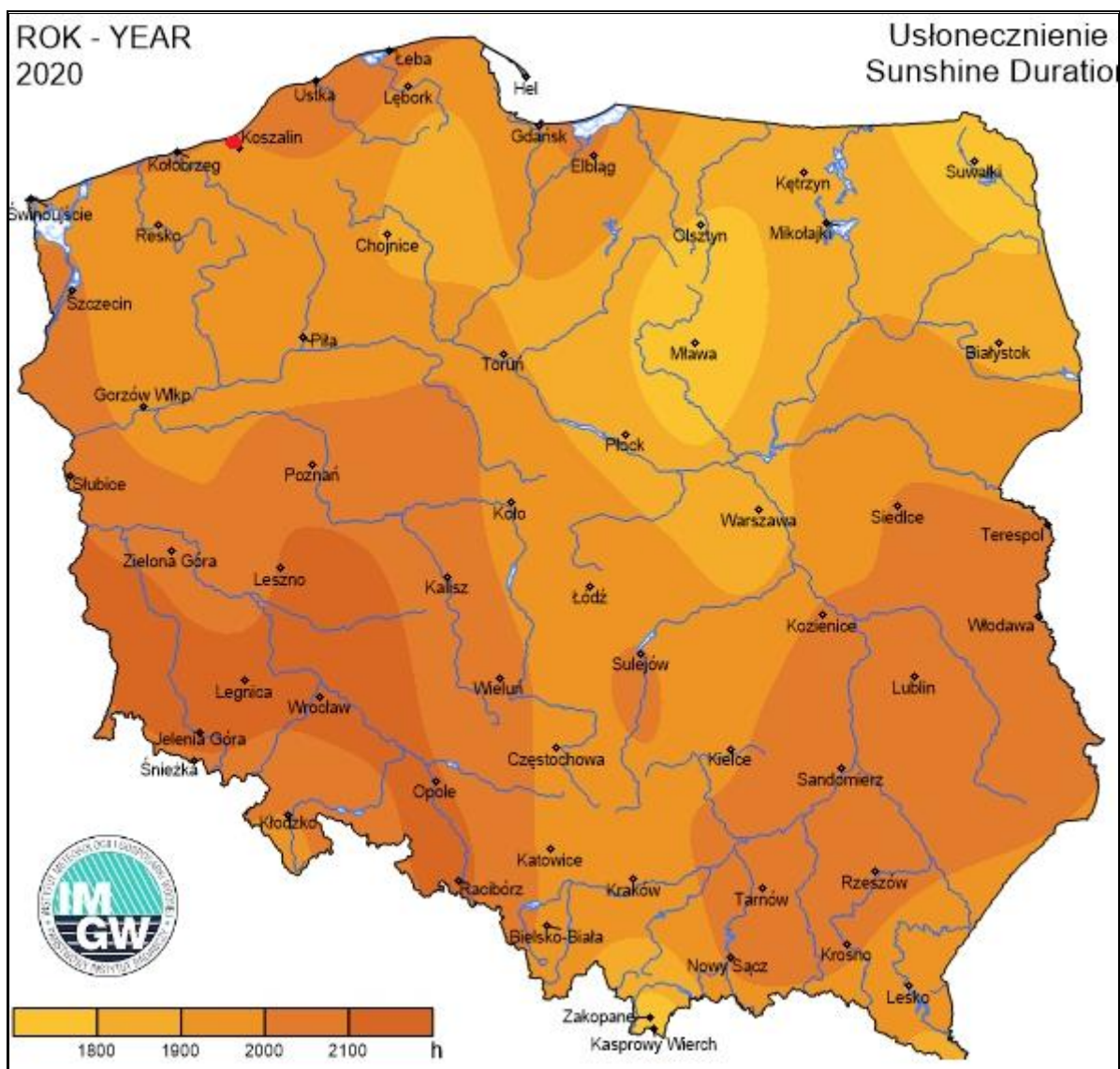
Miasto Darłowo położone jest w okręgu pomorskim występowania złóż wód geotermalnych charakteryzującym się potencjałem 13 000 tpu/km². W związku z tym, miasto nie posiada korzystnego potencjału wykorzystania energii geotermalnej.

z kotłem gazowym lub pompą ciepła. Energia słoneczna może być również przekształcona w energię elektryczną w procesie fotowoltaicznym. Ogniwa fotowoltaiczne wykorzystywane są przede wszystkim w systemach wolnostojących, montowanych na obszarach oddalonych od sieci elektrycznej.

W Polsce wykorzystanie paneli fotowoltaicznych w układach zasilających jest ograniczone jedynie do specyficznych zastosowań, na ogół tam, gdzie ze względu na małą moc odbiornika doprowadzenie sieci elektroenergetycznej jest mało opłacalne. Ogniwa fotowoltaiczne mogą być wykorzystane do zasilania znaków ostrzegawczych przy drogach i reklam. Na terenach o silnej koncentracji zabudowy mogą zostać zamontowane na dachach budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznej, natomiast na terenach niezagospodarowanych – mogą powstać farmy fotowoltaiczne.

Warunki dla rozwoju energetyki w województwie zachodnio-pomorskim są korzystne. Analizowana jednostka samorządu terytorialnego położona jest na obszarze, gdzie usłonecznienie w ciągu roku (czyli liczba godzin z bezpośrednio widoczną tarczą słoneczną) wynosi około 2 000 godzin i należy do wysokich w Polsce. Oznacza to, że miasto Darłowo posiada potencjał w zakresie wykorzystania energii słonecznej na cele c.o. i c.w.u.

Rysunek 6. Położenie miasta Darłowo na mapie usłonecznienia na terenie Polski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy, <http://klimat.pogodynka.pl>

Planując inwestycje w technologie energii słonecznej należy pamiętać, że nasłonecznienie podlega wahaniom w zależności od pory dnia i roku, pogoda dodatkowo bywa kapryśna, co wpływa na zmienną ilość dni słonecznych w roku. Główną barierą ograniczającą stosowanie instalacji solarnych w Polsce jest także dość wysoki koszt realizacji tego typu przedsięwzięć. Coraz wyższa jest jednak dostępność preferencyjnych źródeł finansowania proekologicznych inwestycji, co przyczynia się do ich popularyzacji i powszechniejszego zastosowania, także w budownictwie indywidualnym.

Na terenie miasta Darłowo na budynkach/posesjach prywatnych i publicznych zamontowane są kolektory słoneczne oraz instalacje fotowoltaiczne.

3.1.8 Walory turystyczno-rekreacyjne oraz promocja miasta Darłowo

Miasto Darłowo to teren obfitujący w miejsca atrakcyjne turystycznie. To miejsce idealne dla osób ciekawych kultury, spędzających czas aktywnie, rodzin oraz osób podróżujących indywidualnie. Na terenie miasta znajdują się m.in. takie zabytki jak zabytki tj.:

- Zamek Książąt Pomorskich,
- Pomnik Rybaka,
- Latarnia Morska,
- Brama Kamienna,
- Ratusz w Darłowie.

W mieście Darłowo zachowały się trzy kościoły pochodzące ze średniowiecza:

- Kościół Św. Jerzego,
- Kościół Mariacki,
- Kościół św. Gertrudy.

Dla miłośników fortyfikacji w Darłowie znajdują się Fortyfikacje obronne z II wojny światowej.

Dla aktywnych, jak i tych lubiących bierny wypoczynek idealnym miejscem będzie plaża, jest to nierozłączny atut miejscowości nadmorskich. Plaża w mieście Darłowo jest piaszczysta.

Port w Darłótku, dzielnicy Darłowa, stanowi cel spacerowiczów. Obejmuje on 3-kilometrowy odcinek Wieprzy i jest czynnym portem przeładunkowym, rybackim i turystycznym. Turyści mogą podziwiać tutaj jednostki pływające o długości do 75 metrów i zanurzeniu do 4 metrów. Dla turystów najbardziej interesujący jest przede wszystkim port wschodni, skąd wyruszają statki wycieczkowe.

Na terenie Darłowa znajdują się piesze szlaki turystyczne:

- Koszaliński Szlak Nadmorski (czerwony), odcinek międzynarodowego szlaku E-9 prowadzącego z Brestu (Francja) do Braniewa. Szlak ten, w okolicy Darłowa, obejmuje pas lasów mieszanych oraz jezior przymorskich. Trasa obfituje nie tylko w różnorodne ekosystemy, ale i piękne widoki. Prowadzi wzdłuż Bałtyku przez nadmorskie kąpieliska od Dźwirzyna do Wicia (102 km)
- Szlak Rezerwatów (niebieski), długość 71,5 km. Rozpoczyna się w Darłótku kończy w Polanowie. Na trasie rezerwatu pomniki przyrody, zamki w Darłowie i Kręgu.

Szlaki pieszo-rowerowe na terenie miasta to:

- Pętla Szlakiem Cystersów - Szlak Zabytków Średniowiecznych. Na trasie znajduje się: Zamek Książąt Pomorskich, średniowieczne kościoły, zabytki budownictwa wiejskiego.

- Duża Pętla Nadmorska - malownicza trasa wiedzie nową drogą tuż za wydumą, na wale przeciwpowodziowym zaczynającą się od tzw. Patelni w Darłótku Wschodnim. Następnie biegnie w lasku nadmorskim, dalej przez mierzeję między morzem a jeziorem Kopań. Przejeżdża się również przez przekop – połączenie jeziora z morzem. Z drogi doskonale widać morze, wiatraki oraz jezioro.
- Duża Pętla - rozpoczyna się w Darłowie z Zamku Książąt Pomorskich, biegnie przez Cisowo, wzdłuż południowego brzegu jeziora Kopań. Na trasie znajdują się liczne zabytki, widoki na panoramę nadmorską.

Na terenie miasta Darłowo znajdują się dwie rzeki: Wieprza i Grabowa. Są to rzeki stanowiące idealne miejsce dla miłośników kajakowania.

Miłośnicy wędkarstwa również znajdą tu coś dla siebie. Darłowo to stolica wędkarstwa morskiego. Z darłowskiego portu codziennie wypływa kilkanaście kutrów i łódek na połowy ryb morskich.

W mieście Darłowo znajdują się także liczne atrakcje turystyczne, np. można skorzystać z bowlingu, parku linowego, labiryntu Arena, a także wartym miejscem do zobaczenia jest Winnica przy Ośrodku Leśny Dworek. W Darłowie znajduje się most rozsuwany im. Kapitana Witolda Huberta. Warto zaznaczyć, iż jest to jedyny most tego typu w Polsce.

Na terenie miasta odbywają się liczne festiwale i wydarzenia cykliczne:

- Darłowski Festiwal Filmów Skandynawskich,
- Media i Sztuka - Festiwal w Darłowie,
- Ogólnopolski Bieg Eryka,
- Festiwal FlyBoard w Darłowie,
- Dzień Morza w Darłowie,
- Międzynarodowy Festiwal Organowy w Darłowie,
- Reggaenwalde Festival w Darłowie

Miasto Darłowo dba o promocję turystyczną. W ramach promocji miasta Biuro Promocji Miasta wyprodukowało „Respekt Bałtyk”. Są to opaski informacyjne na nadgarstki. Kolejnym działaniem było wydanie komiksu Kapitan Parawan, który uczył bezpiecznego zachowania nad wodą. Wyżej wspomniane festiwale i wydarzenia cykliczne również stanowią formę promocyjną miasta i wspierane są patronatem Miasta Darłowo.

3.1.9 Włączenie aspektów ekologicznych do polityk sektorowych

ROLNICTWO

Rolnictwo stanowi jeden z elementów bazy ekonomicznej miasta i jest źródłem utrzymania części mieszkańców. Walory przyrodnicze obszarów wiejskich tworzą doskonałe warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego w związku z coraz większym zainteresowaniem i zapotrzebowaniem na żywność ekologiczną. Rolnictwo ekologiczne jest ważnym czynnikiem zwiększającym zatrudnienie na wsi, dostarcza nowych miejsc pracy oraz daje rolnikom dodatkowe źródło dochodu.

Do pożądaných, planowanych do osiągnięcia cech zrównowżenia sektora rolnictwa należą:

- optymalne wykorzystanie potencjału biologicznego gleb, poprzez dostosowanie rodzaju produkcji do jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, zalesienie nieprzydatnych dla rolnictwa oraz zminimalizowanie powierzchni gruntów rolnych przekazywanych na inne cele, zwłaszcza gruntów wysokich klas bonitacyjnych,
- podniesienie dochodowości gospodarstw rolnych dzięki poprawie jakości produkcji rolniczej,
- powszechne wdrożenie dobrych praktyk rolniczych, zwłaszcza w zakresie stosowania nawozów mineralnych i chemicznych środków ochrony roślin, nawożenia i gospodarowania obornikiem i gnojowicą, regulacji stosunków wodnych, mechanizacji prac polowych,
- wprowadzenie na szeroką skalę rolnictwa ekologicznego i rozwój agroturystyki,
- rozwój infrastruktury technicznej na obszarach wiejskich w szczególności infrastruktury związanej z ochroną środowiska.

Jeśli działalność rolnicza nie jest prowadzona z uwzględnieniem odpowiednich zasad środowiskowych może mieć negatywny wpływ na środowisko. Głównie dotyczy to emisji zanieczyszczeń do wód oraz gleb. Na terenie miasta Darłowo znajduje się jednolita częśći wód powierzchniowych, która została wskazana w Rozporządzeniu Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 1 lutego 2017 r. w sprawie określenia wód wrażliwych na zanieczyszczenie *związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć w granicach regionów wodnych Dolnej Odry i Przymorza zachodniego*. Są to: JCWP przybrzeżna Jarosławiec – Sarbinowo oraz JCWP rzeczna Głównica z jeziorami Kopań i Wicko.

Miasto Darłowo można zaliczyć do obszarów narażonych na zanieczyszczenia związkami azotowymi pochodzenia organicznego i mineralnego. Powodem takiej sytuacji są gospodarstwa rolne, które realizując proces produkcji żywności, pasz dla zwierząt lub

surowców rolnych, zużywają duże ilości substancji nawozowych. Znaczna, niewykorzystana część tych substancji ulega kumulacji w glebie, spływa do wód powierzchniowych i gruntowych oraz migruje do atmosfery. Są to w szczególności pierwiastki biogenne – azot i fosfor, które jednocześnie wpływając pozytywnie na poziom produkcji rolnej, w nadmiernych ilościach stanowią groźne zanieczyszczenie i potencjalne zagrożenie dla środowiska przyrodniczego.

Dnia 15 lutego 2020 r., według Rozporządzenia Rady Ministrów z 12 lutego 2020 r. w życie wszedł „Program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” (Dz.U. z 2020 r., poz. 243). Dokument ten ma na celu doprowadzenie do ograniczenia rolniczego wykorzystania nawozów określa m.in. sposoby i warunki rolniczego wykorzystania nawozów azotowych na glebach zamrzniętych, zalanych wodą, nasyconych wodą lub przykrytych śniegiem, w pobliżu wód powierzchniowych, na terenach o dużym nachyleniu, a także na glebach zamrzniętych, zalanych wodą lub przykrytych śniegiem, zasady planowania prawidłowego nawożenia azotem oraz terminy, w których dozwolone jest rolnicze wykorzystanie nawozów. Ponadto wskazuje warunki przechowywania nawozów naturalnych i postępowanie z odciekami. Celem jest ograniczenie rolniczego wykorzystywania nawozów. Zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami będzie miało pozytywny wpływ na całe środowisko przyrodnicze.

PRZEMYSŁ

Przemysł jest sektorem odpowiedzialnym w głównej mierze za degradację środowiska. Wraz z rozwojem działalności gospodarczej człowieka, ośrodków przemysłowych, do otoczenia zaczęto odprowadzać coraz więcej szkodliwych substancji. W największym stopniu środowisko zanieczyszczają emisje i odpady przemysłowe pochodzące z fabryk i elektrowni. Najczęściej obserwuje się pogorszenie stanu powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych, powierzchni ziemi (gleby) i krajobrazu. Dodatkowo emitowany jest hałas oraz istnieje ryzyko wystąpienia poważnych awarii.

Na terenie miasta Darłowo nie funkcjonują zakłady przemysłowe, które stwarzałyby potencjalne wysokie zagrożenie dla środowiska naturalnego miasta. Według danych GUS w 2020 r., na obszarze miasta w sektorze prywatnym funkcjonowało 99 podmiotów należących do Sekcji C – przetwórstwo przemysłowe.

Na terenach przewidzianych do zagospodarowania w ramach produkcji przemysłowej, usług i handlu proponuje się wprowadzenie następujących zasad zrównoważonego rozwoju:

1. zasada zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń,
2. zasada utrzymania i ochrony istniejących zasobów środowiska przyrodniczego,

3. zasada racjonalnego zagospodarowania powierzchni ziemi przy zachowaniu wysokiego udziału terenów zielonych,
4. zasada stosowania najlepszej dostępnej techniki (BAT), w tym technologii energooszczędnych z maksymalnym wykorzystaniem energii odpadowej oraz energii odnawialnej,
5. zasada ograniczania ryzyka wystąpienia poważnej awarii oraz jej skutków dla ludzi i środowiska.

Prowadzona działalność przemysłowa stanowi potencjalne zagrożenie dla środowiska. W tym przypadku, jak i w przypadku działalności rolniczej, konieczne jest dążenie do wdrożenia zrównoważonych i prośrodowiskowych modeli produkcji, zasad planowania przestrzennego oraz obowiązujących przepisów prawa. Będzie miało to wpływ na zapobieganie i minimalizację ewentualnych negatywnych oddziaływań produkcji. Zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” zakłady powinny ponosić odpowiedzialność za prowadzone działania, które mogłyby pogorszyć i wpłynąć negatywnie na stan środowiska na terenie miasta. Istotne jest, aby sprawcy zanieczyszczeń i przekształceń nie ograniczali się jedynie do naprawy zaistniałych szkód i spełniania wymogów określonych w pozwoleniach na korzystanie ze środowiska, ale zmięrzali do zapobiegania i minimalizacji negatywnych oddziaływań.

TRANSPORT

Rozwój transportu w ostatnich dekadach jest istotnym czynnikiem rozwoju gospodarczego, ale jednocześnie stanowi również źródło uciążliwości i problemów, które są szczególnie istotne w skali lokalnej.

Transport na terenie miasta Darłowo przyczynia się do emisji pyłów do powietrza atmosferycznego. Zanieczyszczenie ze źródeł transportowych składa się głównie z emisji gazów z systemów wydechowych samochodów i pociągów. Na jakość powietrza istotny wpływ ma stan techniczny pojazdów, który nie zawsze jest zgodny z obowiązującymi normami, przez co emitowane są niebezpieczne dla ludzi i środowiska zanieczyszczenia. Obecnie ruch samochodowy na terenie miasta skupiony jest na drodze krajowej nr 37 i drogach wojewódzkich 203 oraz 205.

Transport jest źródłem zbyt wielu zagrożeń, stanowi źródło hałasu, zanieczyszczeń atmosferycznych i wypadków komunikacyjnych. Jednocześnie trudno wyobrazić sobie rzeczywistość bez możliwości swobodnego poruszania się, przemieszczania ludzi i przepływu towarów. Negatywny wpływ na stan środowiska ze względu na emisję hałasu, związany jest często z niewystarczającym stanem technicznym dróg. Stanowi również uciążliwość podczas odpoczynku, pracy i snu.

Kolejnym negatywnym aspektem rozwoju transportu jest jego szkodliwy wpływ na zwierzęta poprzez bezpośrednie oddziaływania zanieczyszczeń powietrza na ich organizmy, jak również pośrednio wskutek spożywania zanieczyszczonych roślin. Wśród innych aspektów należy tu wymienić wspomniany powyżej hałas komunikacyjny, możliwość przecinania szlaków migracyjnych i fragmentacji siedlisk, jak również wypadki komunikacyjne z udziałem zwierząt. Stąd w wyniku niezadowalającego stanu dróg oraz występowania dróg o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i wojewódzkim, obszar miasta narażony jest na wzmożony hałas komunikacyjny oraz zanieczyszczenia komunikacyjne, a także ewentualne wypadki drogowe. Są to zjawiska mające negatywne oddziaływania na stan środowiska na tym obszarze, stąd niezbędne jest podejmowanie działań minimalizujących ich występowanie.

Cechy w zakresie zrównoważonego rozwoju sektora transportu:

- Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez:
 - uzyskanie przez wszystkie eksploatowane środki transportu parametrów w zakresie walorów użytkowych oraz w zakresie oddziaływania na środowisko, jakie będą w tym czasie obowiązywały w Unii Europejskiej,
 - doprowadzenie ogólnej przepustowości szlaków i węzłów infrastruktury transportowej, a także jej rozmieszczenia przestrzennego, do stanu w pełni odpowiadającego rzeczywistym potrzebom przewozowym, eliminującego zarówno „zatory” transportowe, jak i zbyt mały stopień wykorzystania stworzonego potencjału oraz ewentualne, związane z takim zjawiskiem straty,
 - poprawę stanu istniejących dróg i ulic (w zależności od konieczności - poprzez ich przebudowę, utwardzenie, modernizację, poszerzenie),
- Usprawnienie i wzmocnienie połączeń komunikacyjnych,
- Rozwój komunikacji zbiorowej oraz poprawa warunków podróżowania.

GOSPODARKA KOMUNALNA I BUDOWNICTWO

Budownictwo jest ważną gałęzią gospodarki tworzącą wiele miejsc pracy i mającą potencjał rozwoju całego kraju, jednocześnie jest źródłem wielu zanieczyszczeń i zagrożeń. Zrównoważone podejście umożliwi zachowanie wzrostu wartości budownictwa w ogólnym rachunku gospodarczym z zachowaniem równowagi ekologicznej.

Działania prowadzone przez Miasto Darłowo w zakresie gospodarki komunalnej mają m.in. na celu wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie gospodarowania wodą oraz odpadami. Gospodarka komunalna wywiera ogromny wpływ na stan środowiska przyrodniczego, bezpośrednio wpływając na jego wszystkie elementy (m.in. powietrze atmosferyczne, wody, powierzchnię ziemi, faunę i florę). W związku z tym, należy nie tylko zapobiegać powstawaniu

odpadów oraz nieczystości, ale również wprowadzać działania dotyczące jego odzysk i unieszkodliwiania.

Ponadto w wyniku realizacji prac budowlanych mogą mieć miejsce krótkotrwałe, tymczasowe i niegroźne negatywne oddziaływania głównie w zakresie emisji hałasów i pyłów. Prowadzone prace w zakresie budownictwa prowadzone są zawsze zgodnie z przepisami i normami w tym zakresie. W przypadku przystąpienia do prac w zakresie planowania i tworzenia dokumentacji dla inwestycji na obszarach chronionych wykonywana jest inwentaryzacja przyrodnicza oraz ocena możliwości wystąpienia zagrożonych gatunków chronionych, w tym ich korytarzy migracji lub cennych siedlisk oraz analizą rozwiązań alternatywnych tj. np. zmiany lokalizacji. Obiekty budowlane stanowią potencjalne siedliska gatunków chronionych, w szczególności ptaków i nietoperzy. W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków należy przed przystąpieniem do prac w obrębie budynków dokonywana jest ich obserwacji pod kątem występowania gatunków chronionych.

Zrównoważony rozwój w zakresie gospodarki komunalnej i budownictwa obejmuje:

1. Spełnienie wszystkich wymagań wynikających z przepisów prawa krajowego i regulacji Unii Europejskiej, a także określonych regułami racjonalności i dobrej praktyki gospodarowania, dotyczących stanu infrastruktury technicznej gospodarki komunalnej w zakresie: uzdatniania wody do picia, oczyszczania i odprowadzania ścieków, zagospodarowania odpadów, ograniczania emisji ze spalania w lokalnych kotłowniach, opomiarowanie zużycia wody i ciepła, zmniejszenie strat przesyłowych wody i ciepła;
2. Tworzenie bądź utrzymania ładu przestrzennego w gminie, obejmującego zachowanie właściwych relacji pomiędzy terenami zabudowanymi i terenami otwartymi; zaplanowany, zharmonizowany z krajobrazem kształt architektoniczno-urbanistyczny pojedynczych budynków i ich zespołów, dbałość o czystość i porządek;
3. Całkowite wyeliminowanie samowoli budowlanej;
4. Szerokie wdrażanie tzw. dobrych praktyk w zakresie realizacji prac budowlanych (organizacja zaplecza i placu budowy, stosowane technologie, jakość, a zwłaszcza uciążliwość dla środowiska, maszyn i urządzeń oraz środków transportu, porządkowanie i rekultywacja zajętego terenu po zakończeniu inwestycji, itp., skuteczne wspierane nadzorem inwestorskim i administracyjnym w pełni wykorzystującym zalecenia zawarte w wykonanych ocenach oddziaływania projektowanych inwestycji na środowisko.

TURYSTYKA I REKREACJA

Miasto Darłowo jest miejscem atrakcyjnym pod względem turystycznym i rekreacyjnym, co wynika z posiadania dobrych warunków naturalnych oraz lokalizacji. Dlatego istotny jest przyszłości dalszy rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej oraz efektywna promocja miasta w środkach masowego przekazu.

Korzystanie z zasobów i walorów przyrodniczych w zakresie turystyki i rekreacji odbywa się na terenach już zurbanizowanych. Wyznaczone w tym celu zostały odpowiednie szlaki, które są eksploatowane przez osoby lubiące aktywnie spędzić czas i wypocząć obcując z naturą. Część powierzchni miasta została objęta ochroną w formie obszaru chronionego krajobrazu – Koszaliński Pas Nadmorski oraz Obszarem Natura 2000 Dolina Wieprzy i Studnicy, co potwierdza jak osobiliwe są walory przyrodnicze tego terenu.

Sektor turystyczno-rekreacyjny stanowi doskonały przykład dostosowania polityki zrównoważonego rozwoju w rozumieniu Unii Europejskiej, pozwala na zaspokojenie potrzeb obecnego, jak i przyszłych pokoleń z zachowaniem wartości kulturowych, obiektów i przyrody. Działania wpływające na realizację zrównoważenie zrównoważonego rozwoju sektora rekreacji i turystyki obejmują:

- optymalne wykorzystanie walorów przyrodniczych do celów rekreacji i turystyki,
- rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej,
- wspieranie organizacji zajmujących się turystyką, rekreacją i sportem,
- wspieranie tworzenia szlaków pieszych, konnych i rowerowych,
- kontynuacja i wdrażanie programów wspierających rozwój rekreacji i sportu mieszkańców, organizacja turniejów i zawodów sportowych,
- rozszerzanie edukacji ekologicznej,
- ochronę dziedzictwa kulturowo-historycznego (program ochrony zabytków).

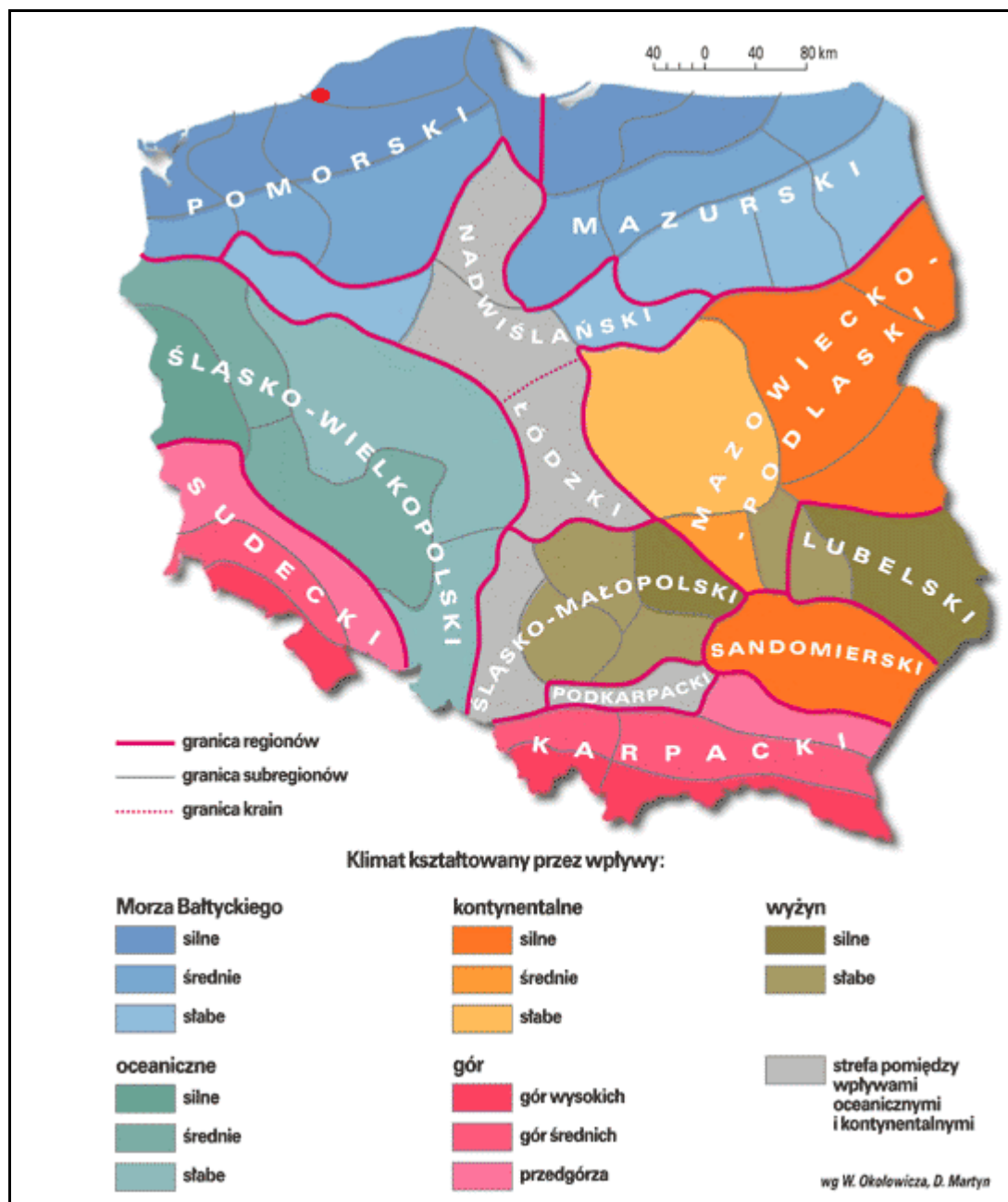
3.2 Analiza stanu środowiska przyrodniczego miasta

3.2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

KLIMAT

Miasto Darłowo, zgodnie z regionalizacją rolniczo-klimatyczną wg W. Okołowicza i D. Martyn znajduje się w obrębie zaliczanym do pomorskiej dzielnicy rolniczo-klimatycznej. Jest to klimat określany jako umiarkowany, ciepły, kształtowany przez silne wpływy Morza Bałtyckiego. Klimat ten charakteryzuje się chłodnym latem oraz łagodną zimą. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,9°C. Średnia roczna suma opadów oscyluje w granicach ok. 700 mm. Na terenie miasta dominują klimatyczne masy powietrza znad Atlantyku. Okres wegetacyjny na tym obszarze wynosi ok. 220 dni.

Rysunek 7. Położenie miasta Darłowo na tle dzielnic rolniczo-klimatycznych Polski wg W. Okołowicza i D. Martyn

Źródło: <http://www.wiking.edu.pl>

POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Powietrze atmosferyczne należy do najważniejszych chronionych komponentów środowiska przyrodniczego. Obowiązujące regulacje prawne odnoszą się przede wszystkim do jego jakości oraz kontroli emisji w postaci pozwoleń na emisję gazów i pyłów. Ze względu na porozumienia międzynarodowe, ochrona powietrza atmosferycznego obejmuje również warstwę ozonową i klimat.

W polskim prawie środowiskowym zakres i sposoby ochrony powietrza atmosferycznego są określone głównie w ustawie Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.). Przepisy te dotyczą ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, przeciwdziałania zanieczyszczeniom, wydawania pozwoleń, opłat i kar administracyjnych za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.

Potrzeba prawnej ochrony powietrza jest skutkiem jego zanieczyszczenia, które w ustawie – Prawo ochrony środowiska zostało zdefiniowane jako *emisja, która może być szkodliwa dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, może powodować szkodę w dobrach materialnych, może pogarszać walory estetyczne środowiska lub może kolidować z innymi uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska* (art. 3 pkt 49 u.p.o.ś.).

Postępująca urbanizacja przyczynia się do wzrostu liczby źródeł emisji zanieczyszczeń. Najczęściej stosowaną klasyfikacją źródeł emisji jest następujący podział:

- źródła punktowe (emisja punktowa) związane z energetycznym spalaniem paliw i procesami technologicznymi w zakładach przemysłowych;
- źródła liniowe (emisja liniowa) związane z komunikacją;
- źródła powierzchniowe (emisja powierzchniowa) niskiej emisji rozproszonej komunalno-bytowej i technologicznej.

EMISJA PUNKTOWA

Punktowe źródła mają istotny wpływ na wielkość i zasięg stężeń zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym. Emisja punktowa pochodzi głównie z dużych zakładów przemysłowych emitujących pyły, dwutlenek siarki, tlenek azotu, tlenek węgla oraz metale ciężkie.

Zgodnie z ustawą z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz.U. z 2020 r. poz. 1077) podmioty gospodarcze zobowiązane są do sporządzania rocznych raportów o wielkościach emisji gazów cieplarnianych i innych substancji, wprowadzanych do powietrza. Ustawowy obowiązek raportowania danych o emisji gazów cieplarnianych do powietrza dotyczy wszystkich korzystających ze środowiska.

EMISJA LINIOWA

Emisja zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych to tzw. emisja liniowa. System komunikacyjny ma istotny wpływ na stan jakości powietrza głównie z tytułu transportu drogowego. Pomimo działań w zakresie modernizacji i przebudowy dróg, ciągle wzrost ruchu samochodowego pociąga za sobą degradację stanu technicznego nawierzchni, a co za tym idzie zwiększenie hałasu komunikacyjnego i wzrost ilości zanieczyszczeń uwalnianych do atmosfery. W im gorszym stanie technicznym znajduje się nawierzchnia drogi, tym mniejsza

prędkość poruszania się pojazdem. Powoduje to dłuższy czas pokonania danego odcinka trasy, a co za tym idzie, większe spalanie i większą emisję spalin do powietrza.

Poziom zanieczyszczenia powietrza jest zależny od natężenia ruchu na poszczególnych trasach komunikacyjnych. Wielkość emisji z źródeł komunikacyjnych zależy jest od ilości i rodzaju samochodów oraz rodzaju stosowanego paliwa jak również od procesów związanych ze zużyciem opon, hamulców, a także ścierania nawierzchni dróg. Emisję związaną z ww. procesami zalicza się do tzw. emisji poza spalinowej. Dodatkowy wpływ na wielkość emisji pyłu PM10 ma tzw. emisja wtórna (z unoszenia) pyłu PM10 z nawierzchni dróg.

Największa emisja liniowa występuje wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia powietrza oraz hałas komunikacyjny ważne jest prowadzenie działań naprawczych, w tym mających na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych (w tym pyłu zawieszonego i hałasu), poprzez przywrócenie wymaganych standardów dróg lokalnych i regionalnych oraz wykorzystanie mniej uciążliwych dla środowiska form ruchu, tj. ruch pieszy i rowerowy. W celu redukcji emisji zanieczyszczeń ze źródeł liniowych warto kontynuować działania polegające na poprawie stanu technicznego dróg już istniejących (w tym również likwidacja nieutwardzonych poboczy), co będzie również dodatkowym istotnym elementem przyczyniającym się do zmniejszenia unosu pyłu z dróg również w okresie bezopadowym.

Na terenie miasta Darłowo, największa emisja liniowa występuje w obrębie drogi krajowej, dróg wojewódzkich, dróg powiatowych oraz dróg gminnych. Jest to główna przyczyna zanieczyszczenia powietrza w wyniku emisji liniowej.

Do ograniczenia emisji ze źródeł liniowych na terenie miasta przyczynią się głównie inwestycje w zakresie przebudowy/modernizacji szlaków komunikacyjnych. Korzystny wpływ na ograniczenie tego rodzaju emisji wywierają również kampanie społeczne o tematyce proekologicznej (zachęcanie do korzystania ze środków transportu publicznego), ekonomicznego podróżowania samochodem (zorganizowanie dojazdów przy maksymalnym wykorzystaniu liczby miejsc w pojeździe, co zmniejsza koszty podróży i jednocześnie ogranicza emisję zanieczyszczeń na skutek mniejszej ilości spalonego paliwa) lub jeśli to tylko możliwe, zastępowanie samochodu rowerem.

EMISJA POWIERZCHNIOWA

Źródłem emisji powierzchniowej, pochodzącej z sektora bytowego, są lokalne kotłownie i paleniska domowe. Na terenie miasta część mieszkańców ogrzewa swoje domy węglem, co przyczynia się do emisji dwutlenku siarki, tlenku azotu, pyłów, sadzy oraz tlenku węgla i węglowodorów aromatycznych. Coraz wyższe ceny paliw opałowych przyczyniają się z kolei do poszukiwania różnego rodzaju oszczędności. Z tego powodu istnieje ryzyko spalania

w piecach różnego rodzaju odpadów, emitujących duże ilości toksycznych zanieczyszczeń do atmosfery. Praktyki te są w dalszym ciągu powszechne na obszarach wiejskich. W konsekwencji zaobserwować można zjawisko tzw. „niskiej emisji”, czyli emisji pochodzącej ze źródeł o wysokości nieprzekraczającej kilkunastu metrów wysokości. Zjawisko to jest obserwowalne na terenach zwartej zabudowy, charakteryzującej się brakiem możliwości przewietrzania.

Elementem składowym „niskiej emisji” są zanieczyszczenia emitowane podczas ogrzewania budynków mieszkalnych. Do źródeł niskiej emisji należy zaliczyć przede wszystkim indywidualne posesje, w których występuje opalanie węglowe, a także mniejsze zakłady produkcyjne, punkty usługowe i handlowe. Ze względu na dużą ilość tego typu źródeł emisji nie jest możliwe monitorowanie każdego z nich, a tym samym określenie dokładnej ilości dostających się z nich do atmosfery zanieczyszczeń.

Sposobem ograniczenia niskiej emisji jest termomodernizacja budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznej, których przegrody zewnętrzne nie spełniają warunków technicznych w zakresie wartości współczynnika przenikania ciepła. Docieplenie ścian zewnętrznych, stropów lub stropodachów, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej oraz usprawnienia w zakresie instalacji c.o. i c.w.u. wiążą się z istotnym ograniczeniem zapotrzebowania budynku na ciepło, co znajduje bezpośrednie odzwierciedlenie w ilości spalanej paliwa, a w rezultacie emisji zanieczyszczeń.

W wyniku spalania paliw naturalnych, oprócz ciepła, powstają również gazy spalinowe oraz – w przypadku paliw stałych – popioły i żużle. Skład spalin jest różny w zależności od rodzaju paliwa oraz samego procesu spalania, który wbrew pozorom jest procesem skomplikowanym, zależnym od temperatury, ilości paliwa, rodzaju palnika lub paleniska i wielu innych czynników.

Najważniejsze negatywne skutki oddziaływania produktów spalania paliw nieodnawialnych, głównie węgla kamiennego i brunatnego, to pogłębienie się efektu cieplarnianego oraz powiększanie się stref występowania smogu. Kwaśny smog, zwany londyńskim, na skutek inwersji aerozolu, składającego się z tlenków siarki i pyłu ze spalonego węgla oraz mgły, zamiast unosić się jako cieplejszy od powietrza, opada na obszar i zatrzuwa jego mieszkańców. Wraz z rozwojem motoryzacji i komunikacji miejskiej, oprócz smogu londyńskiego, pojawił się nowy rodzaj smogu, zwany fotochemicznym, który atakuje w upalne lata. Smog ten zawiera, oprócz tlenków siarki i pyłów, także: tlenki azotu, związki organiczne, np. aldehydy, ketony, azotany i nadtlenki organiczne oraz ozon. W efekcie zamkniętego cyklu ponad 200 reakcji chemicznych, efekt smogu fotochemicznego pogłębia się, a jego produkty nie są obojętne dla środowiska. Wolne rodniki działają rakotwórczo, a ozon, który w stratosferze chroni nas przed

promieniowaniem ultrafioletowym, w dolnych warstwach atmosfery jest równie niebezpieczny dla organizmów żywych jak związki rakotwórcze.

Negatywne oddziaływanie energetyki konwencjonalnej na środowisko obejmuje ponadto:

- zakwaszenie atmosfery tlenkami siarki i azotu wskutek czego giną lasy, zamiera życie w rzekach i jeziorach;
- brak tlenu w środowisku morskim, co jest następstwem emisji tlenków azotu, zaburza równowagę pokarmową w morzu ze szkodą dla żyjących w nim organizmów roślinnych i zwierzęcych;
- zanieczyszczenie wód zaskórnych metalami ciężkimi wmywanymi z nieprawidłowo składowanych popiołów i żużli, a także produktami ubocznymi powstającymi podczas oczyszczania spalin metodami mokrymi i suchymi.

Zagrożenia wynikające z zanieczyszczeń powietrza są groźniejsze od zanieczyszczeń wód czy gleb, ze względu na trudność ich kontrolowania oraz łatwość ich rozprzestrzeniania.

STAN POWIETRZA

Stan jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim jest co roku oceniany na podstawie pomiarów prowadzonych na stacjach automatycznych i manualnych oraz wyników modelowania matematycznego. Stacje pomiarowe zlokalizowane są w taki sposób, aby pomiary poziomów stężeń zanieczyszczeń prowadzone na nich zapewniały informacje o wielkościach stężeń na dużym obszarze. Zgodnie z art. 89. ust. 1. ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2019 r. poz. 1396 z późn. zm.) Główny Inspektor Ochrony Środowiska, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku, dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie na podstawie tej oceny sporządza opracowanie: „Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Zachodniopomorskim”, które umieszcza na stronie internetowej <http://powietrze.gios.gov.pl/>.

Na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w roku kalendarzowym 2019 w mieście Darłowo wystąpiły następujące wartości stężeń średniorocznych:

1. **NO₂** (nr CAS 10102-44-0): S_a = 8 µg/rn³
2. **SO₂** (nr CAS 7446~09~5)*: S_a = 3 µg/m³
3. **Pył zawieszony PM₁₀**: S_a od 20 do 23 µg/m³
4. **Pył zawieszony PM_{2,5}**: S_a od 14 do 17 µg/m³
5. **Benzen** (nr CAS 71-43-2): S_a = 1 µg/rn³
6. **Ołów** (nr CAS 7439-92-1)**: S_a = 0,002 µg/rn³

Województwo zachodniopomorskie zostało podzielone na strefy podlegające ocenie stanu powietrza. Zgodnie z przyjętym podziałem, miasto Darłowo należy do strefy zachodniopomorskiej.

Poniżej zestawiono wyniki klasyfikacji poszczególnych zanieczyszczeń w powietrzu. Dla potrzeb badań substancje, których poziom stężeń ma zostać zmierzony, zostały podzielone na 2 grupy: ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- dwutlenek azotu (NO₂),
- tlenek węgla (CO),
- benzen (C₆H₆),
- ozon troposferyczny (O₃),
- pył zawieszony PM10, oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren),
- pył PM2,5.

Substancje oceniane ze względu na ochronę roślin:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- tlenki azotu (NO_x),
- ozon (O₃).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Poziom dopuszczalny – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenie ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziom celu długoterminowego - oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie - z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków - w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla PM_{2,5} dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

- **klasa A1** – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- **klasa C1** – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II - poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m³.

W poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla strefy zachodniopomorskiej.

Tabela 13. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy zachodniopomorskiej uzyskane w ocenie rocznej za rok 2019 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy
		Kryterium – poziom dopuszczalny								Kryterium – poziom docelowy					Kryterium - poziom celu długoterminowego
		SO ₂	NO ₂	PM10	PM2,5		Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃	
			Faza I	Faza II											
Strefa zachodniopomorska	PL3203	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	C	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019

Tabela 14. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla każdej strefy, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2019 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy				Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy	
		Kryterium – poziom dopuszczalny				Kryterium - poziom docelowy	Kryterium - poziom celu długoterminowego
		SO ₂		NO _x			
Strefa zachodniopomorska	PL3203	A		A		A	D2

Źródło: Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2019

Analizując roczną ocenę jakości powietrza dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy zachodniopomorskiej pod kątem kryteriów w celu ochrony zdrowia ludzi zauważyć można, że poziomy dopuszczalne nie zostały przekroczone. Poziom docelowy stężenie został przekroczony dla benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10 (BaP). Pozostałe substancje nie przekroczyły docelowych poziomów stężeń w powietrzu i uzyskały klasę A.

Analizując roczną ocenę jakości powietrza dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy zachodniopomorskiej pod kątem kryteriów w celu ochrony roślin zauważamy, że wszystkie substancje, z wyjątkiem ozonu (poziom celu długoterminowego), nie przekroczyły dopuszczalnych poziomów stężeń i uzyskały klasę A.

Najwyższe stężenia B(a)P odnotowywane jest na terenach, gdzie emisja niska z indywidualnego ogrzewania budynków jest dominująca. W sezonie grzewczym wielkości stężeń B(a)P były bardzo wysokie, natomiast w okresie letnim niskie. Najwyższy poziom stężeń benzo(a)piranu odnotowywany w okresie grzewczym dodatkowo uzasadnia konieczność wdrażania na terenie województwa, a więc także miasta Darłowo nowych rozwiązań mających na celu racjonalizację wykorzystania energii oraz promowanie wykorzystania źródeł odnawialnych. Wśród przypuszczalnych głównych przyczyn przekroczeń stężeń substancji B(a)P należy wymienić:

- stosowanie paliw o wysokiej zawartości popiołu i siarki wraz ze spalaniem śmieci w kotłach o niskiej sprawności cieplnej,
- wysoki udział indywidualnego ogrzewania na paliwa stałe w ogólnym bilansie energetycznym,
- eksploatację instalacji energetycznych o małej mocy,
- oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów na drogach,
- niski poziom życia ludności,
- niski poziom wiedzy ekologicznej,
- niedostateczny poziom wydatków budżetowych na realizację programów ochrony powietrza i ograniczenie emisji zanieczyszczeń.

PODSUMOWANIE: ANALIZA SWOT

Tabela 15. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — Stały monitoring powietrza na terenie strefy zachodniopomorskiej, do której należy miasto Darłowo — Dobre warunki klimatyczne do montażu instalacji odnawialnych źródeł energii, wykorzystania energii słońca i wiatru; — Sieć gazowa na terenie miasta Darłowo; — Sukcesywne prowadzenie prac termomodernizacyjnych, zarówno przez osoby fizyczne, podmioty publiczne, jak i prywatne; — Brak zakładów uciążliwych dla powietrza atmosferycznego. 	<ul style="list-style-type: none"> — Przekroczenie w powietrzu poziomów benzo(a)pirenu w pyłe PM10, ozonu (poziom celu długoterminowego w strefie zachodniopomorskiej); — Wykorzystanie nieekologicznych nośników ciepła (np. węgiel kamienny) przez gospodarstwa domowe; — zły stan niektórych dróg na terenie Miasta.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — Działania w zakresie montażu urządzeń fotowoltaicznych na prywatnych budynkach oraz na budynkach użyteczności publicznej; — Rosnąca moda na zdrowy styl życia, zwiększenie korzystania z bezemisyjnych środków transportu (np. rower); — Rozwój nowych technologii energetycznych, bazujących na odnawialnych źródłach energii; — Rosnące ceny paliw przyczyniające się do wzrostu korzystania z alternatywnych dla samochodu form przemieszczania się, a tym samym zmniejszające emisję liniową; — Rozbudowa sieci gazowej na terenie miasta; 	<ul style="list-style-type: none"> — Wysoki koszt inwestycji w odnawialne źródła energii; — Wysoki koszt budowy ścieżek rowerowych, obwodnic, modernizacji dróg; — Duże natężenie ruchu na szlakach komunikacyjnych; — Zmiany klimatu; — Spalanie odpadów w indywidualnych kotłowniach.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.2 Zagrożenia hałasem

Rozwój gospodarczy charakteryzuje się m.in. budową nowych zakładów przemysłowych, modernizacją już istniejących oraz rozbudową infrastruktury komunikacyjnej. Sytuacja ta wpływa na wzrost zagrożenia hałasem. Hałas w środowisku to wszelkiego rodzaju niepożądane, nieprzyjemne i uciążliwe dźwięki w danym miejscu i czasie o częstotliwościach w zakresie 16-16 000 Hz. Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego charakteryzującym się różnorodnością źródeł i powszechnością występowania.

Dopuszczalne poziomy hałasu dla wskaźników długookresowych i krótkookresowych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r. poz. 112). Hałas pochodzenia

antropogenicznego, dzieli się w zależności od sposobu powstawania, na hałas komunikacyjny i przemysłowy:

- Hałas przemysłowy jest to hałas stworzony przez źródła zlokalizowane wewnątrz i na zewnątrz obiektów budowlanych różnego typu. Bywa on najczęstszą przyczyną skarg ludności. Wynika to między innymi z faktu, że hałasy tego typu mają najczęściej charakter ciągły, często o bardzo dokuczliwym brzmieniu. Największymi źródłami są zakłady przemysłowe, wytwórcze i rzemieślnicze.
- Hałas komunikacyjny pochodzi od środków transportu lotniczego, kolejowego i drogowego. Szczególnie narażone są tereny znajdujące się w pobliżu większych tras komunikacyjnych. Wynika to z dużej dynamiki wzrostu ilości środków transportu, zwłaszcza pojazdów samochodowych notowanego w ostatnich latach oraz wzmożonego ruchu tranzytowego (towarowego i osobowego) w komunikacji międzynarodowej.

Wysokie częstotliwości i natężenia dźwięków są zjawiskiem niepożądanym, dokuczliwym i szkodliwie działającym na zdrowie i komfort życia. Skutkami przebywania w otoczeniu narażonym na hałas mogą być uszkodzenie słuchu, niepokój, zmęczenie układu nerwowego, obniżenie czułości wzroku, utrudnienie porozumiewania się, niekorzystne wpływające na sen i odpoczynek człowieka, a także zmniejszenie wydajności w środowisku pracy.

HAŁAS PRZEMYSŁOWY

Dominującymi źródłami hałasu przemysłowego są: instalacje wentylacji ogólnej, odpylania i odwiórowania, sprężarki, chłodnie, maszyny tartaczne, maszyny stolarskie, maszyny do plastycznej obróbki metalu, maszyny budowlane, węzły betoniarskie, sieczkarnie, specjalistyczne linie technologiczne, transport wewnątrzzakładowy oraz urządzenia nagłaśniające.

Na terenie miasta dominują działalności związane z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; związane z handlem hurtowym i detalicznym, a także związane z budownictwem. Stanowią one niewielkie źródło hałasu i nie są mocno uciążliwe dla mieszkańców.

Źródłem hałasu mogą stać się w przyszłości tereny Specjalnej Strefy Ekonomicznej przeznaczone na rozwój różnych form działalności przemysłowej i usługowej, gdzie w niewielkiej odległości od siebie będzie funkcjonować znaczna ilość zakładów.

HAŁAS KOMUNIKACYJNY

Największa uciążliwość hałasu obserwowana jest na obszarach położonych wzdłuż szlaków komunikacyjnych. Należy się spodziewać, że w najbliższych latach natężenie ruchu kołowego

(w tym maszyn rolniczych) będzie wzrastać, co przyczyni się do zwiększenia natężenia hałasu w sąsiedztwie tych szlaków.

Hałas dokuczliwy jest też dla wszelkich zabudowań usytuowanych przy szlakach komunikacyjnych i osób w nich mieszkających. Uciążliwość hałasu może być pośrednio zmniejszana poprzez realizację inwestycji z zakresu przebudowy czy modernizacji dróg, a także poprzez tworzenie wzdłuż tras o wysokim natężeniu ruchu pasów zieleni izolacyjnej. Głównym źródłem emisji hałasu komunikacyjnego do środowiska na terenie miasta jest ruch na drodze krajowej 37 i drogach wojewódzkich nr 203, 205.

BADANIA NATĘŻENIA HAŁASU

Wg danych GIOŚ w latach 2019 – 2020 nie było prowadzonych pomiarów hałasu komunikacyjnego na terenie Darłowo.

Na terenie województwa realizowane były w cyklu 5 – letnim mapy akustyczne, które wskazano w przyjętym Programie ochrony środowiska przed hałasem dla Województwa Zachodniopomorskiego Uchwałą nr III/33/19 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego. Stwierdzono w nim przekroczenia norm hałasu przy drodze wojewódzkiej - Darłowo /przejście/. Analizowany odcinek o długości 1,3 km stanowi droga wojewódzka nr 203 na fragmencie od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 205 (ul. Leśna) dalej w ciągu z tą drogą do ronda przy ul. Podzamcze i dalej do skrzyżowania z ulicą Emilii Plater. Przedmiotowa droga przebiega przez środek miasta Darłowo i stanowi jego główny ciąg komunikacyjny. Po obu stronach drogi występują tereny podlegające ochronie akustycznej. Bezpośrednim narażeniem na oddziaływanie hałasu podlegają głównie zabudowania jednorodzinne umiejscowione na terenach o przeznaczeniu mieszkaniowo-usługowym.

W zakresie komunikacji kolejowej miasto Darłowo obejmuje linia kolejowa nr 418: Sławno – Darłowo. Maksymalna prędkość na tej linii to 100 km/h. Charakter hałasu można określić jako lokalny. Uciążliwość dotyczy pojedynczych przejazdów pociągów.

PODSUMOWANIE: ANALIZA SWOT

Tabela 16. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — Niewielki zakres narażenia na hałas kolejowy; — Brak zakładów przemysłowych emitujących hałas o znacznym natężeniu; — Sporządzone mapy akustyczne dla odcinka drogi wojewódzkiej 203. 	<ul style="list-style-type: none"> — Obecność ruchliwych szlaków komunikacyjnych, w tym: droga krajowa oraz drogi wojewódzkie; — Zły stan nawierzchni niektórych dróg.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — Zmniejszenie hałasu drogowego poprzez stosowanie cichych nawierzchni; — Inwestycja w ekrany zatrzymujące hałas; — Inwestycja w pasy zieleni; — Prowadzenie i monitorowanie badań natężenia hałasu. 	<ul style="list-style-type: none"> — Intensywny rozwój ruchu drogowego; — Pogarszanie się stanu nawierzchni dróg; — Rozwój SSE; — Usuwanie drzew, krzewów; — Wzrost ruchu turystycznego.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.3 Pola elektromagnetyczne

W aktualnym stanie prawnym można wyróżnić promieniowanie:

- jonizujące, powstające w wyniku użytkowania substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych, przed którym ochrona unormowana jest w ustawie z 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz.U. z 2021 r. poz. 623),
- niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, związane ze zmianami pola elektromagnetycznego wytwarzanego przez źródła energetyczne i radiokomunikacyjne, przed którym ochronę reguluje ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.), w dziale VI pod nazwą „Ochrona przed polami elektromagnetycznymi”.

Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne w postaci pól elektromagnetycznych (PEM) zawsze występowało w środowisku naturalnym. Pochodzi ono od naturalnych źródeł, jakimi są np.: Słońce, Ziemia, zjawiska atmosferyczne. Natomiast sztuczne pola elektromagnetyczne zaczęły pojawiać się w środowisku ponad sto lat temu i były związane z techniczną działalnością człowieka. Promieniowanie elektromagnetyczne występuje wszędzie. Do najważniejszych źródeł promieniowania należą:

- stacje i linie energetyczne,
- nadajniki radiowe i telewizyjne oraz CB-radio i radiostacje amatorskie,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- wojskowe i cywilne urządzenia radionawigacji i radiolokacji,

— urządzenia powszechnego użytku: kuchenki mikrofalowe, monitory, aparaty komórkowe itp.

Zgodnie z art. 3 pkt 18 u.p.o.ś przez pola elektromagnetyczne rozumie się pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz.

Promieniowanie niejonizujące uważa się obecnie za jedno z poważniejszych zanieczyszczeń środowiska. Pole elektromagnetyczne wytwarzane przez silne źródło niekorzystnie zmienia warunki bytowania człowieka, wpływa na przebieg procesów życiowych. Może powodować wystąpienie zaburzeń funkcji ośrodkowego układu nerwowego, układów: rozrodczego, hormonalnego, krwionośnego oraz narządów słuchu i wzroku. Obecnie prowadzone są także badania nad wpływem promieniowania elektromagnetycznego na powstawanie nowotworów u człowieka.

SIECI I URZĄDZENIA WYSOKIEGO, ŚREDNIEGO I NISKIEGO NAPIĘCIA

Teren Miasta Darłowo zaopatrywany jest w energię elektryczną ze stacji transformatorowej GPZ Darłowo 110/15kV znajdującej się na terenie miasta, która wyposażona jest w dwa transformatory 110/15kV o mocy 50MVA.

Energia elektryczna rozprowadzana jest do odbiorców przez sieć linii napowietrznych i kablowych 15 kV oraz 0,4kV oraz stacji transformatorowych 110,15 kV i 15/0,4 kV. Na terenie Miasta Darłowo ENERGA – OPERATOR SA posiada między innymi linie elektroenergetyczne o napięciu 110 kV, 15 kV i 0,4 kV, które są obsługiwane przez Rejon Dystrybucji w Koszalinie.

INSTALACJE RADIOKOMUNIKACYJNE

Na obszarze Miasta Darłowo zlokalizowanych jest 5 stacji bazowych telefonii komórkowej różnych nadawców sygnałów, typu GSM, UMTS i LTE, których transmisja mowy i danych może odbywać się w różnych pasmach częstotliwości. Są to stacje:

- wieża T-Mobile (korzystają z niej: Orange, T-Mobile, Plus, Aero 2),
- wieża kościoła pw. św. Maksymiliana Marii Kolbego (korzystają z niej: Play, Plus, Orange, T-Mobile, Aero 2),
- wieża ciśnień ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego (korzystają z niej: Plus, Aero 2),
- kościół pw. Matki Bożej Częstochowskiej (korzystają z niej: T-Mobile, Orange, Plus, Play, Aero 2),
- wieża własna ul. Wojska Polskiego 35A (korzystają z niej: Orange, T-Mobile).

Poniższy rysunek przedstawia zlokalizowane na terenie miasta stacje telefonii komórkowej.

Rysunek 8. Operatorzy sieci GSM na terenie miasta Darłowo

Źródło: Opracowanie własne na podstawie mapy nadajników GSM, UMTS, CDMA w Polsce, <http://beta.btsearch.pl/>

W ostatnich latach rozwinęły się nowe technologie, które emitują pola elektromagnetyczne do środowiska. Są to m.in. urządzenia wi – fi umożliwiające dostęp do sieci internetowej oraz sieć 5G.

5G to skrót oznaczający piątą generację sieci komórkowej. Sieć ta jest o wiele szybsza niż sieci funkcjonujące do tej pory (4G/LTE/LTE-Advanced) i pozwala na podłączenie do Internetu milionów dodatkowych urządzeń, co umożliwi zmianę na lepsze wielu dziedzin życia, poprzez: dużo większą prędkość przesyłania danych, praktycznie niezauważalne opóźnienia, stabilniejsze połączenia oraz możliwość podłączenia nawet miliona urządzeń na 1 km².

Sieć ta stanowi również duże zagrożenie dla środowiska i zdrowia mieszkańców. Technologia 5G, podobnie jak poprzednie generacje, wykorzystuje fale elektromagnetyczne. Wdrożenie masowego korzystania z sieci 5G, wymaga wybudowania wielu nowych anten, ponieważ przesyłanie informacji, w tych częstotliwościach działa prawidłowo jedynie w niewielkich odległościach. Na uwagę zasługuje również aspekt bezpieczeństwa obywateli. Wraz z wprowadzaniem nowej technologii wymagane jest uaktualnienie przepisów prawa, aby te

oparte były na aktualnej wiedzy bazującej na wiarygodnych badaniach i dorobku nauki. Po drugie, należy przestrzegać regulacji w zakresie dopuszczalnego poziomu pola elektromagnetycznego. Spełnienie powyższych punktów pozwoli na zapewnienie bezpieczeństwa obywateli.

W najbliższym czasie planowane jest wprowadzenie ogólnodostępnego, bezpłatnego programu SI2PEM, dzięki któremu możliwe będzie sprawdzenie poziomu pola elektromagnetycznego w dowolnie wybranych miejscu na terenie całego kraju. System ten, będzie oparty na danych z dziesiątek tysięcy pomiarów pól elektromagnetycznych wspartych zaawansowanymi modelami matematycznymi.

BADANIA PEM

Pomiary monitoringowe pól elektromagnetycznych prowadzone są w cyklu trzyletnim, obecnie zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2020 r. poz. 2311).

Według danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska ocena poziomów pól elektromagnetycznych na terenie miasta Darłowo była wykonana w 2018 roku. Szczegóły przedstawia tabela poniżej.

Tabela 17. Wyniki pomiaru monitoringu PEM na terenie Miasta Darłowo w 2018 r.

Lokalizacja punktu pomiarowego	Gmina	Powiat	Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości [V/m]	Wartość niepewności pomiarów [V/m]
Darłowo, ul. Franciszkańska	Darłowo	Sławieński	0,60	0,28

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników pomiarów monitoringowych za rok 2018
Zmierzona wartość była znacznie poniżej wartości dopuszczalnej (7 V/m), określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów. Wobec powyższego na terenie miasta nie wystąpiły przekroczenia poziomów pól elektromagnetycznych.

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 18. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — Prowadzony monitoring PEM na terenie miasta; — Poziomy pól elektromagnetycznych na obszarze miasta nieprzekraczające dopuszczalnych wartości. 	<ul style="list-style-type: none"> — Rozwój telefonii komórkowej i innych technologii emitujących promieniowanie elektromagnetyczne; — Obecność źródeł emisji pól elektromagnetycznych na terenie miasta;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — Regulacje prawne dotyczące poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych oraz lokalizacji instalacji emitujących pola elektromagnetyczne; — Uwzględnianie infrastruktury technicznej emitującej promieniowanie elektromagnetyczne w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego; — Prowadzenie procedur oddziaływania na środowisko. 	<ul style="list-style-type: none"> — Wzrastające zapotrzebowanie społeczeństwa na media (radio, telewizję, Internet); — Niska świadomość społeczna odnośnie zagrożeń płynących z pól elektromagnetycznych na życie i zdrowie człowieka; — Wchodzący system sieci 5G (technologia mobilna piątej generacji).

Źródło: Opracowanie własne

3.2.4. Gospodarowanie wodami

WODY POWIERZCHNIOWE

Miasto Darłowo pod względem hydrograficznym należy do dorzecza Odry, regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego. Wody powierzchniowe zajmują obszar 41 ha, co stanowi 2,03% ogólnej powierzchni miasta. Główną rzeką przepływającą przez jej obszar jest rzeka Wieprza. Do jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie znajdują się (dalej JCWP) na tutejszym obszarze należą:

- CWIIIWB7 – Jarosławiec – Sarbinowo,
- RW6000047149 - Głównica z jeziorami Kopań i Wicko,
- RW6000174678 – Krupianka,
- RW60001746792 – Łąkawica,
- RW60001946791 – Wieprza od Moszczenicy do Łąkawicy,
- RW6000224592 – Martwa Woda,
- RW6000224699 – Wieprza od Łąkawicy do ujścia.

Tabela 19. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych na terenie miasta Darłowo

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCWP	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy	Stan chemiczny
						Stan ekologiczny	
CWIIIB7	Jarosławiec – Sarbinowo	CWIII	NAT	Zły	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny	Dobry stan chemiczny
RW6000047149	Głównica z jeziorami Kopań i Wicko	22	NAT	Zły	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny	Dobry stan chemiczny
RW6000174678	Krupianka	17	SZCW	Dobry	Niezagrożona	Dobry potencjał ekologiczny	Dobry stan chemiczny
RW60001746792	Łąkawica	17	NAT	Zły	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny	Dobry stan chemiczny
RW60001946791	Wieprza od Moszczenicy do Łąkawicy	19	NAT	Zły	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekła istotnego - Wieprza w obrębie JCWP	Dobry stan chemiczny
RW6000224592	Martwa Woda	22	NAT	Dobry	Niezagrożona	Dobry stan ekologiczny	Dobry stan chemiczny
RW6000224699	Wieprza od Łąkawicy do ujścia	22	SZCW	Zły	Zagrożona	Dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekła istotnego - Wieprza w obrębie JCWP, wraz z Grabową w obrębie tej JCWP	Dobry stan chemiczny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (poz. 1967))

Objaśnienie:

Typ JCWP:

- 3b: Jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wypływie zlewni, niestratyfikowane,
- 17: Potok nizinny piaszczysty,
- 19: Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta,
- 20: Rzeka nizinna żwirowa,
- 25: Ciek łączący jeziora.

Status:

- NAT: Naturalna,
- SZCW: Silnie Zmieniona Część Wód.

Jednolite części wód powierzchniowych dzieli się na naturalne, dla których określa się stan ekologiczny i stan chemiczny oraz na sztuczne (powstałe w wyniku działalności człowieka) i silnie zmienione (ich charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka), dla których określa się potencjał ekologiczny i stan chemiczny.

Podstawą do prowadzenia badań wód powierzchniowych był Program Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 wraz z aneksami. Plan i realizacja monitoringu wód powierzchniowych w 2019 roku, wykonywane były na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 1178).

ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Zgodnie z definicją z Ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo Wodne przez pojęcie powódź rozumie się *„czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych”*.

Występowanie zagrożenia powodziowego na danym terenie oznacza duże prawdopodobieństwo wystąpienia tam zjawiska powodzi.

Ryzyko powodziowe natomiast zgodnie z Art 2 Dyrektywy 2007/60/WE w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, oznacza kombinację prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi i prawdopodobieństwa wystąpienia związanych z powodzią potencjalnych negatywnych konsekwencji dla życia i zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej.

Stopień ryzyka powodziowego warunkuje m.in. gęstość zaludnienia, sposób użytkowania dolin rzecznych i terenów zalewowych, infrastruktura techniczna, komunikacyjna.

Ze względu na obszar dotknięty żywiołem rozróżniamy trzy rodzaje powodzi:

- powódzie lokalne (małe) - spowodowane zazwyczaj opadami nawałnymi o dużym natężeniu, obejmujące swym zasięgiem małe zlewnie,
- powódzie regionalne (średnie) - dotykające region wodny,
- powódzie krajowe (duże) - obejmujące obszar dorzecza, których główną przyczyną są długotrwałe deszcze na dużych obszarach.

Źródło: <http://powodz.gov.pl>

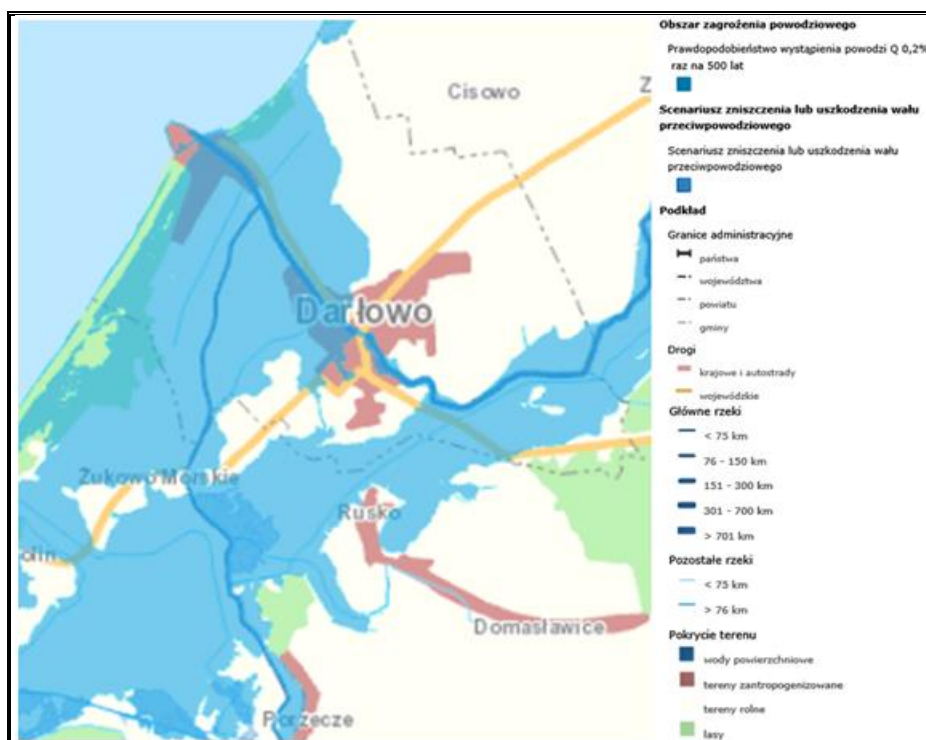
Ze względu na proces powstawania i wezbrania powódzie w Polsce możemy podzielić na następujące rodzaje:

- opadowe – przyczyną są opady ulewne lub nawałne (o dużym natężeniu) oraz rozlewne (długotrwałe na dużym obszarze zlewni),
- roztopowe – przyczyną jest gwałtowne topnienie śniegu,
- zimowe – przyczyną jest nasilenie niektórych zjawisk lodowych,
- sztormowe - przyczyną są silne wiatry i sztormy występujące na zalewach i wybrzeżach.

Podtopienia i powódzie bardzo często powodują katastrofalne skutki, szczególnie odczuwalne przez środowisko i mieszkańców. Zmusza to lokalne władze do działań mających na celu zapobieganiu wezbrań rzecznych na terenach zamieszkałych w przyszłości. Do najważniejszych należy rozbudowa i modernizacja infrastruktury przeciwpowodziowej oraz sporządzanie ocen zagrożenia powodziowego.

Według Map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, na terenie miasta Darłowo występuje zagrożenie powodziowe. Obszary objęte zagrożeniem powodziowym na terenie miasta ilustruje poniższy rysunek. Są to obszary rzeki Wieprzy oraz Morza Bałtyckiego.

Rysunek 9. Obszary objęte szczególnym zagrożeniem powodzią na terenie miasta Darłowo i jego okolicach

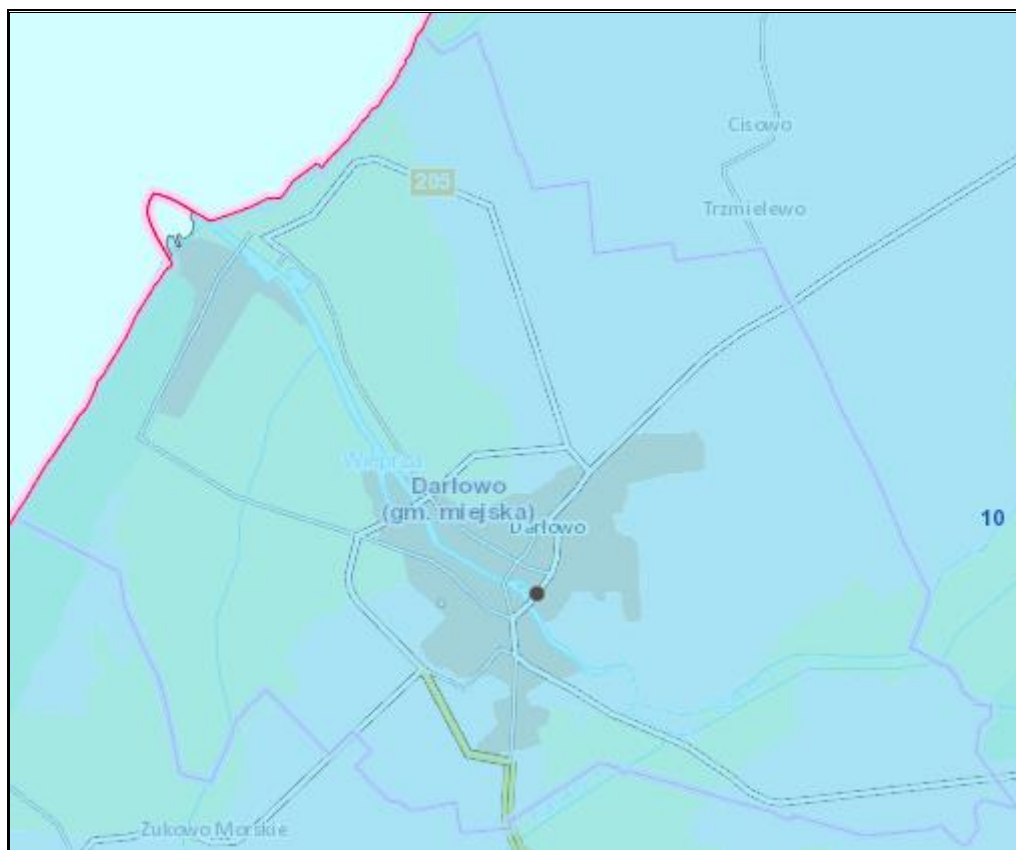
Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>

WODY PODZIEMNE

Zgodnie z definicją zawartą w Ramowej Dyrektywie Wodnej (2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r., jednolite części wód podziemnych (dalej JCWPd) obejmują wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiającym pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Według podziału Polski na 172 JCWPd, teren analizowanej jednostki leży na obszarze jednolitej części wód podziemnych - JCWPd 10 (PLGW680010). Należy ona do regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego. Zgodnie z raportem PIG-PIB o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach w roku 2019 ww. charakteryzuje się dobrym stanem ogólnym, chemicznym i ilościowym, a osiągnięcie celu środowiskowego nie jest zagrożone.

Rysunek 10. Położenie Miasta Darłowo na tle JCWPd - PLGW680010

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny - PIB, Państwowa Służba Hydrogeologiczna

Miasto Darłowo nie znajduje się w zasięgu żadnego z Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

POTENCJALNE ZAGROŻENIA WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

Zanieczyszczenia wód powierzchniowych powodowane jest głównie przez działalność antropogeniczną na terenie zlewni, głównie rolnictwo. Do głównych zagrożeń zasobów i jakości wód na terenie miasta Darłowo należy zaliczyć:

- emisję ścieków komunalnych;
- odprowadzanie ścieków nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych;
- spływ powierzchniowy biogenów z pól i niewłaściwe składowanie nawozów naturalnych.

Istotnym źródłem presji na środowisko wodne jest niedostateczna sanitacja. Rozproszenie zabudowy mieszkaniowej na obszarze miasta sprawia, że budowa kanalizacji sanitarnej jest często ekonomicznie nieuzasadniona. W takiej sytuacji, mieszkańcy obszarów nieskanalizowanych korzystają ze zbiorników bezodpływowych (szamba), opróżnianych przez wyspecjalizowane firmy. Korzystanie z nieszczelnego szamba grozi skażeniem bakteriologicznym gleby oraz wody wokół posesji, a zanieczyszczenia chemiczne są

wchłaniane przez rośliny, w tym warzywa i zboża. Szkodliwe związki chemiczne rozprzestrzeniają się także na większe odległości, skażając wody podziemne.

Ponadto zagrożeniem może być również eksploatacja przydomowych oczyszczalni ścieków, z których niedostatecznie oczyszczone ścieki bytowe mogą bez kontroli być wprowadzane do gruntu, zanieczyszczając wody podziemne.

Na terenie miasta Darłowo, według danych Urzędu Miejskiego liczba przydomowych oczyszczalni ścieków wynosi 12 sztuk, a liczba zbiorników bezodpływowych 490 sztuk. Przydomowe oczyszczalnie oraz zbiorniki bezodpływowe znajdują się na obszarach, na których, na ogół nie funkcjonuje kanalizacja sanitarna. Są to obszary rozproszone, gdzie podłączenie budynków do kanalizacji jest w chwili obecnej, ze względu na wysokie koszty, ekonomicznie nieuzasadnione.

Kolejnym zagrożeniem czystości wód są spływy powierzchniowe zanieczyszczeń, obciążone głównie związkami biogennymi (azotem i fosforem) pochodzenia rolniczego. Zjawisko to jest potęgowane przez niewłaściwe przechowywanie i stosowanie nawozów mineralnych i organicznych, nadmierne stosowanie chemicznych środków ochrony roślin oraz niewłaściwe wykonywanie zabiegów agrotechnicznych.

W przypadku nadmiernego, długotrwałego spływu składników biogennych do wód, dochodzi do ich przeżyźnienia. Proces ten, zwany eutrofizacją prowadzi do szeregu konsekwencji tj. zakwity (gwałtowny rozwój makrofitów i toksycznego fitoplanktonu – glony, sinice), zakwaszenie wód, pogłębienie strefy beztlenowej, spadek przezroczystości wody, wymieranie ichtiofauny, znaczne pogorszenie walorów użytkowych, przyrodniczych i rekreacyjnych wód. W efekcie, zbiornik wodny ulega postępującej degradacji, która może doprowadzić do jego całkowitego zaniku na skutek zarastania. Eutrofizacja stanowi obecnie ogromne zagrożenie dla wszystkich wód powierzchniowych na terenie Polski ze względu na nadużywanie nawozów i środków ochrony roślin, które dostają się do wód na skutek spływu powierzchniowego.

Rolnictwo zanieczyszcza wodę poprzez niewykorzystane składniki środków ochrony roślin, czy nawozów, nieodpowiednie miejsca składowania i przechowywania odchodów zwierzęcych (stałych i płynnych), które znajdują się w pobliżu obór, chlewików, czy kurników. Powodem zanieczyszczeń wód są także wybiegi dla zwierząt i drobiu oraz miejsca spływu wód z terenu zagród, jak również miejsca składowania kiszonki. Wszystko to może powodować, że jakość wód powierzchniowych i podziemnych nie będzie odpowiadać wymaganym standardom.

Na czystość wód powierzchniowych wpływa również sposób użytkowania melioracji wodnych. Celem melioracji jest regulacja stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz ochrona użytków rolnych przed powodzią. W sytuacji, kiedy surowe ścieki (bytowo-gospodarcze, rolnicze) są odprowadzane bezpośrednio do rowów

melioracyjnych, mogą przedostawać się one do wód powierzchniowych oraz gruntowych i znacznie pogarszać ich jakość.

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 20. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarowanie wodami

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — Prowadzony monitoring wód powierzchniowych; — Dobra jakość wód podziemnych. 	<ul style="list-style-type: none"> — Zły stan wód powierzchniowych; — Niedostateczny rozwój infrastruktury kanalizacyjnej na terenie miasta Darłowo; — Duże zagrożenie powodziowe na terenie miasta.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa; — Działalność edukacyjna dla mieszkańców, w tym rolników; — Budowa zbiorników retencyjnych; — Wdrażanie dokumentów planistycznych dotyczących gospodarowania wodami; — Racjonalne i oszczędne gospodarowanie wodą. 	<ul style="list-style-type: none"> — Działalność rolnicza stanowiąca ryzyko zanieczyszczeń wód (bogaty w biogeny spływ powierzchniowy zanieczyszczeń); — Zjawiska wynikające ze zmian klimatu (np. gwałtowne deszcze, powódzie, susze); — Obniżanie się poziomu wód gruntowych; — Zjawisko suszy hydrologicznej.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.5 Gospodarka wodno-ściekowa

Obecność sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie jednostki samorządu terytorialnego istotnie podnosi jakość życia mieszkańców poprzez zapewnienie ciągłości dostaw wody spełniającej wszelkie normy sanitarne oraz odbioru i oczyszczania ścieków. Wyposażenie obszaru w podstawową infrastrukturę techniczną zwiększa również atrakcyjność osiedleńczą dla potencjalnych mieszkańców oraz inwestorów.

SIEĆ KANALIZACYJNA

Zgodnie z danymi GUS w roku 2019 długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Darłowo wyniosła 70,1 km. Na przestrzeni lat 2015-2019 wzrosła ona o 1,4 km (o 2,04%). Liczba mieszkańców korzystających z instalacji kanalizacyjnej w roku 2019 wyniosła 12 152 osoby. Warto zauważyć, iż w roku 2019 ilość awarii sieci kanalizacyjnej była mniejsza o 77,78% niż w roku 2015. Szczegóły dotyczące infrastruktury kanalizacyjnej zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 21. Infrastruktura kanalizacyjna miasta Darłowo w latach 2015-2019

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	68,7	68,9	68,9	69,1	70,1

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 189	1 257	1 291	1 291	1 313
Awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	9	11	5	2	2
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	829,4	751,1	1 221,3	724,2	695,3
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	12 315	12 324	12 337	12 191	12 152
	%	87,9	88,4	88,6	88,6	88,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Ścieki odbierane z terenu miasta są przekazywane do oczyszczalni ścieków za pomocą przepompowni lokalnych i sieci rurociągów. Oczyszczalnia ścieków obsługująca Miasto Darłowo znajduje się na terenie gminy wiejskiej Darłowo, w miejscowości Żukowo Morskie. Oczyszczone ścieki przekazywane są do Strugi Darłowskiej poprzez przepływomierz elektromagnetyczny.

Na terenie miasta wyznaczona została aglomeracja wodno-ściekowa Miasto Darłowo ustanowiona Uchwałą Nr XXX/239/2020 Rady Miejskiej w Darłowie z dnia 4 grudnia 2020 roku. Oczyszczalnia ścieków znajduje się w Żukowie Morskim, na terenie gminy Darłowo. Na terenie aglomeracji długość sieci kanalizacyjnej wynosi 87,1 km. Sieć obsługuje 18 728 mieszkańców.

Tabela poniżej przedstawia średnie roczne wartości wskaźników w ściekach dopływających do oczyszczalni i w ściekach oczyszczonych z oczyszczalni oraz wskaźnik redukcji biogenu w miejscowości Żukowo Morskie. Średnie wartości poszczególnych wskaźników w ściekach odpływających spełniają wymagania rozporządzenia w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

Odbiornikiem ścieków oczyszczonych I rzędu jest rzeka Wieprza, II rzędu jest rzeka Grabowa, bezpośrednim odbiornikiem jest rów melioracyjny.

Tabela 22. Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach dopływających do oczyszczalni i w ściekach oczyszczonych z oczyszczalni oraz wskaźnik redukcji biogenu w mieście Darłowo w 2020 roku

Średnie roczne stężenia zanieczyszczeń w ściekach dopływających do oczyszczalni				
BZT ₅ [mgO ₂ /l]	ChZT [mgO ₂ /l]	Zawiesina ogólna [mg/l]	Azot ogólny [mg/l]	Fosfor ogólny [mg/l]
395,8	870,2	309,7	70,0	10,6
Średnie roczne stężenia zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych z oczyszczalni				
BZT ₅ [mgO ₂ /l]	ChZT [mgO ₂ /l]	Zawiesina ogólna [mg/l]	Azot ogólny [mg/l]	Fosfor ogólny [mg/l]
2,4	35,5	3,7	6,2	0,3
Redukcja biogenu				
Azot [%]		Fosfor [%]		
91,0		97,0		

Źródło: Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Mieszkańcy nieruchomości, które nie są podłączone do sieci kanalizacyjnej gromadzą nieczystości ciekłe w zbiornikach bezodpływowych (szamba) lub korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków. Na terenie miasta znajduje się jedenaście zbiorników bezodpływowych i cztery indywidualne oczyszczalnie ścieków. Na terenie miasta Darłowo, według danych Urzędu Miejskiego liczba przydomowych oczyszczalni ścieków wynosi 12 sztuk, a liczba zbiorników bezodpływowych 490 sztuk. Przydomowe oczyszczalnie oraz zbiorniki bezodpływowe znajdują się na obszarach, na których, na ogół nie funkcjonuje kanalizacja sanitarna. Są to obszary rozproszone, gdzie podłączenie budynków do kanalizacji jest w chwili obecnej, ze względu na wysokie koszty, ekonomicznie nieuzasadnione.

SIEĆ WODOCIĄGOWA

Zgodnie z danymi GUS na terenie miasta Darłowo w roku 2019 długość zbiorczej sieci wodociągowej wynosiła 70,5 km i wzrosła na przestrzeni analizowanych lat (2015-2019) o 2,3 km, tj. o 3,37%. Liczba mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej w roku 2019 wyniosła 13 429 osób. Liczba przyłączy w analizowanym okresie wzrosła o 157 sztuk, tj. o 12,21%. Ilość awarii sieci zmalała o 40%, a zużycie wody zmalało o 1,75%.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	68,2	69,1	69,2	70,1	70,5
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 286	1 374	1 408	1 411	1 443
Awarie sieci wodociągowej	szt.	40	30	36	25	24
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	720,3	651,2	698,3	729,2	692,3

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	13 709	13 663	13 649	13 487	13 429
Zużycie wody w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca	m ³	51,4	46,7	50,2	52,7	50,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

W obszarze Darłowa woda pitna pobierana jest z komunalnego ujęcia umiejscowionego w południowo-wschodnim fragmencie Miasta (SUW ul. Rzeczna 1 – jej wydajność wynosi 5000 m³/dobę) oraz z dwóch ujęć wspomagających położonych w dzielnicy Darłówko Zachodnie (ujęcie wody ul. Plażowa, ujęcie wody u. Sosnowa). Ponadto, czerpanie wody pitnej odbywa się z wykorzystaniem 6 studni głębinowych o głębokości 53 - 106 m.

Zgodnie z danymi zawartymi w ocenie obszarowej jakości wody na terenie miasta Darłowo za 2020 rok sporządzonej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sławnie, stwierdzono przydatność wody do spożycia przez ludzi i brak istotnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów korzystających z wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia na terenie miasta.

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 23. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — Funkcjonowanie oczyszczalni ścieków; — Stopień zwodociągowania miasta wynoszący 99,88%; — Rosnąca długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wraz ze zwiększającą się liczbą przyłączy; — Jakość wody przydatna do spożycia, 	<ul style="list-style-type: none"> — Korzystanie przez mieszkańców ze zbiorników bezodpływowych, spośród których część jest w niedostatecznym stanie technicznym; — Niedostateczne wyposażenie miasta w sieci kanalizacyjnej – 88,7%.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej; — Wyposażenie nieruchomości w przydomowe oczyszczalnie ścieków; — Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowanie infrastruktury wodno-ściekowej. 	<ul style="list-style-type: none"> — Niewłaściwe zagospodarowywanie nieczystości ciekłych przez właścicieli nieruchomości; — Negatywny wpływ na środowisko budowanych przydomowych oczyszczalni ścieków w jednostkach osadniczych o zwartej zabudowie na wody podziemne; — Awarie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej;

Źródło: Opracowanie własne

3.2.6 Zasoby geologiczne i gleby

GLEBY

Jakość gleb w istotny sposób wpływa na potencjał jednostek samorządu terytorialnego. Gleby dobrej jakości oznaczają nie tylko zdrowe i wysokie plony, ale także warunkują prawidłowy rozwój człowieka, gdyż wraz z pożywieniem roślinnym i zwierzęcym dostarczają odpowiedniej ilości wysokokalorycznych składników odżywczych, witamin, substancji mineralnych, niezbędnych do budowy i właściwego funkcjonowania organizmu. Razem z pożywieniem człowiek pobiera składniki korzystne, jak i niekorzystne dla swego rozwoju. Jakość gleb ma wpływ na rozmieszczenie upraw rolniczych, ale zależy ona również od odpowiedniej wilgotności, nawożenia mineralno-organicznego, warunków termicznych oraz opadów atmosferycznych.

Na stan gleb wpływają głównie czynniki pochodzenia antropogenicznego:

- intensywne rolnictwo – stosowanie wysoko wydajnych maszyn, technik uprawy i hodowli, nadmierne wykorzystywanie nawozów mineralnych i środków ochrony roślin, co może prowadzić do degradacji chemicznej gleb (przeciążenie nadmierną ilością substancji chemicznych, w tym metalami ciężkimi, co prowadzi do zakwaszenia, zasolenia, alkalizacji, zmian jakościowych i ilościowych w próchnicy) oraz degradacji fizycznej gleb (utrata określonej masy gleby, zmiany struktury gleby, nadmierne zagęszczenie i niekorzystne zmiany stosunków wodnych, erozja spowodowana niewłaściwym użytkowaniem gruntów);
- działalność zakładów produkcyjno-usługowych – przyczyniająca się głównie do degradacji chemicznej gleb, na skutek emisji szkodliwych substancji do atmosfery, odprowadzania ścieków;
- komunikacja i transport samochodowy – przyczyniający się do zanieczyszczenia gleb położonych w bezpośrednim sąsiedztwie intensywnie użytkowanych szlaków komunikacyjnych – droga krajowa i wojewódzka (degradacja chemiczna).

Ponadto negatywny wpływ na jakość gleb wywierają: składowanie odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych, wypalanie traw, palenie odpadów na powierzchni ziemi, odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do środowiska, nieszczelne szamba.

Nasilające się stałe wpływy różnorodnych form działalności rolniczej, usługowej i urbanizacyjnej przyczyniają się do znacznych zmian w naturalnych warunkach glebowych. Zmiany te przejawiają się w postaci szeregu form degradacji pokrywy glebowej i prowadzą do wytworzenia gleb o zmienionym profilu i właściwościach fizykochemicznych. Procesy degradacji gleb związane są przede wszystkim z:

- rejonami intensywnej produkcji rolnej i hodowlanej,
- intensywnej melioracji gleb,
- rejonami budowy nowych osiedli mieszkaniowych,

- trasami komunikacyjnymi,
- terenami eksploatacji kopalni lub wyrobisk poeksploatacyjnych.

Przekształcenia mechaniczne gleb powodowane są przez zabudowę terenu, utwardzanie i ubicie podłoża, zdjęcie pokrywy glebowej lub jej wymieszanie z elementami obcymi (np. gruzem budowlanym) oraz w wyniku formowania wykopów i wyrównań. Ważnym czynnikiem jest emisja zanieczyszczeń powietrza i opad zanieczyszczeń oraz procesy chemicznej degradacji gleb przez niewłaściwie prowadzoną gospodarkę ściekową i odpadową.

Jednym z głównych problemów związanym z uprawą gleb jest ich zakwaszenie. Skutkiem zakwaszenia jest m.in. zmniejszenie się żyzności i jakości gleby. Przyczyny zakwaszenia możemy podzielić na dwie grupy: naturalne oraz antropogeniczne, przy czym należy zwrócić uwagę, że kwasowość najczęściej powodowana jest przez te pierwsze. Do naturalnych, wynikających z procesów przyrodniczych zalicza się erupcje wulkaniczne i ekshalacje, pożary lasów, procesy utleniania, humifikacja (powstawanie próchnicy w glebach) oraz inne naturalne czynniki glebowo-klimatyczne. Natomiast przyczynami antropogenicznymi są te wywołane przez człowieka. Do najważniejszych należą wszelkiego rodzaju zanieczyszczenia powietrza, intensywny chow zwierząt użytkowych czy stosowanie fizjologicznie kwaśnych nawozów mineralnych.

Według Centralnej Bazy Danych Geologicznych na terenie Miasta Darłowo dominują gliny zwałowe, żwiry, piaski i mułki kemów, żwiry, piaski głązy i gliny moren czołowych, piaski, żwiry i mułki rzeczne.

Zgodnie z danymi z Urzędu Miejskiego w Darłowie, największą powierzchnię zajmują gleby bez klasy (m.in. tereny zamieszkałe) 35,49%, następnie gleby z IVa klasy bonitacyjnej stanowiące 16,4% ogólnej powierzchni.

Przydatność rolnicza gleb miasta wykonana na podstawie oceny rolniczych kompleksów glebowych wskazuje, że rolnicza przestrzeń produkcyjna charakteryzuje się dość korzystnymi warunkami do produkcji rolnej. Na gruntach ornych 60% gleb zalicza się do kompleksu pszennego dobrego, a 16% do żytniego bardzo dobrego. Niewielkie obszary położone w północno-wschodniej i wschodniej części miasta charakteryzują się przewagą kompleksu glebowego zbożowo-pastewnego mocnego (13% powierzchni ogólnej gruntów ornych). Użytki zielone, które w strukturze użytków rolnych stanowią ponad 45%, w 76% zaliczone zostały do IV klasy bonitacyjnej. Pod względem przydatności rolniczej ponad 98% ich powierzchni zajmują użytki zielone średnie.

Źródło: Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miasto Darłowo

BADANIA MONITORINGOWE GLEB

Monitoring chemizmu gleb gruntów ornych Polski w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzi Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia badań wynika z zapisów krajowych aktów prawnych m.in. ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.).

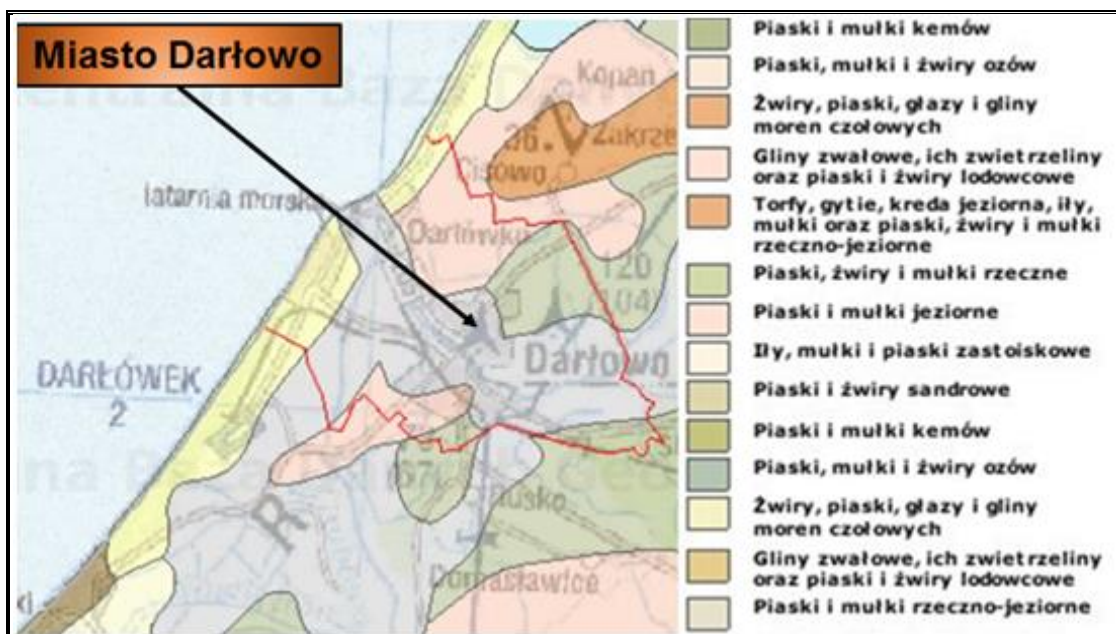
Na podstawie danych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Szczecinie, na terenie miasta badania chemizmu gleb ornych nie są wykonywane. Na tym obszarze nie ma punktów pomiarowych.

RZEŻBA TERENU I GEOLOGIA

Na terenie Miasta Darłowo dominują gliny zwałowe, żwiry, piaski i mułki kemów, żwiry, piaski glazy i gliny moren czołowych, piaski, żwiry i mułki rzeczne. Miasto Darłowo usytuowane jest w obrębie Bloku Darłowa. Blok Darłowa należy do Platformy Prekambryjskiej.

Głównymi utworami przypowierzchniowymi występującymi na terenie miasta Darłowo są: piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły; piaski eoliczne w wydmach, gliny zwałowe ich zwietrzliny oraz piaski i żwiry lodowcowe; piaski i żwiry sandrowe. Rozmieszczenie utworów przypowierzchniowych miasta Darłowo przedstawia rysunek poniżej.

Rysunek 11. Położenie geologiczne miasta Darłowo

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny, Centralna Baza Danych Geologicznych, web3.pgi.gov.pl

OBSZARY GÓRNICZE I ŻŁOŻA KOPALIN

Na terenie Miasta Darłowo nie znajdują się złoża kruszywa naturalnego ani obszary górnicze.

OSUWISKA

Osuwisko jest przemieszczeniem się mas ziemnych, powierzchniowej zwietrzliny i mas skalnych podłoża spowodowanym siłami przyrody lub działalnością człowieka. Ruchy masowe ziemi stanowią w niektórych przypadkach zagrożenie dla obiektów budowlanych posadowionych na uruchomionej powierzchni oraz zagrożenie dla życia i zdrowia.

Zgodnie z mapą dostępną na stronie Państwowego Instytutu Geologicznego (System Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO), na terenie analizowanej jednostki samorządu terytorialnego, nie rozpoznano obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych, w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych.

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 24. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — Brak występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych, w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych. — Brak obszarów zagrożonych ruchami masowymi ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> — Brak występowania złóż kopalin w kontekście rozwoju gospodarczego
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — Utrzymanie dobrej jakości gleb; — Racjonalne wykorzystywanie gleb; — Brak możliwości pojawienia się nielegalnej eksploatacji ziem; — Brak zagrożeń wynikających z działalności człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> — Brak eksploatacji surowców mineralnych na skalę przemysłową; — Brak rozwoju miasta w kierunku złóż naturalnych.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 25. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — Występowanie żyznych, dobrych jakościowo gleb na terenie miasta 	<ul style="list-style-type: none"> — Brak monitoringu jakości gleb na obszarze miasta; — Degradacja gleb w związku z działalnością rolniczą; — Używanie sztucznych nawozów w związku z dobrze rozwiniętym rolnictwem; — Zanieczyszczenia gleb spowodowane korzystaniem ze zbiorników bezodpływowych przez mieszkańców.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, — Rozbudowa kanalizacji i likwidacja szamb, — Wzrost świadomości rolników dot. racjonalnego wykorzystywania ziemi i ekologicznego rolnictwa. 	<ul style="list-style-type: none"> — Zagrożenie jakości gleb z uwagi na działalność rolniczą (degradacja biologiczna i chemiczna); — Stosowanie nawozów sztucznych w rolnictwie;

Źródło: Opracowanie własne

3.2.7 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Gospodarka odpadami jest jednym z ważniejszych zagadnień ochrony środowiska. Niewłaściwe postępowanie z odpadami wywiera negatywny wpływ na otaczającą przyrodę, zdrowie ludzi oraz warunki bytowe. Z tego powodu istotne jest prowadzenie racjonalnej gospodarki oraz minimalizacja ilości powstających odpadów.

Na terenie miasta Darłowo obowiązuje *Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Darłowo*. Regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie miasta, poprzez ustalenie:

1. wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy,
2. szczegółowych zasad w zakresie prowadzenia selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
3. rodzajów i minimalnej pojemności przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości, w tym na terenach przeznaczonych do użytku publicznego oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczenia tych pojemników i worków oraz utrzymania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym,
4. utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów,
5. częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz terenów przeznaczonych do użytku publicznego,
6. innych wymagań wynikających z Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami,
7. obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mające na celu ochronę przez zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku,
8. wymagań odnośnie utrzymania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolnej,
9. obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji oraz terminy jej przeprowadzania.

Na terenie analizowanej jednostki znajduje się punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Znajduje się on przy ul. Fryderyka Chopina 61 w Darłowie.

W tabelach poniżej przedstawiono ilość zebranych odpadów komunalnych z terenu miasta w 2019 roku.

Tabela 26. Odpady komunalne odebrane z terenu miasta Darłowo w 2019 r.

Lp.	Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
Odpady zmieszane			
1.	20 03 01	Zmieszane odpady komunalne	4 797,00
Odpady komunalne ulegające biodegradacji			
1.	20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	5,860
2.	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	460,340
3.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	195,45
4.	20 01 01	Papier i tektura	11,060
5.	20 01 38	Drewno inne niż wymienione w 20 01 37	16,880
Razem			689,590
Papier, metal, szkło i tworzywa sztuczne			
1.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	257,650
2.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	120,855
3.	15 01 07	Opakowania ze szkła	301,820
4.	20 01 01	Papier i tektura	12,860
5.	15 01 04	Opakowania z metali	33,3693
6.	15 01 05	Opakowania wielomateriałowe	5,400
7.	20 01 39	Tworzywa sztuczne	13,960
Razem			745,9143
Odpady budowlane i rozbiórkowe przygotowane do ponownego użycia, poddane recyklingowi i innym procesom odzysku			
1.	17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	95,180
2.	17 01 02	Gruz ceglany	60,000
3.	17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	80,740
4.	17 02 01	Drewno	3,200
5.	17 02 03	Tworzywa sztuczne	3,400
6.	17 04 01	Miedź, mosiądz, brąz	0,137
7.	17 04 05	Żelazo i stal	6,811
8.	17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	883,520
Razem			1 132,988

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rocznej Analizy systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie miasta Darłowo za rok 2019

Z danych zamieszczonych w Rocznej Analizie Systemu Gospodarowania Odpadami Komunalnymi za rok 2019 wynika, iż poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, szkła, metali, tworzyw sztucznych i szkła wyniósł 42,23% (wymagany min. 40%). Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych

do składowania wyniósł 0% (wymagany max. 40%). Natomiast poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niż niebezpieczne odpadów komunalnych i rozbiórkowych wyniósł 22,02% (wymagany min. 60%). Z powyższego wynika, iż miasto Darłowo w 2019 r. nie osiągnęło wymaganego poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Pozostałe poziomy recyklingu oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania zostały osiągnięte.

Do gospodarki odpadami zaliczyć należy również kwestie utylizacji azbestu i wyrobów zawierających azbest. Masa zinwentaryzowanych i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest na terenie miasta prezentuje poniższa tabela.

Tabela 27. Masa wyrobów zawierających azbest na terenie miasta Darłowo w [kg] – dane z bazy azbestowej kwiecień 2021

Zinwentaryzowane		
Razem	507 282	100,00%
Osoby fizyczne	411 607	81,14%
Osoby prawne	95 675	18,86%
Unieszkodliwione		
Razem	62 641	100,00%
Osoby fizyczne	51 678	82,50%
Osoby prawne	10 963	17,50%
Pozostałe do unieszkodliwienia		
Razem	444 642	100,00%
Osoby fizyczne	359 929	80,95%
Osoby prawne	84 713	19,05%

Źródło: Baza Azbestowa, <https://bazaazbestowa.gov.pl>

Na terenie Miasta Darłowo obowiązuje Program Usuwania Azbestu oraz Wyrobów Zawierających Azbest wraz z Inwentaryzacją dla Gminy Miasta Darłowo przyjęty Uchwałą Nr XXXV/332/09 Rady Miejskiej w Darłowie z dnia z 27 października 2009 r. Celem przedmiotowego dokumentu jest spowodowanie działań związanych z oczyszczaniem terenu Miasta Darłowo z azbestu, tj. wyrobów budowlanych zawierających azbest, jak również z pozostałych wyrobów zawierających azbest i odpadów azbestowych w określonym horyzoncie czasowym.

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 28. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — Stosowany regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie miasta; — Uporządkowany system gospodarowania odpadami obejmujący wszystkich mieszkańców miasta; — Sukcesywna likwidacja i utylizacja wyrobów zawierających azbest; — Punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie miasta (PSZOK); 	<ul style="list-style-type: none"> — Nieosiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych; — Pozostałe wyroby azbestowe do usunięcia na terenie miasta; — Wysokie i rosnące koszty systemu gospodarowania odpadami. —
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — Ciągła edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej; — Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowanie infrastruktury gospodarki odpadami; — Powstawanie nowoczesnych instalacji do przetwarzania odpadów; — Wprowadzenie na terenie kraju nowych założeń i wytycznych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi. 	<ul style="list-style-type: none"> — Niewłaściwe postępowanie z odpadami przez część właścicieli nieruchomości; — Niedostateczny poziom świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami; — Powstawanie „dzikich” wysypisk; — Rosnąca ilość odpadów.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.8 Zasoby przyrodnicze

3.2.8.1 Szata roślinna

Wg danych GUS w 2019 roku powierzchnia gruntów leśnych na terenie miasta Darłowo wynosiła 61,06 ha, natomiast lesistość (wskaźnik pokrycia lasem określonej powierzchni) miasta wynosił 3,00%. Lasy Państwowe znajdujące się na terenie miasta znajdują się w zarządzie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku (Nadleśnictwo Karnieszewice i Nadleśnictwo Sławno). Na terenie Nadleśnictw dominują drzewostany o wysokiej zasobności i dobrej jakości. Zdecydowana większość gruntów leśnych położona jest w strefie przymorskiej. Dominuje tam drzewostan sosnowy. Na terenie jednostki występuje kilka typów siedliskowych lasów, m.in.: bór świeży, las wilgotny oraz bór mieszany.

Tabela 29. Lasy i grunty leśne na terenie miasta Darłowo

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2019
Powierzchnia gruntów leśnych		
Ogółem	ha	61,06
Lesistość w %	%	3,00
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	50,39
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	31,99
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	14,62
Grunty leśne prywatne	ha	10,67
Powierzchnia lasów		
Lasy ogółem	ha	60,40
Lasy publiczne ogółem	ha	49,73
Lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	31,33
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	14,50
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	1,04
Lasy publiczne gminne	ha	18,40
Lasy prywatne ogółem	ha	10,67

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

edukacyjnej na rzecz dzikich zwierząt, w postaci ulotek czy plakatów informujących o zagrożeniach, jakie mogą powodować dzikie zwierzęta oraz jak postępować w przypadku spotkania z dzikim zwierzęciem. Do kolejnych działań Miasta powinien należeć kontakt władz Miasta z kołami łowieckimi, które dzierżawią obwody łowieckie położone przy granicy administracyjnej Miasta Darłowo. Działania te mają na celu zintensyfikowanie odstrzałów oraz zorganizowanie nęcisk w pobliżu granic obwodów łowieckich z obszarami administracyjnymi Miasta.

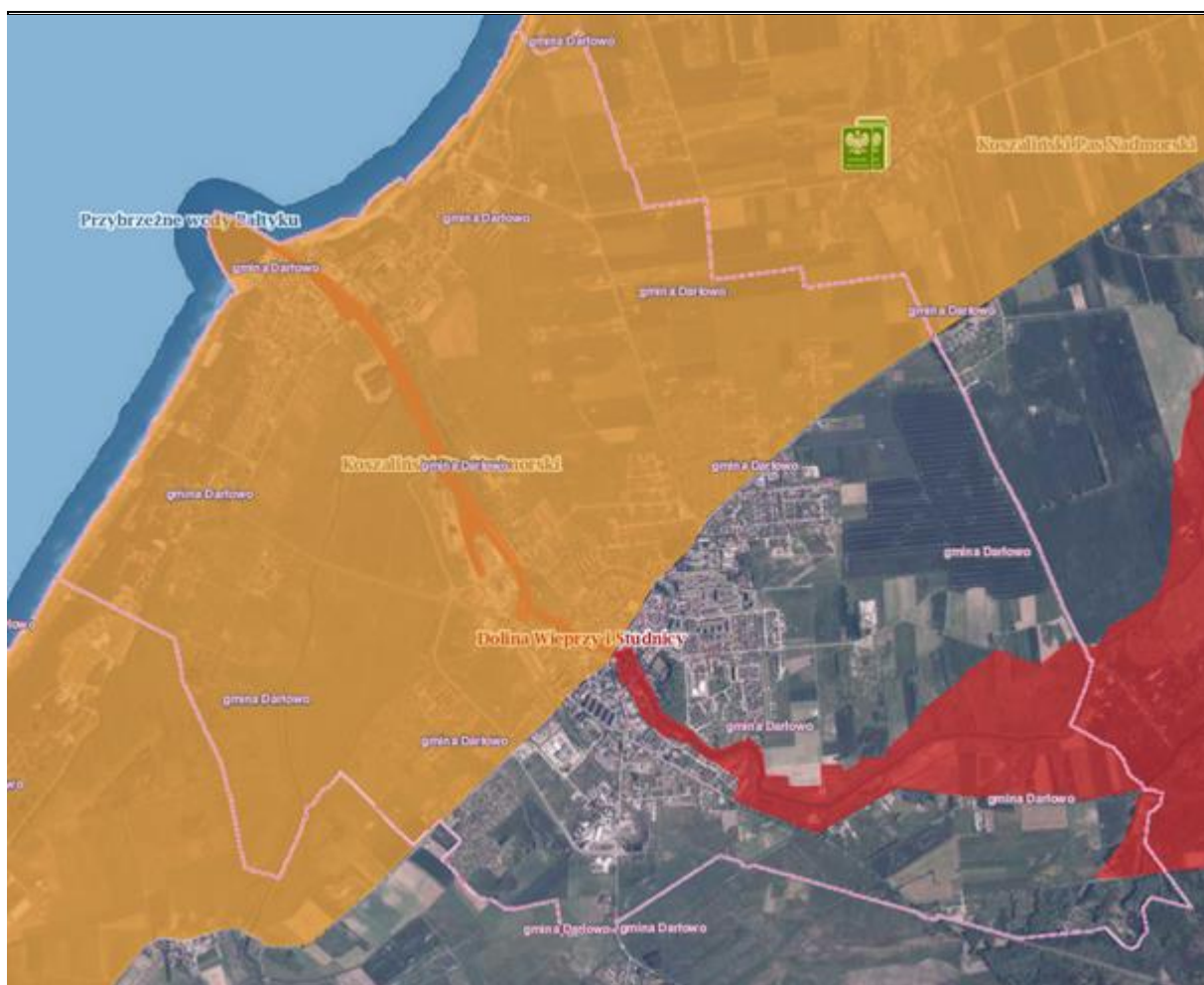
W związku z występowaniem na terenie miasta Obszaru Chronionego Krajobrazu Koszaliński Pas Nadmorski oraz obszaru Natura 2000 Dolina Wieprzy i Studnicy, występuje tutaj bogata fauna, która szczegółowo została opisana w podrozdziale 3.2.8.3 przy charakterystyce poszczególnych obszarów.

3.2.8.3 Formy ochrony przyrody

Formami ochrony przyrody w Polsce, w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na obszarze analizowanej jednostki znajdują się: Obszar Chronionego Krajobrazu Koszaliński Pas Nadmorski oraz obszar Natura 2000 Dolina Wieprzy i Studnicy.

Rysunek 13. Położenie obszaru chronionego krajobrazu oraz obszaru Natura 2000 na obszarze miasta Darłowo

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoserwis; <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
Wyżej wymienione formy ochrony przyrody scharakteryzowano poniżej.

Obszar Chronionego Krajobrazu Koszaliński Pas Nadmorski – Ustanowiony na mocy Uchwały Nr X/46/75 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 17 listopada 1975 r. w sprawie stref chronionego krajobrazu (Dz. Urz. WRN w Koszalinie Nr 9, poz. 49 z 1975 r.) jako obszar szczególnej ochrony i określenia zasad zagospodarowania z preferencją zagospodarowania turystycznego. Zajmuje powierzchnię 369 229 ha. Obszar obejmuje pas pradoliny nadmorskiej wraz z jeziorami przymorskimi (Jamno, Bukowo, Kopań), równinę polodowcową, poprzecinaną przymorskimi rzekami (Parsętą, Grabową, Wieprzą) oraz pasmo wzgórz morenowych, leżące na wschód od Koszalina. Charakteryzuje się takimi terenami jak: obszary klifowe, nadmorskie wydmy szare, początkowe stadia nadmorskich wydm białych, lasy mieszane na wydmach nadmorskich, żyzne buczyny, kwaśne buczyny, grąd subatlantycki, kwaśne dąbrowy, lasy łąkowe oraz łąki świeże użytkowane ekstensywnie

i podmokłe łąki eutroficzne oraz przymorskie jezioro Jamno z mierzeją oraz przylegające do jeziora kompleksy lasów i bagiennej łąk. Głównymi walorami tego obszaru są:

- urozmaicona rzeźba terenu z wieloma kompleksami leśnymi oraz rozległymi kulturowymi powierzchniami upraw rolnych,
- krajobraz nadmorski, charakterystyczny dla Wybrzeża Środkowego,
- malownicze, głęboko wcięte w powierzchnię doliny rzek przymorskich, które tutaj uchodzą do morza,
- siedliska przyrodnicze podlegające szczególnej ochronie,
- wzgórza moreny czołowej i przymorskie jeziora,
- miejsca lęgowe i siedliska rzadkich i ginących zwierząt,
- trasy przemieszczania się ptactwa w okresie wiosennych i jesiennych przelotów.

Źródło: <http://www.karnieszewice.szczecinek.lasy.gov.pl/>; <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

W stosunku do Obszarów Chronionego Krajobrazu obowiązują przepisy z art. 24 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. z 2020 r. poz. 55 z późn. zm.), które zakazują:

1. Zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
2. Realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na Środowisko;
3. Likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
4. Wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
5. Wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
6. Dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
7. Likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

8. Budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne – z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;
9. Lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego.

Realizacja założeń POŚ dla Miasta Darłowo odbywać się będzie zgodnie z ww. przepisami. Przestrzegane będą obowiązujące na tym obszarze zakazy.

Obszar Natura 2000 Dolina Wieprzy i Studnicy (PLH220038) - Rozciąga się od pojezierza bytowskiego na południu do ujścia Wieprzy w Darłowie na północy. Wzniesienia morenowe dochodzą do wysokości 200 m.n.p.m. W zlewni Wieprzy zachowały się duże połacie mokradeł, oraz torowiska wysokie i bory bagienne. W dolinach rzek występują starorzecza, mezotroficzne i dystroficzne jeziora, niektóre otoczone torfowiskami mechowiskowymi podmokłymi oraz świeżymi łąkami. Występują tu jeziora lobeliowe, a na terenach bezodpływowych występują liczne małe mszary i oczka dystroficzne. W graniach obszaru znajduje się przynajmniej 15 siedlisk z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Ostoja charakteryzuje się znacznym udziałem roślin rzadkich i zagrożonych z Polskiej Czerwonej Księgi Roślin. Ponadto stwierdzono tu występowania jednego gatunku rośliny z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG: elismy wodnej oraz 7 gatunków zwierząt: minóg strumieniowy, minóg rzeczny, łosoś szlachetny, różanka, koza, głowacz biało płetwy, wydra. Ponadto występuje tu cenne biotopy ptaków drapieżnych oraz związanych z obszarami wodno-błotnymi.

Dla Obszaru Natura 2000 Dolina Wieprzy i Studnicy został przyjęty plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska Szczecinie z dnia 14 listopada 2018 r. Ponadto Zgodnie z przepisami art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2020 r. poz. 55 z późn. zm.) Ponadto na Obszarach Natura 2000 wprowadza się następujące zakazy: podejmowanie działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Realizacja założeń POŚ dla Miasta Darłowo odbywać się będzie zgodnie z ww. dokumentami. Przestrzegane będą obowiązujące na tym obszarze przepisy oraz zakazy.

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 30. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Zasoby przyrodnicze

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">— Występowanie obszaru chronionego krajobrazu;— Występowanie obszaru Natura 2000;— Duża różnorodność krajobrazowa, ekosystemowa, siedliskowa i gatunkowa	<ul style="list-style-type: none">— Presja urbanizacyjna i turystyczna na obszary chronione;— Niepełna inwentaryzacja i waloryzacja stanu przyrody;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">— Promocja walorów przyrodniczych miasta;— Nowoczesne sposoby wykrywania kłusowników i szkód w ekosystemie;— Programy i akcje edukacyjno - informacyjne w szkołach i wśród mieszkańców miasta o potrzebie ochrony przyrody;	<ul style="list-style-type: none">— Działalność degradacyjna człowieka;— Zmiany klimatyczne;— Niska świadomość ekologiczna mieszkańców i turystów;— Kłusownictwo i łowiectwo;— Presja urbanistyczna i turystyczna na obszary chronione.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.9 Zagrożenia poważnymi awariami

Zagadnienia związane z poważnymi awariami zostały uregulowane przede wszystkim w ustawie Prawo ochrony środowiska (tytuł IV „Poważne awarie”). Definicja ustawowa określa poważną awarię jako „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałą w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych sytuacji, prowadząca do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem” (art. 3, ust. 23). Definicja ta jest zbieżna z Dyrektywą Seveso II (96/82/WE) oraz Konwencją z 1992 r. w sprawie transgranicznych skutków awarii przemysłowych.

AWARIE ELEKTROWNI JĄDROWYCH, GWAŁTOWNE POŻARY OBIEKTÓW PRZEMYSŁOWYCH, ATAKI TERRORYSTYCZNE

Zakładem stwarzającym zagrożenie awarią przemysłową jest każdy zakład, na którego terenie znajdują się substancje niebezpieczne, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska. Ze względu na rodzaj i ilość substancji niebezpiecznych zakłady dzielimy, zgodnie z art. 248, ust. 1 u.p.o.ś., na:

- zakłady o zwiększonym ryzyku;
- zakłady, na których terenie znajdują się mniej niebezpieczne substancje lub ich ilość jest mniejsza;

— zakłady o dużym ryzyku.

Na terenie miasta Darłowo działalność gospodarcza związana jest głównie z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi i na jej terenie nie funkcjonują większe zakłady przemysłowe, które stanowiłyby zagrożenie wystąpienia poważnej awarii w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.

TRANSPORT SUBSTANCJI NIEBEZPIECZNYCH

Poważne zagrożenie dla miasta stanowić może transport substancji niebezpiecznych w ruchu drogowym. Obecność na jej terenie ważnych szlaków komunikacyjnych stanowi nie tylko potencjał rozwojowy jednostki samorządowej, ale także zwiększa możliwość wystąpienia zagrożeń związanych z transportem substancji niebezpiecznych. Główny ruch samochodowy na terenie miasta skupiony jest na drodze krajowej nr 37 oraz drogach wojewódzkich 203 i 205.

INNE ZAGROŻENIA

Wśród innych zagrożeń, które mogą wystąpić na terenie miasta, można wyróżnić: zagrożenia radiacyjne (skażenia promieniotwórcze), chemiczne (zagrożenie toksycznymi środkami przemysłowymi i innymi substancjami chemicznymi), biologiczne: epidemie, epizootie (plagi zwierzęce), epifitozy (choroby populacji roślinnej), awarie urządzeń infrastruktury technicznej (gazowe, energetyczne, wodociągowe), terrorystyczne (z wykorzystaniem broni, bomb, materiałów wybuchowych, środków chemicznych oraz biologicznych).

Na terenie miasta w ostatnim czasie nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 31. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — Brak zakładów stwarzających poważne ryzyko awarii; — Brak działalności przemysłowej stanowiącej potencjalne zagrożenie. 	<ul style="list-style-type: none"> — Możliwość transportu drogowego ładunków niebezpiecznych; — Mały zakres wiedzy społeczeństwa dotycząca postępowania w razie powstawania poważnej awarii; — Małe prawdopodobieństwo przewidzenia możliwości poważnej awarii.
— Szanse	— Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — Edukacja społeczeństwa na temat postępowania podczas wystąpienia poważnej awarii; — Postęp technologiczny; — Regulacje prawne – wymagania dla zakładów i ich kontrola; 	<ul style="list-style-type: none"> — Zdarzenia losowe w zakładach pracy; — Awarie podczas transportu substancji niebezpiecznych; — Ryzyko wystąpienia suszy i klęsk nieurodzaju;

Źródło: Opracowanie własne

3.3 Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii

RACJONALIZACJA UŻYTKOWANIA WODY DO CELÓW PRODUKCYJNYCH I KONSUMPCYJNYCH

Osiągnięcie założonego celu, będzie możliwe w przypadku podjęcia działań przez miasto Darłowo oraz podmioty gospodarcze funkcjonujące na jej terenie, zużywające na cele produkcyjne znaczne zasoby wody, a także przez podmioty, gospodarujące infrastrukturą techniczną. Zgodnie z danymi GUS, zużycie wody w badanym okresie, uległo zmniejszeniu. Ograniczenie zużycia wody będzie wymagało wzrostu świadomości mieszkańców, co do konieczności racjonalnego gospodarowania wodą i przyjęcie przez nich odpowiednich nawyków w korzystaniu z tego zasobu. W celu dalszego zmniejszenia wodochłonności w strefie gospodarki, zakłady korzystające ze środowiska – pobierające wodę, surowce i energię powinny stosować najlepsze dostępne techniki (BAT). Istotne jest wdrażanie systemów zarządzania środowiskowego w zakładach (normy ISO 14000), wprowadzanie zasad Czystej Produkcji oraz przystępowanie do programów sektorowych z dziedziny ochrony środowiska.

Oszczędne gospodarowanie wodą ma istotne znaczenie dla środowiska naturalnego, a skala oszczędności zależy w głównej mierze od świadomości ekologicznej i determinacji mieszkańców miasta. Proekologiczne rozwiązania powinny być także stosowane w budynkach użyteczności publicznej usytuowanych na terenie jednostki. Dotychczasowe doświadczenia (zebrane przez Witolda M. Lewandowskiego w opracowaniu pt. „Proekologiczne odnawialne źródła energii”), wskazują że „najważniejsze oszczędności wody uzyskuje się dzięki:

- zainstalowaniu indywidualnych liczników wody w gospodarstwach domowych,

- zastąpieniu tradycyjnych spłuczek o dużej pojemności rozwiązaniami o innej konstrukcji, umożliwiającymi 2-3 krotne zmniejszenie zużycia wody,
- zastąpieniu zaworów dławicowych zaworami np. kulowymi, które mają mniejsze opory przepływu i nie wymagają wymiany uszczeltek,
- stosowaniu w bateriach umywalkowych, prysznicowych i kuchennych mieszaczy, które napowietrzają wodę, zwiększają jej efektywną objętość i tym samym zmniejszają jej pobór,
- zastąpieniu wanien kabinami prysznicowymi, w których pobór wody jest 3-4 razy mniejszy,
- zmianie systemu mycia w umywalkach i zlewozmywakach – nie pod bieżącą wodą,
- instalowaniu pralek i zmywarek o małym poborze wody”.

ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE ENERGII

Do realizacji założonego celu, ze względu na wzrastające ceny energii, będą dążyć zarówno przedsiębiorcy, jak i władze oraz mieszkańcy miasta. Zmniejszenie zużycia energii jest bowiem, jedynym sposobem ograniczenia wydatków związanych z pozyskaniem energii elektrycznej, jak i cieplnej. Jednym z warunków rozwoju współczesnego świata jest dążenie do zmniejszenia zużycia energii w różnych procesach. Dotyczy to także procesów, które służą do utrzymania komfortu klimatycznego i komfortu użytkowania w budynkach: ogrzewania, wentylacji, klimatyzacji, podgrzewania wody wodociągowej.

Niżej wymienione fakty, mówiące, że:

- zasoby paliw są ograniczone,
- dostępność do paliw jest coraz trudniejsza,
- ceny paliw będą miały tendencję wzrostową,
- należy ograniczać zanieczyszczenie środowiska produktami procesów spalania,

świadczą o znacznej roli działań zmierzających do oszczędzania energii i jej efektywnego wykorzystania.

Ochrona środowiska poprzez zmniejszenie zużycia energii nie musi wcale odbywać się kosztem obniżenia poziomu życia ani wiązać się z pogorszeniem warunków pracy, rezygnacją z ogrzewania mieszkań, oświetlania ich i korzystania z coraz nowocześniejszych urządzeń gospodarstwa domowego oraz zaprzestaniem korzystania ze środków transportu. Energię można bowiem zaoszczędzić następującymi metodami:

- modyfikując istniejące systemy energetyczne zarówno w samym procesie jej wytwarzania, jak i transportu,
- wprowadzając nowe energooszczędne technologie w przemyśle, budownictwie, rolnictwie i gospodarstwach domowych,

- promując oszczędzanie energii za pomocą akcji propagandowych oraz wprowadzaniem zachęcających do oszczędzania bodźców ekonomicznych.

Działania mające na celu racjonalizację zużycia energii będą w głównej mierze prowadzone przez podmioty gospodarcze, m.in. poprzez stosowanie energooszczędnych technologii produkcji, władze samorządowe pragnące minimalizować rachunki związane z dostawami paliw i energii elektrycznej na potrzeby infrastruktury publicznej. Zadaniem władz samorządowych będzie ponadto organizacja działań edukacyjnych i informacyjnych z zakresu upowszechniania metod racjonalizacji zużycia energii. Zrównoważone wykorzystanie energii dotyczy nie tylko przemysłu, energetyki i budownictwa, ponieważ także indywidualne gospodarstwa domowe mają ogromne możliwości ochrony środowiska poprzez energooszczędne budownictwo oraz energooszczędne systemy ogrzewania.

ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE MATERIAŁÓW

Priorytetowym celem w zakresie zrównoważonego wykorzystania zasobów jest „zredukowanie negatywnego oddziaływania na środowisko spowodowanego wykorzystywaniem zasobów w sytuacji wzrostu gospodarczego - koncepcja zwana rozdzieleniem (decoupling). W praktyce oznacza to zredukowanie oddziaływania na środowisko będącego skutkiem wykorzystywania zasobów, przy jednoczesnej poprawie ogólnej wydajności zasobów w obszarze gospodarki”. Realizacja założonego celu jest uwarunkowana podjęciem proekologicznych działań przez zakłady produkcyjne funkcjonujące na terenie miasta Darłowo. Motywację do podjęcia działań w tym zakresie stanowią coraz wyższe koszty zakupu materiałów oraz utylizacji odpadów poprodukcyjnych, w związku z czym działania ograniczające materiałochłonność oraz odpadowość produkcji przełożą się na konkretne oszczędności przedsiębiorstw. Zadaniem władz samorządowych oraz organów publicznych będzie natomiast informowanie, wspieranie i monitorowanie działań podejmowanych przez zakłady produkcyjne w zakresie ograniczania materiałochłonności i odpadowości produkcji oraz kontrola zgodności tych działań z obowiązującymi przepisami prawa.

3.4 Zagadnienia horyzontalne

Zgodnie z wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, w ramach każdego obszaru interwencji należy uwzględnić zagadnienia horyzontalne: adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska.

3.4.1 Adaptacja do zmian klimatu

Występujące w ostatnich kilku dekadach skutki zmieniającego się klimatu, zwłaszcza wzrostu temperatury, częstotliwości i nasilania zjawisk ekstremalnych, systematycznie się pogłębiają. Stanowią tym samym zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów

na świecie, w tym także dla Polski. Konieczne jest zatem, podjęcie działań na rzecz dostosowania się (adaptacji) do prognozowanych skutków zmian klimatu, które powinny być realizowane jednocześnie z działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych (mitygacja).

Dokument pn. „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020) stanowi odpowiedź na walkę ze zmianami klimatu, a jego głównym celem jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. Ponadto uruchomiona została strona internetowa klimada.mos.gov.pl, na której znajdują się informacje dotyczące zmian klimatu oraz adaptacji do nich.

Według SPA2020, do najważniejszych negatywnych skutków zmian klimatu w skali regionalnej zaliczyć należy niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych, zwiększenie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof (silne wiatry, incydentalne trąby powietrzne, wyładowania atmosferyczne, ulewne deszcze, wzrost okresów upalnych).

W związku z postępującymi zmianami klimatu nie można wykluczyć pojawienia się w przyszłości niekorzystnych jej skutków w postaci: wichur, ulewnych deszczy, mrozów, susz itp. Obszary zurbanizowane ze względu na zagęszczenie zabudowy zagrożone są ponadto powstawaniem tzw. wyspy ciepła, która jest efektem nadmiernej emisji energii z różnych źródeł. Dodatkowo wzmacnia ją wzrastająca temperatura, co sprzyja stagnacji powietrza nad obszarami zabudowanymi i wzrostowi koncentracji zanieczyszczeń powietrza. Również obszary wiejskie, na których brak centralnych systemów ciepłowniczych, gdzie dominuje ogrzewanie indywidualne z kotłowni przydomowych, powinny podejmować działania zmierzające do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, zwłaszcza poprzez rozwijanie odnawialnych źródeł energii oraz właściwe planowanie przestrzenne. Ponadto poważnym zagrożeniem jest susza. Polska leży w strefie klimatu przejściowego umiarkowanego, ale pomimo to na jej obszarze występują susze o ujemnych skutkach, stanowiące poważny problem ekonomiczny, społeczny i środowiskowy dla jednostek, gdzie powierzchnia użytków rolnych przekłada się na charakter gospodarczy obszaru, tak jak jest to w przypadku miasta Darłowo.

Zagrożenia występujące w regionie województwa zachodniopomorskiego oraz miasta Darłowo wiążą się głównie z powodzią oraz erozją brzegu morskiego i stopniowym cofaniem się lądu.

W związku z powyższym rekomenduje się następujące kierunki działań adaptacyjnych:

- Zwiększenie ochrony gleb przed ekstremalnymi warunkami pogodowymi (m.in. susze) i erozją oraz oszacowanie możliwości upraw roślin ciepłolubnych (m.in. kukurydza, sorgo) w celu zwiększenia ilości pozyskiwanych wysokowydajnych pasz dla zwierząt;
- Zwiększenie intensywności działań w kształtowaniu sieci osadniczej, uwzględniając przy tym zwiększenie obszarów zieleni i wodnych w ich planach rozwoju, zapewnienie przewietrzania miast oraz poprawę jakości powietrza;
- Zabezpieczenie w wodę dobrej jakości, zwłaszcza mniejszych rzek, w czasie dłuższych okresów susz i niedoborów wody poprzez przygotowanie odpowiednich planów, programów i działań.

Źródło: <http://klimada.mos.gov.pl/>

Zbyt niska pojemność retencyjna naturalna oraz sztucznych zbiorników wpływa na brak ich skuteczności oraz ogranicza ich funkcjonowanie w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Na takich obszarach istnieje zwiększone prawdopodobieństwo występowania podtopień i powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami, zalewających obszary. Wobec tego, w celu adaptacji do zmian klimatu i ograniczenia negatywnych skutków związanych wystąpieniem ulewnych deszczy, czy roztopów po dużych opadach śniegu, a także dla zabezpieczenia przeciwpowodziowego należy zwiększać pojemność retencyjną zlewni, w tym m.in. poprzez budowanie zbiorników retencyjnych. Ponadto oprócz budowy zbiorników istotne jest w celu przeciwdziałania wyłączenia lokalnych podtopień zwiększenie ilości wody przetrzymywanej w korytach cieków i rowach melioracyjnych. Systematyczna konserwacja, modernizację oraz budowa nowych urządzeń, a następnie ich właściwa eksploatacja ma wpływ na ograniczenie ich wystąpienia. W związku z tym, istotny jest rozwój infrastruktury wodno – melioracyjnej na obszarze miasta, który wpływa na łagodzenie zagrożeń naturalnych.

Jednym z istotnych aspektów jest lokalne zachowanie istniejących, zwłaszcza niewielkich obszarów wodno-błotnych lub ich odtworzenie poprzez dziania małej retencji. Polega ona na gromadzeniu wody w niewielkich zbiornikach poprzez zatrzymywanie lub spowalnianie spływu wód, przy jednoczesnym zachowaniu i wspieraniu rozwoju krajobrazu naturalnego. Działania te mają na celu likwidację przyczyn i skutków pogorszenia naturalnych stosunków wodnych poprzez spowalnianie odpływu wody, minimalizację skutków suszy oraz przeciwdziałanie powodzi. Ponadto mała retencja wpływa na odtworzenie lub zachowanie istniejących obszarów wodno-błotnych m.in. poprzez wspieranie pro-środowiskowych metod retencjonowania wody tj. zachowanie naturalnych „zbiorników retencyjnych”, renaturyzacja siedlisk podmokłych, czy integracja działań różnych podmiotów pozwalająca na uzyskanie efektu ekologicznego.

Źródło: <http://www.malaretencja.pl>

Do rozwiązań w zakresie adaptacji do zmian klimatu należy również kształtowanie odpowiedniej struktury użytkowania terenu. Ważne jest podejmowanie prac dotyczących renaturyzacji koryt cieków, zmierzających do przywrócenia ich naturalnych charakterystyk, (również poprzez roboty hydrotechniczne i prace utrzymaniowe), ograniczenie nadmiernego zagrożenia erozją, poprzez m.in. wsiewki poplonowe, międzyplony ścierniskowe, czy zwiększanie powierzchni zalesionych, wprowadzanie zadrzewień, w tym na terenach zniszczonych, niewykorzystanych rolniczo, czy gruntach rolnych o niskiej przydatności dla rolnictwa i podatnych na degradację.

Zjawisko suszy powoduje przesuszenie gleby, obniżenie poziomu wód oraz zmniejszenie przepływu wody w rzekach i rowach melioracyjnych. W okresie wegetacji roślin może spowodować duże straty w rolnictwie. Realizując postanowienia ustawy Prawo wodne, tworzone są specjalne plany przeciwdziałania skutkom suszy. Plany zawierają przede wszystkim analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych, propozycje budowy, rozbudowy lub przebudowy urządzeń wodnych, propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji oraz katalog działań służących ograniczeniu skutków suszy.

Zwiększenie możliwości zapobiegania ewentualnym zagrożeniom i reagowania na nie jest możliwe dzięki działalności straży pożarnej oraz odpowiedniego jej wyposażenia, umożliwiającego skuteczne prowadzenie akcji ratowniczych.

Gwałtowne i negatywne zjawiska wynikające ze zmian klimatu występują coraz częściej, dlatego coraz bardziej istotne jest przygotowanie miasta i jego infrastruktury na zmiany klimatu. Zaplanowane w Programie Ochrony Środowiska zadania mają na celu mitygację, adaptację do zmian klimatu oraz ograniczenie jego skutków.

3.4.2 Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska

Zgodnie z przepisem art. 77 z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.), problematykę ochrony środowiska uwzględnia się w podstawach programowych kształcenia ogólnego dla wszystkich typów szkół. Obowiązkiem tym ustawodawca objął również organizatorów kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych i środki masowego przekazu, które są obowiązane kształtować pozytywny stosunek społeczeństwa do ochrony środowiska oraz popularyzować zasady tej ochrony w publikacjach i audycjach. Konstytucyjnych podstaw dla realizacji edukacji ekologicznej należy upatrywać w zasadzie zrównoważonego rozwoju (art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polski z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. z 1997 r. nr 78 poz. 483) oraz w generalnym obowiązku każdego obywatela do dbałości o stan środowiska

oraz odpowiedzialności za spowodowane przez siebie jego pogorszenie określonym w art. 86 Konstytucji RP.

Obecnie edukacja ekologiczna na terenie miasta prowadzona jest przede wszystkim w formalnym systemie kształcenia. W szkołach przeprowadzane są m.in.: konkursy ekologiczne, pogadanki dot. ochrony środowiska, pogadanki dot. zbiórki i utylizacji odpadów czy zajęcia plenerowe. Ponadto dodatkowo zamieszczane są informacje na stronach internetowych w celu podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców.

Ocenia się jednak, że poziom świadomości mieszkańców miasta oraz lokalnych interesariuszy w zakresie efektywności energetycznej i możliwości oszczędzania energii nie jest jeszcze zadawalający, dlatego planowana jest dalsza realizacja kampanii informacyjno-edukacyjnych i promocyjnych, których celem będzie komunikacja z mieszkańcami i lokalnymi interesariuszami oraz podniesienie ich wiedzy w zakresie ochrony środowiska.

Proponowane zadania w zakresie edukacji ekologicznej to:

- edukacja lokalnej społeczności z zakresu efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii,
- prowadzenie kampanii informacyjno – promocyjnej w zakresie gospodarki niskoemisyjnej oraz wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej budynków,
- promowanie atrakcyjności transportu publicznego, pieszego i rowerowego,
- promowanie ochrony środowiska przyrodniczego na terenie miasta,
- działania zmierzające do różnicowania rolnictwa w kierunku rolnictwa ekologicznego,
- edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i negatywnych skutków promieniowanie elektromagnetycznego,
- edukacja mieszkańców w zakresie racjonalnego korzystania z zasobów wodnych,
- prowadzenie akcji edukacyjno – informacyjnych w zakresie właściwego postępowania z odpadami oraz ograniczenia ich powstawania,
- edukacja mieszkańców w zakresie właściwego zachowania się w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia.

3.4.3 Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska są pojęciem, które zostało zdefiniowane zostało w art. 104 ust. 2 w byłej ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska jako zagrożenie spowodowane gwałtownym zdarzeniem, nie będącym klęską żywiołową, które może wywołać znaczne zniszczenie środowiska lub pogorszenie jego stanu, stwarzające powszechne niebezpieczeństwo dla ludzi i środowiska.

W chwili obecnej pojęcie to nie jest definiowane, chociaż powszechnie w środowisku twierdzi się, że zastąpiło je pojęcie poważnej awarii, zdefiniowane w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.). Wobec powyższego, rozumiane jest jako zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia, zdrowia ludzi lub środowiska, a także powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Jako nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska, a także poważną awarię należy traktować zdarzenia, takie jak: pęknięcie i rozszczelnienie instalacji rurociągów transportowych, wybuch, awarię zbiornika, katastrofę autocysterny lub cysterny kolejowej przewożącej substancję niebezpieczną, awarię obiektów hydrotechnicznych, itp.

Kolejnym aktem prawnym definiującym pojęcie nadzwyczajnych zagrożeń jest ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 961 z późn.zm.), która definiuje nadzwyczajne zagrożenie jako inne niż pożar i klęska żywiołowa zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków. W świetle tej ustawy ochrona przeciwpożarowa polega m.in. na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem. Zdarzeniem miejscowym nazywane są skażenia obszaru substancjami radioaktywnymi, skażenia niebezpiecznymi substancjami chemicznymi, skażenia chemiczne i biologiczne w wyniku katastrof obiektów hydrotechnicznych.

Na terenie miasta brak jest zakładów przemysłowych zaliczanych do kategorii obiektów o zwiększonym lub dużym ryzyku poważnej awarii przemysłowej, jednak zlokalizowane są małe i średnie zakłady, które mogą stanowić ryzyko awarii. Należy też zaznaczyć, że ewentualne poważne zdarzenia mogą również mieć miejsce podczas transportu drogowego i kolejowego substancji niebezpiecznych przez teren miasta, niewłaściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi, magazynowania substancji niebezpiecznych oraz zagrożenia pożarowego. W związku z powyższym, na terenie miasta zagrożenia dotyczą zanieczyszczenia powietrza, gruntu oraz wody, co może stanowić poważne zagrożenia dla środowiska i życia ludzi.

W związku z tym, konieczne jest podejmowania działań m.in. z zakresu rozwoju systemów ostrzegania mieszkańców, konserwacji urządzeń infrastruktury energetycznej,

przeciwdziałania skutkom suszy modernizacji i budowy infrastruktury uwzględniającej dynamiczne zmiany pogodowe.

3.4.4 Monitoring środowiska

Państwowy monitoring środowiska został powołany ustawą z dnia 10 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 995 z późn. zm.) w celu zapewnienia wiarygodnych informacji o stanie środowiska. Stanowi on system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz zbierania, analizowania, udostępniania wyników badań i oceny elementów środowiska. Jego celem jest systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymany standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów,
- występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Zakres zadań państwowego monitoringu środowiska jest określany w wieloletnich strategicznych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzanych przez Ministra Klimatu oraz w wykonawczych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Obecnie obowiązujący Strategiczny Program PMŚ na lata 2020-2025 powstał na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 10 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska i obejmuje zadania wynikające z odrębnych ustaw, zobowiązań międzynarodowych oraz innych potrzeb wynikających ze strategii rozwoju oraz innych programów i dokumentów programowych.

Program Ochrony Środowiska dla miasta Darłowo wykorzystuje i będzie wykorzystywał informacje wytworzone w ramach PMŚ w celu monitorowania skuteczności działań i strategicznego planowania w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Miasto współpracuje z Inspekcją Ochrony Środowiska dotyczącą lokalnych miejsc występowania zanieczyszczeń wód czy gruntu. Przekazywane wyniki przeprowadzanych badań, ich analiza, wyniki ocen są dostępne na stronie internetowej WIOŚ w Szczecinie. Informacje dotyczące stacji pomiarowych na terenie miasta Darłowo znajdują się w Programie Państwowego Monitoringu Środowiska dla Województwa Zachodniopomorskiego. Przekazywane dane i przeprowadzone na terenie gminy badania, ich analiza, wyniki ocen, prognoza są dostępne na stronach internetowych WIOŚ w Szczecinie i siedzibie Inspektoratu.

Wyniki monitoringu publikowane są w wydawanych co roku raportach o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim oraz w rocznych ocenach jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim.

4. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

4.1 Nadrzędny cel programu

**POPRAWA STANU ŚRODOWISKA I ZACHOWANIE WALORÓW PRZYRODNICZYCH POPRZEZ
ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ MIASTA DARŁOWO**

4.2 Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska

Na podstawie diagnozy stanu istniejącego oraz zagrożeń środowiska przyrodniczego miasta Darłowo, zachowując spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym, dla każdego z obszarów interwencji określono kierunki interwencji oraz wyznaczono cele i zadania do realizacji.

W ramach poszczególnych obszarów interwencji wyznaczono cele operacyjne i działania ekologiczne, które zostały zaprezentowane w formie tabelarycznej. Zgodnie z *Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska* (MŚ, Warszawa, 2 września 2015 r.), w przedmiotowym dokumencie należy zamieścić harmonogram rzeczowo – finansowy realizacji zadań własnych samorządu opracowującego POŚ.

Zaplanowane zadania mają na celu poprawę jakości środowiska na terenie miasta Darłowo. Ich realizacja nie wpłynie negatywnie na obszary chronione w tym Obszary Natura 2000. Zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji planowanej do utworzenia infrastruktury nie będą podejmowane działania, których skutkiem byłoby naruszenie katalogu czynności zabronionych w odniesieniu do poszczególnych form ochrony przyrody, występujących na tym obszarze. Zadania nie wpłyną w sposób znaczący na populacje siedlisk i gatunków chronionych. Realizacja Programu Ochrony Środowiska nie wpłynie negatywnie na realizację celów ochrony obszarów chronionych. Przedsięwzięcia prowadzone będą na terenach głównie zurbanizowanych. Spodziewane są jedynie krótkoterminowe oddziaływania lub uciążliwości związane z prowadzonymi robotami budowlanymi, które ustaną po ich zakończeniu.

Należy zaznaczyć, że podmioty realizujące poszczególne działania powinni każdorazowo rozpatrywać kwestie ich wpływu na środowisko na kolejnych etapach procesu planistycznego i inwestycyjnego, po doprecyzowaniu lokalizacji, rodzaju i zakresu danego przedsięwzięcia, wpisującego się w założenia niniejszego dokumentu.

Tabela 32. Cele i kierunki interwencji oraz zadania Programu Ochrony Środowiska dla miasta Darłowo

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	Liczba budynków, u których wzrosła efektywność energetyczna (szt.) Źródło danych: Urząd Miejski w Darłowie	0	Wg potrzeb Wzrost wartości liczby budynków	Poprawa efektywności energetycznej	Zmniejszenie energochłonności jednorodzinnych budynków mieszkalnych – przedsięwzięcie antysmogowe	Mieszkańcy Miasta Miasto Darłowo	Brak środków finansowych; brak zainteresowania mieszkańców
		Liczba wymienionych źródeł ciepła (szt.) Źródło danych: Urząd Miejski w Darłowie	0	Wg potrzeb Wzrost wartości wymienionych źródeł ciepła	Ograniczenie niskiej emisji	Wymiana indywidualnych źródeł ciepła opalanych węglem	Mieszkańcy Miasta Miasto Darłowo	Brak środków finansowych; brak zainteresowania mieszkańców
ZAGROZENIA HAŁASEM	POPRAWA KLIMATU AKTYSTYCZNEGO	Maksymalna wartość przekroczeń dopuszczalnych wartości poziomu hałasu Źródło danych: GIOŚ	-	Utrzymanie dopuszczalnej wartości hałasu poniżej maksymalnej wartości	Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Budowa dróg i wymiana nawierzchni drogowej	Miasto Darłowo	Brak środków finansowych, zmiana uwarunkowań prawnych
						Budowa ciągu pieszo - jezdnego	Miasto Darłowo	Brak środków finansowych
GOSPODAROWANIE WODAMI	DOBRY STAN WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH	Zużycie wody na 1 mieszkańca (m ³) Źródło danych: GUS	50,5	<50,5	Zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi	Propagowanie optymalizacja zużycia wody	Miasto Darłowo	Nie dotarcie do wszystkich interesariuszy
GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA	PROWADZENIE RACJONALNEJ GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ	Liczba alternatywnie zasilanych w wodę mieszkańców Darłówka Wschodniego i Zachodniego (mieszkaniec/km sieci) Źródło danych: MPGK w Darłowie	-	od 90 do 120 mieszkańców/km sieci	Rozbudowa i modernizacje infrastruktury sanitarno - kanalizacyjnej	Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie miasta – budowa magistrali;	Miasto Darłowo MPGK w Darłowie	Brak środków finansowych, Wydłużenie inwestycji w czasie

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
		Liczba wymienionych zasuw, hydrantów i łączników (stare miasto) (szt.) Źródło danych: MPGK w Darłowie		zasuw: 150 hydrantów: 30 łączników rur PCV: 30		Modernizacja sieci wodociągowej na terenie Miasta;		
		Wskaźnik koncentracji liczby mieszkańców podłączonych do kanalizacji (mieszkaniec/km sieci) Źródło danych: MPGK w Darłowie		od 90 do 120 mieszkańców/km sieci		Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Miasta;		
		Wymiana pomp w przepompowniach ścieków Źródło danych: MPGK w Darłowie		Zmniejszenie zużycie energii, odbiór ścieków z terenów nie objętych aglomeracją, zmiana aglomeracji		Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Miasta;		
		Liczba wybudowanych przepompowni (szt.) Źródło danych: MPGK w Darłowie		3				
		Montaż krato-sita, wymiana dmuchaw, wymiana prasy odwadniania osadów Źródło danych: MPGK w Darłowie		Poprawa wskaźników technologicznych pracy oczyszczalni ścieków, zmniejszone zużycie energii elektrycznej		Modernizacja oczyszczalni ścieków		

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	BUDOWA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI ZGODNEGO Z WYMAGANIAMI KRGO 2022	Ilość odpadów unieszkodliwionych (tony) Źródło danych: Urząd Miejski w Darłowie	444,64	<444,64	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	Likwidacja pozostałych wyrobów azbestowych	Miasto Darłowo	Brak środków finansowych; zmiana uwarunkowań prawnych; nagle, nieprzewidziane zdarzenia
ZASOBY PRZYRODNICZE	ZACHOWANIE WALORÓW I ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	Liczba rzek, na których wybudowano szlaki kajakowe (szt.) Źródło danych: Urząd Miejski w Darłowie	0	2	Wzrost świadomości społeczeństwa	Budowa szlaków kajakowych na rzekach Wieprzy i Grabowej	Miasto Darłowo	Brak efektów prowadzonych działań

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 33. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem Programu Ochrony Środowiska dla miasta Darłowo

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Razem	
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Zmniejszenie energochłonności jednorodzinnych budynków mieszkalnych – przedsięwzięcie antysmogowe	Mieszkańcy Miasta Miasto Darłowo	647 207,60	596 991,47	1 244 199,07	Środki własne mieszkańców Budżet Miasta Środki zewnętrzne
	Wymiana indywidualnych źródeł ciepła opalanych węglem	Mieszkańcy Miasta Miasto Darłowo	574 572,24	82 573,00	657 145,24	Środki własne mieszkańców Budżet Miasta Środki zewnętrzne

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Razem	
ZAGROŻENIA HAŁASEM	Budowa dróg i wymiana nawierzchni drogowej	Miasto Darłowo	629 288,00	629 288,00	Budżet Miasta
	Budowa ciągu pieszo - jezdnego	Miasto Darłowo	540 000,00	540 000,00	Budżet Miasta
GOSPODAROWANIE WODAMI	Propagowanie optymalizacja zużycia wody	Miasto Darłowo	W ramach kosztów administracyjnych									Budżet Miasta
GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA	Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie miasta – budowa magistrali;	Miasto Darłowo MPGK w Darłowie	500 000,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00	2 000 000,00	Budżet Miasta Budżet MPGK WFOŚ
	Modernizacja sieci wodociągowej na terenie Miasta;	Miasto Darłowo MPGK w Darłowie	350 000,00	350 000,00	400 000,00	400 000,00	1 500 000,00	Budżet Miasta Budżet MPGK WFOŚ
	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Miasta;	Miasto Darłowo MPGK w Darłowie	300 000,00	300 000,00	100 000,00	100 000,00	800 000,00	Budżet Miasta Budżet MPGK WFOŚ

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Razem	
	Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Miasta;	Miasto Darłowo MPGK w Darłowie	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	400 000,00	Budżet Miasta Budżet MPGK WFOŚ
	Modernizacja oczyszczalni ścieków	Miasto Darłowo MPGK w Darłowie	400 000,00	400 000,00	400 000,00	400 000,00	1 600 000,00	Budżet Miasta Budżet MPGK WFOŚ
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWIANIU ODPADÓW	Likwidacja pozostałych wyrobów azbestowych	Miasto Darłowo	W zależności od zgłoszeń									Budżet Miasta Środki mieszkańców; WFOŚiGW
ZASOBY PRZYRODNICZE	Budowa szlaków kajakowych na rzekach Wieprzy i Grabowej	Miasto Darłowo	190 000,00	190 000,00	Budżet Miasta

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 34. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Prowadzenie systemu monitoringu powietrza oraz kontrola dotrzymania standardów emisyjnych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
2.	ZAGROŻENIA HAŁASEM	Prowadzenie monitoringu poziomu hałasu w środowisku	WIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, WIOŚ	-
3.	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Prowadzenie monitoring natężenia pól elektromagnetycznych	WIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, WIOŚ	-
4.	GOSPODAROWANIE WODAMI	Prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych	WIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, WIOŚ	-
5.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Kontrola pozwoleń wodno-prawnych	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Środki własne jednostek realizujących	-
6.	ZASOBY GEOLOGICZNE	Kontrola i ograniczenie nielegalnej eksploatacji kopalni	Okręgowy Urząd Górniczy	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, Środki własne OUG	-
7.	GLEBY	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi	Urząd Marszałkowski, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, Właściciele gospodarstw rolnych	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Środki własne jednostek realizujących	-
8.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Prowadzenie i monitorowanie bazy danych azbestu i PCB	Urząd Marszałkowski	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, fundusze zewnętrzne	-
9.	ZASOBY PRZYRODNICZE	Monitorowanie i kontrolowanie podmiotów korzystających ze środowiska	WIOŚ, RDOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, WIOŚ, RDOŚ	-
10.	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych	WIOŚ, Powiatowa Państwowa Straż Pożarna	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, WIOŚ	-

Źródło: Opracowanie własne

4.3 Instrumenty realizacji programu

Ochrona środowiska przyrodniczego realizowana jest na mocy wielu ustaw, wśród których najważniejsze to Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym, ustawa o ochronie przyrody, ustawa o odpadach, Prawo geologiczne i górnicze, Prawo budowlane. Instrumenty realizacji Programu Ochrony Środowiska wynikające z zapisów ustawowych można podzielić na: prawne, finansowe, społeczne, polityczne i strukturalne.

INSTRUMENTY POLITYCZNE

Do najważniejszych instrumentów politycznych należy: Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r., Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego oraz Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego.

INSTRUMENTY PRAWNE

Wśród instrumentów prawnych wyróżnić można:

- pozwolenie wodnoprawne,
- decyzję o emisji do powietrza,
- decyzję dotyczącą hałasu,
- decyzję o wykonaniu oceny oddziaływania na środowisko,
- decyzję dotyczącą gospodarowania odpadami.

INSTRUMENTY FINANSOWE

Do instrumentów finansowych należy m. in.: opłata za gospodarcze korzystanie ze środowiska, administracyjna kara pieniężna. Źródłami pozyskiwania środków na finansowanie zadań związanych z ochroną środowiska są także:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- emisja obligacji komunalnych,
- budżet miasta,
- budżet powiatu,
- kredyty bankowe,
- fundusze unijne (strukturalne, programy pomocowo-operacyjne, pozostałe instrumenty finansowe unijne wspomagające ochronę środowiska np. Program LIFE).

INSTRUMENTY SPOŁECZNE

Można je podzielić na dwie zasadnicze grupy:

- wewnętrzne, czyli dotyczące działań samorządów i realizowane poprzez działania edukacyjne,
- zewnętrzne – polegające na budowaniu komunikacji społecznej (konsultacje, debaty publiczne, kampanie edukacyjne).

INSTRUMENTY STRUKTURALNE

Są to przede wszystkim strategie i programy wdrożeniowe oraz systemy zarządzania środowiskowego.

5. System realizacji programu ochrony środowiska

5.1 Struktura zarządzania środowiskiem

Sprawna i skuteczna realizacja planowanych zadań w zakresie ochrony środowiska na terenie miasta Darłowo umożliwi osiągnięcie założonych celów, określonych w ramach kilku istotnych obszarów interwencji. W związku z tym, Miasto musi jednocześnie dysponować zasobami finansowymi, organizacyjnymi oraz infrastrukturalnymi.

ZASOBY FINANSOWE

Realizacja zadań Programu Ochrony Środowiska wymaga zabezpieczenia i uzyskania środków budżetowych, jak i pozabudżetowych. Wdrażanie Programu powinno być możliwe między innymi dzięki stworzeniu sprawnego systemu finansowania ochrony środowiska, w którym podstawowymi źródłami finansowania są fundusze ekologiczne, programy pomocowe, środki własne inwestorów oraz budżet Miasta.

Realizacja inwestycji w zakresie ochrony środowiska może być wspierana za pomocą funduszy zewnętrznych pozyskiwanych w formie dotacji bezzwrotnej lub preferencyjnej pożyczki. Źródłem finansowania inwestycji z zakresu infrastruktury przyczyniającej się do ochrony środowiska, mogą być fundusze Unii Europejskiej, WFOŚiGW, NFOŚiGW, Bank Ochrony Środowiska S.A. oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych.

ZASOBY ORGANIZACYJNE

Realizacja planowanych inwestycji, oprócz zabezpieczenia odpowiedniego finansowania, wymaga również właściwej organizacji wewnętrznej. Ponadto problem ochrony środowiska na analizowanym obszarze odgrywa kluczową rolę na etapie opracowywania dokumentów planistycznych. Cele i zadania w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska zostały ujęte w opracowanych planach i strategiach, obowiązujących na terenie miasta. Cele zawarte w tych dokumentach są sukcesywnie realizowane przez pracowników Urzędu Miejskiego

w Darłowie oraz przez przedsiębiorców i inne jednostki, w szczególności w zakresie edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży oraz rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej miasta. Jednostka samorządu terytorialnego dysponuje odpowiednio przygotowanym zasobem organizacyjnym, umożliwiającym skuteczną i sprawną realizację zaplanowanych zadań.

ZASOBY INFRASTRUKTURALNE

Zadania planowane do realizacji w ramach poszczególnych priorytetów i celów, zostały określone z uwzględnieniem obecnych zasobów infrastrukturalnych miasta oraz realnych możliwości ich potencjalnej rozbudowy. W związku z tym można przyjąć, że z punktu widzenia zasobów infrastrukturalnych, realizacja planowanych zadań jest możliwa.

Analizując możliwość zastosowania przedstawionych rozwiązań na podstawie uwarunkowań dotyczących istniejącej infrastruktury, organizacji i zarządzania ochroną środowiska oraz sytuacji finansowej Miasta, stwierdzono, że wszystkie zaproponowane przedsięwzięcia są możliwe do zrealizowania uwzględniając następujące warunki:

- etapowość wdrażania przewidzianych do realizacji zadań,
- powołanie zespołu konsultacyjnego, którego zadaniem byłby nadzór w zakresie wdrażania, realizacji oraz monitoringu funkcjonowania programu,
- pozyskanie dodatkowych środków finansowych na realizację przewidzianych w programie zadań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych.

Pomimo że analizowana jednostka samorządu terytorialnego posiada niezbędne zasoby, sprawną i skuteczną realizację planowanych zadań mogą uniemożliwić następujące czynniki:

- zmiana uwarunkowań prawnych, mających wpływ na zmianę zakresu obowiązków dla władz Miasta oraz mających wpływ na jego sytuację finansową,
- niewłaściwe zarządzanie wdrażaniem Programu, monitorowanie efektów, brak korekt i uprzedzania ewentualnych zagrożeń,
- brak koordynacji pomiędzy gminami, a także brak współpracy ponadregionalnej w zakresie niektórych działań,
- wystąpienie nagłych, nieprzewidzianych awarii lub klęsk, które spowodują konieczność innego rozdysponowania środków finansowych.

PODMIOTY, DO KTÓRYCH SĄ KIEROWANE OBOWIĄZKI ZAWARTE W PROGRAMIE

Określone w Programie Ochrony Środowiska cele i wytyczone działania w zakresie ochrony środowiska na terenie miasta wymagają wskazania podmiotów, do których adresowane są obowiązki wynikające z realizacji tych celów i działań. Są to grupy podmiotów, których zadaniem jest:

- organizacja i zarządzanie Programem,
- realizacja celów i zadań określonych w Programie,
- nadzór i monitoring realizacji Programu.

Ponadto, określono również obowiązki dla podmiotów korzystających ze środowiska w celu ograniczenia ich negatywnego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska. Bardzo istotną rolę w realizacji Programu odgrywają mieszkańcy miasta. W związku z tym, również do tej grupy społeczeństwa kierowane są zadania.

Realizacja zadań i celów określonych w Programie kierowana jest także do administracji samorządowej i rządowej, jednostek pozarządowych i przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych, prowadzących działalność na terenie gminy, a w szczególności do:

- Urzędu Miejskiego w Darłowie,
- Starostwa Powiatowego w Sławnie,
- Wojewody Zachodniopomorskiego,
- Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego,
- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- Nadleśnictwa Karnieszewice i Nadleśnictwa Sławno,
- PGW Wody Polskie,
- WIOŚ,
- GIOŚ,
- przedsiębiorstw komunalnych,
- przedsiębiorstw budowlanych,
- przedsiębiorstw energetycznych,
- przedsiębiorstw transportowych.

5.2 Struktura zarządzania programem

Zarządzanie Programem Ochrony Środowiska powinno odbywać się w strukturze zadaniowo-instrumentalnej, obejmując wszystkie jednostki organizacyjne świadomie uczestniczące w jego realizacji.

Do podmiotów uczestniczących w organizacji i zarządzaniu Programem Ochrony Środowiska należą:

- Burmistrz Miasta Darłowo,
- Rada Miejska w Darłowie.

Do grupy podmiotów monitorujących przebieg realizacji i efekty Programu należą:

- WIOŚ, PSSE, IMGW, PGW Wody Polskie,

- RDOŚ, Wojewódzki Konserwator Przyrody,
- podmioty gospodarcze (w określonym zakresie),
- jednostki naukowo-badawcze (na zlecenia w określonym zakresie),
- podmioty finansujące realizację zadań.

Do grupy podmiotów kształtujących społeczne wsparcie Programu Ochrony Środowiska należą:

- lokalne media,
- szkoły (system edukacji ekologicznej),
- organizacje pozarządowe prowadzące działalność na obszarze miasta.

Do grupy podmiotów bezpośrednio realizujących Program Ochrony Środowiska należą:

- podmioty gospodarcze realizujące zadania własne,
- samorząd gminny realizujący zadania publiczne w zakresie ochrony środowiska na swoim terenie.

Odbiorcą Programu Ochrony Środowiska jest społeczeństwo miasta Darłowo, które dokonuje jego oceny: akceptacji lub krytyki zaplanowanych działań oraz uczestniczy w negocjacjach rozwiązujących konflikty na tle lokalizacji inwestycji lub przeznaczenia określonych terenów.

5.3 Monitoring programu ochrony środowiska

Zgodnie z art. 18 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.), organ wykonawczy miasta jest zobowiązany sporządzać co dwa lata raporty z wykonania programów ochrony środowiska, które przedstawia na posiedzeniach rady miasta, a następnie przekazuje organowi wykonawczemu powiatu. Wskazane jest, by ewentualne korekty programu ochrony środowiska były wprowadzane w drodze uchwały.

Pierwszy raport z wykonania przedmiotowego *Program Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028* powinien zostać przygotowany za lata 2021-2022, następny za lata 2023-2024 itd.

W związku z powyższym, podstawowe działania mające na celu kontrolę wdrażania programu obejmują sporządzenie raportu co dwa lata, oceniającego postęp wdrażania programu ochrony środowiska, którego przykładowa formuła powinna zawierać:

- ocenę efektywności wykonania zadań,
- ocenę aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań,
- ocenę stopnia realizacji Programu w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów,

- ocenę rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ocenę przyczyn ewentualnych rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ocenę niezbędnych modyfikacji Programu.

Nadzór i kontrola przebiegu realizacji i efektów wdrażania programu prowadzona będzie przez:

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- Wojewódzką i Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną,
- Radę Miejską w Darłowie.

Tabela 35. Propozycje wskaźników monitorowania celów

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik		
		Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	Liczba budynków, u których wzrosła efektywność energetyczna (szt.) Źródło danych: Urząd Miejski w Darłowie	0	Wg potrzeb Wzrost wartości liczby budynków
		Liczba wymienionych źródeł ciepła (szt.) Źródło danych: Urząd Miejski w Darłowie	0	Wg potrzeb Wzrost wartości wymienionych źródeł ciepła
ZAGROŻENIA HAŁASEM	POPRAWA KLIMATU AKTUSTYCZNEGO	Maksymalna wartość przekroczeń dopuszczalnych wartości poziomu hałasu Źródło danych: GIOŚ	-	Utrzymanie dopuszczalnej wartości hałasu poniżej maksymalnej wartości
GOSPODAROWANIE WODAMI	DOBRY STAN WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH	Zużycie wody na 1 mieszkańca (m ³) Źródło danych: GUS	50,5	<50,5
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	PROWADZENIE RACJONALNEJ GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	Liczba alternatywne zasilanych w wodę mieszkańców Darłówka Wschodniego i Zachodniego (mieszkaniec/km sieci) Źródło danych: MPGK w Darłowie	-	od 90 do 120 mieszkańców/km sieci

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA DARŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik		
		Nazwa (+źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa
		Liczba wymienionych zasuw, hydrantów i łączników (stare miasto) (szt.) Źródło danych: MPGK w Darłowie		zasuw:150 hydrantów: 30 łączników rur PCV: 30
		Wskaźnik koncentracji liczby mieszkańców podłączonych do kanalizacji (mieszkaniec/km sieci) Źródło danych: MPGK w Darłowie		od 90 do 120 mieszkańców/km sieci
		Wymiana pomp w przepompowniach ścieków Źródło danych: MPGK w Darłowie		Zmniejszenie zużycie energii, odbiór ścieków z terenów nie objętych aglomeracją, zmiana aglomeracji
		Liczba wybudowanych przepompowni (szt.) Źródło danych: MPGK w Darłowie		3
		Montaż krato-sita, wymiana dmuchaw, wymiana prasy odwadniania osadów Źródło danych: MPGK w Darłowie		Poprawa wskaźników technologicznych pracy oczyszczalni ścieków, zmniejszone zużycie energii elektrycznej
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	BUDOWA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI I ZGODNEGO Z WYMAGANIAM I KP GO 2022	Ilość odpadów unieszkodliwionych (tony) Źródło danych: Urząd Miejski w Darłowie	444,64	<444,64
ZASOBY PRZYRODNICZE	ZACHOWANIE WALORÓW I ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	Liczba rzek, na których wybudowano szlaki kajakowe (szt.) Źródło danych: Urząd Miejski w Darłowie	0	2

Źródło: Opracowanie własne

6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Opracowanie gminnego programu ochrony środowiska wynika z ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.). Niniejszy Program zgodny jest z powyższą ustawą oraz innymi dokumentami na szczeblu krajowym, wojewódzkim i powiatowym, w których poruszana jest szeroko rozumiana problematyka ochrony środowiska.

Program Ochrony Środowiska jest dokumentem strategicznym, odnoszącym się do aspektów środowiskowych. Dokument ten określa i systematyzuje działania środowiskowe, niezbędne do poprawy jakości życia i stanu środowiska na terenie miasta oraz przyczynia się do zapewniania jej zrównoważonego rozwoju.

Miasto Darłowo jest gminą miejską, położoną w województwie zachodniopomorskim, w powiecie sławieńskim.

Stan zaopatrzenia Miasta w infrastrukturę kanalizacyjną i wodociągową jest zadowalający. Sieć dróg jest dobrze rozwinięta, dzięki czemu mieszkańcy, jak i turyści mogą korzystać z dogodnych połączeń komunikacyjnych. Podstawę sieci komunikacyjnej stanowią droga krajowa nr 37 i wojewódzkie nr 203, 205. Miasto Darłowo jest wyposażone w miejski system ciepłowniczy zasilany ze źródeł wytwarzania w postaci kotłowni gazowych, które zarządzane są przez Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Darłowie. System ciepłowniczy został zmodernizowany i przystosowany do lokalnego popytu. Na obszarach nieobjętych siecią ciepłowniczą zaopatrzenie w ciepło odbywa się z wykorzystaniem indywidualnych źródeł ciepła w postaci lokalnych kotłowni oraz palenisk domowych. Dostawcą energii elektrycznej dla Miasta Darłowo jest ENERGA-OPERATOR SA. Energia elektryczna rozprowadzana jest do odbiorców poprzez sieć linii napowietrznych i kablowych. Stan zaopatrzenia Miasta Darłowo w energię elektryczną jest dobry. Istniejąca infrastruktura pokrywa obecne zapotrzebowanie mieszkańców na energię elektryczną. Na terenie miasta istnieje uporządkowany system gospodarki odpadami.

Miasto zapewnia selektywną zbiórkę odpadów w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Na obszarze Miasta Darłowo występują 2 obszarowe formy ochrony przyrody. Należą do nich: Obszar Chronionego Krajobrazu Koszaliński Pas Nadmorski oraz Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Dolina Wieprzy i Studnicy PLH220038.

Miasto nie jest w dużym stopniu narażone na występowanie zagrożeń naturalnych tj. susze czy osuwiska. Występuje tutaj natomiast zagrożenie powodziowe.

Stan środowiska przyrodniczego na terenie miasta ogólnie można ocenić jako dobry. Stan powietrza atmosferycznego, stan wód powierzchniowych i podziemnych poddawane są regularnym badaniom. Monitoringiem w tym zakresie zajmuje się WIOŚ w Szczecinie.

Ocena stanu powietrza wykazała przekroczenia poziomu benzo(a)pirenu w pyłe PM10 i ozonu dla celu długoterminowego na terenie miasta.

Ocena stanu wód wykazała, że większość JCWP badane pod kątem stanu wód na obszarze miasta nie spełniają wymagań określonych dla dobrego stanu wód, a cele środowiskowe są zagrożone.

W 2018 roku przeprowadzono na terenie miasta badania poziomu pól elektromagnetycznych, które nie wykazały przekroczenia granicznej wartości.

W Programie przeanalizowano 10 obszarów interwencji, do których należą: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowania wodami, gospodarka wodno – ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważnymi awariami.

W dokumencie został sformułowany nadrzędny cel Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo, który brzmi:

**POPRAWA STANU ŚRODOWISKA I ZACHOWANIE WALORÓW PRZYRODNICZYCH POPRZEZ
ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ MIASTA DARŁOWO**

Następnie w ramach poszczególnych obszarów interwencji wyznaczono kierunki interwencji i zadania, które zostały zaprezentowane w formie tabelarycznej. Harmonogram planowanych działań obejmuje głównie zadania własne samorządu, ale także jednostek organizacyjnych i podmiotów działających na terenie miasta Darłowo.

Wdrażanie Programu odbywać się będzie przez stałe monitorowanie uzyskiwanych efektów z realizacji planowanych działań. Organ wykonawczy miasta Darłowo odpowiedzialny będzie za sporządzanie i przedstawianie Radzie Miejskiej raportu z wykonania Programu, co 2 lata. Monitoring będzie obejmował także bieżące kontrolowanie postępu w zakresie wykonania przedsięwzięć zdefiniowanych w przedmiotowym Programie.

7. Spis tabel

Tabela 1. Stan zrealizowania zadań z Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Darłowo na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024 w latach 2017 – 2020	10
Tabela 2. Położenie Miasta Darłowo wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski	41
Tabela 3. Struktura zagospodarowania gruntów Miasta Darłowo	42
Tabela 4. Liczba ludności w mieście Darłowo w latach 2015-2019	42
Tabela 5. Struktura wieku miasta Darłowo w roku 2019	43
Tabela 6. Ludność miasta Darłowo w latach 2015-2019	44
Tabela 7. Przyrost naturalny w mieście Darłowo w latach 2015-2019.....	45
Tabela 8. Saldo migracji na terenie miasta Darłowo na przestrzeni lat 2015-2019	46
Tabela 9. Struktura działalności gospodarczej wg sektorów na terenie miasta Darłowo w latach 2015-2020.....	47
Tabela 10. Podział i liczba podmiotów gospodarczych na terenie miasta Darłowo w latach 2015- 2020	48
Tabela 11. Wykaz dróg znajdujących się na terenie miasta Darłowo	50
Tabela 12. Wyposażenie miasta Darłowo w sieć gazową w latach 2015-2019.....	56
Tabela 13. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy zachodniopomorskiej uzyskane w ocenie rocznej za rok 2019 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi.	81
Tabela 14. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla każdej strefy, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2019 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.	81
Tabela 15. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza	83
Tabela 16. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem	86
Tabela 17. Wyniki pomiaru monitoringu PEM na terenie Miasta Darłowo w 2018 r.	89
Tabela 18. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne	90
Tabela 19. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych na terenie miasta Darłowo	91
Tabela 20. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarowanie wodami.....	97
Tabela 21. Infrastruktura kanalizacyjna miasta Darłowo w latach 2015-2019.....	97
Tabela 22. Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach dopływających do oczyszczalni i w ściekach oczyszczonych z oczyszczalni oraz wskaźnik redukcji biogenu w mieście Darłowo w 2020 roku	99
Tabela 23. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa	100
Tabela 24. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne	105
Tabela 25. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby.....	105
Tabela 26. Odpady komunalne odebrane z terenu miasta Darłowo w 2019 r.	107
Tabela 27. Masa wyrobów zawierających azbest na terenie miasta Darłowo w [kg] – dane z bazy azbestowej kwiecień 2021.....	108
Tabela 28. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	109
Tabela 29. Lasy i grunty leśne na terenie miasta Darłowo	110
Tabela 30. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Zasoby przyrodnicze	116
Tabela 31. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami	118
Tabela 32. Cele i kierunki interwencji oraz zadania Programu Ochrony Środowiska dla miasta Darłowo	128
Tabela 33. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem Programu Ochrony Środowiska dla miasta Darłowo	130
Tabela 34. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem	133
Tabela 35. Propozycje wskaźników monitorowania celów.....	139

8. Spis rysunków

Rysunek 1. Schemat realizacji celu głównego Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju	21
Rysunek 2. Położenie miasta Darłowo na tle powiatu sławieńskiego i województwa zachodniopomorskiego.....	41
Rysunek 3. Infrastruktura drogowa na terenie miasta Darłowo	55
Rysunek 4. Mapie energii wiatru w kWh/m ² na wysokości 30 m nad poziomem gruntu	59
Rysunek 5. Położenie miasta Darłowo na tle okręgów geotermalnych Polski.....	63
Rysunek 6. Położenie miasta Darłowo na mapie usłonecznienia na terenie Polski	65

Rysunek 7. Położenie miasta Darłowo na tle dzielnic rolniczo-klimatycznych Polski wg W. Okołowicza i D. Martyn	74
Rysunek 8. Operatorzy sieci GSM na terenie miasta Darłowo	88
Rysunek 9. Obszary objęte szczególnym zagrożeniem powodzią na terenie miasta Darłowo i jego okolicach	94
Rysunek 10. Położenie Miasta Darłowo na tle JCWPd - PLGW680010	95
Rysunek 11. Położenie geologiczne miasta Darłowo	103
Rysunek 12. Mapa obszarów leśnych na terenie miasta Darłowo	111
Rysunek 13. Położenie obszaru chronionego krajobrazu oraz obszaru Natura 2000 na obszarze miasta Darłowo	113

9. Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności (wg płci) miasta Darłowo w latach 2015-2019	43
Wykres 2. Udział poszczególnych grup ekonomicznych miasta Darłowo w ogólnej liczbie ludności w [%] w latach 2015 - 2019	45
Wykres 3. Przyrost naturalny w mieście Darłowo w latach 2015-2019	46
Wykres 4. Saldo migracji na terenie miasta Darłowo w latach 2015-2019	47
Wykres 5. Liczba podmiotów gospodarczych (wg sekcji PKD) w roku 2020 w mieście Darłowo	49